

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน
ในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์

ณิชกานต์ สอยโว

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

พ.ศ. 2558

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ นางณิชกานต์ สอยโว แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิทยา เจริญศิริ)	ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ (ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย)
..... (อาจารย์ ดร.ศักดิ์พงษ์ หอมหวล)	กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ (ผู้ทรงคุณวุฒิ)
..... (รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร)	กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก)
..... (รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร युภาศ)	กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม)
..... (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ตัณญา เคนาภูมิ)	กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

..... (รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร युภาศ) คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์	..... (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนธิ ติเมืองซ้าย) คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
---	---

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ชื่อเรื่อง : ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์

ผู้วิจัย : นิชกานต์ สอยโว

ปริญญา : รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์)

อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ.ดร.เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

รศ.ดร.ยุภาพร ยูภาส

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ผศ.ดร.ตัณญา เคนาภูมิ

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 2558

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ และศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 375 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .93 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์พหุคูณถดถอยเชิงเส้น

ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.05$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 5 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการชุมนุมทางการเมือง ($\bar{X} = 3.22$) ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง ($\bar{X} = 3.09$) ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ($\bar{X} = 3.03$) ด้านการจัดตั้งและเป็นสมาชิกพรรคการเมือง ($\bar{X} = 3.00$) ด้านการมีส่วนร่วมโดยตรงตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ($\bar{X} = 2.90$)

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 ตัว ดังนี้ 1) การรับรู้ข้อมูลข่าวสารการเมือง 2) ผลตอบแทนจากกลุ่มการเมือง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.727 ตัวแปรอิสระสามารถอธิบายการผันแปรการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ร้อยละ 52.50 ($R^2 = .525$)

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ มีดังนี้ ควรณรงค์ให้ประชาชนออกมาใช้สิทธิใช้เสียงให้มากที่สุด ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเลือกคนที่มีความดีมีศักยภาพในการทำงาน ควรสร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชนว่า การชุมนุมทางการเมืองเป็นประโยชน์ต่อชุมชนและเป็นสิทธิในการแสดงออกทางการเมือง ควรมีองค์กรอิสระที่เข้มแข็งในการตรวจสอบการดำเนินงานของกลุ่มการเมือง ควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนเข้าใจเรื่องรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 และรู้จักสิทธิหน้าที่ของตนเองตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

TITLE : Factors Affecting the Political Participation of People in Songplueay Sub-District Municipality, Namon District, Kalasin Province.

AUTHOR : Nichakarn Soiwo   **DEGREE :** M.P.A. (Public administration)

ADVISORS : Assoc.Prof.Dr.Saowalak Kosolkitiamporn   Major Advisor
                  Assoc.Prof.Dr.Yupaporn Yupas   Co-advisor
                  Asst.Prof.Dr.Sanya Kenaphoom   Co-advisor

RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY, 2015

ABSTRACT

The purposes of the research are to identify factors affecting the political participation of people in the Songplueay Sub-district Municipality, Namon District, Kalasin Province and to find some useful suggestions for the political participation of people in Songplueay Sub-district Municipality. The samples were 375 people who lived in Songplueay Sub-district Municipality, Namon District, Kalasin Province and had rights for voting. The instrument was a questionnaire with a .93 reliability index. The statistics used were frequency, percentage, mean, standard deviation and multiple regression analysis

The results are as follow:

1. The findings showed that the average level of the political participation of people in Songplueay Sub-district Municipality, Namon District, Kalasin Province was at a moderate level ($\bar{X} = 3.05$). The five moderate rated items of the participation were political demonstration ($\bar{X} = 3.22$), political activity participation ($\bar{X} = 3.09$), voting ($\bar{X} = 3.03$), establishing a political party ($\bar{X} = 3.00$) and political party members ($\bar{X} = 2.90$).

2. The findings revealed that the two factors, getting political information and benefits from political parties significantly affected the political participation of people in Songplueay Sub-district Municipality, Namon District, Kalasin Province at the .05 level of

the statistical significance. The index of multiple correlation efficiency was .727, and the predictable index of independent variables was 52.50% ($R^2 = .525$)

3. In conclusion, the study suggests that there should be a voting campaign in Songplueay Sub-district Municipality, Namon District, Kalasin Province. Constitution of the Kingdom of Thailand 2007 should be introduced and promoted to people in Songplueay Sub-district Municipality. People should be provided information of rights for voting and good qualities of politicians. There should be an independent organization of political party control.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างยิ่งจาก
รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยุภาส และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัณญา เคนาภูมิ กรรมการที่
ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้คำแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ตั้งแต่ต้นจนเสร็จสมบูรณ์
ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิทยา เจริญศิริ ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัยสอบ
วิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.ศักดิ์พงศ์ หอมหวล ผู้ทรงคุณวุฒิสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้
คำแนะนำที่มีประโยชน์ยิ่งทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญ นางสาวสุกัญญา กำจร นายทวิชัย ประสิทธิ์ระตา และ
นางวิลาสินี อันทรบุตร ที่ได้กรุณาตรวจสอบ ปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และให้
คำแนะนำในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

คณะบุคคลที่มีความสำคัญยิ่งที่ผู้วิจัยขอแสดงความขอบคุณไว้ ณ ที่นี้ได้แก่
นายกเทศมนตรีตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ และประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้ง
อายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่
ได้ให้ความร่วมมือและสนับสนุนในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณพี่น้องทุกคนในครอบครัวที่คอยเป็นกำลังใจสำคัญของผู้วิจัยและ
คอยเป็นกำลังใจให้เสมอมา ทำให้การวิจัยประสบความสำเร็จด้วยความภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่ง

คุณค่าและประโยชน์จากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณ
บิดา - มารดา ตลอดจนบูชาพระคุณของบูรพาจารย์ทุกท่านที่มีส่วนสร้างความเจริญด้าน
การศึกษาและประสิทธิประสาทวิชาให้ผู้วิจัยจนประสบความสำเร็จ

ณิชนันต์ สอยโว

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และ 2550 ได้วางรากฐานสำคัญของระบบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Democracy) โดยมีเจตนารมณ์ที่ชัดเจนในการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง เพื่อขับเคลื่อนระบบประชาธิปไตยให้ไปสู่ความเป็นระบบการเมืองการปกครองที่เป็นของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน การเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยจะดำเนินอย่างมีประสิทธิภาพได้ ไม่ใช่การเป็นประชาธิปไตยแบบตัวแทนเท่านั้น หากแต่อยู่ที่การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอย่างแท้จริง การมีส่วนร่วมทางการเมืองจึงเป็นดัชนีชี้วัดการพัฒนาการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตย (สมพิศ สุขแสน. 2552 : 1) ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนมากยิ่งขึ้น เห็นได้จากรัฐธรรมนูญฉบับ พุทธศักราช 2550 ที่ให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังปรากฏในบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา 87(1) “การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม” มาตรา 87(3) “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบอำนาจรัฐในทุกระดับ” มาตรา 163 “ประชาชนมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภาเพื่อให้รัฐสภาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ” มาตรา 164 “ประชาชนผู้มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภาเพื่อให้วุฒิสภามีมติถอดถอนบุคคลตามมาตรา 270 ออกจากตำแหน่ง” มาตรา 165 ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งย่อมมีสิทธิออกเสียงประชามติ รวมถึงการส่งเสริมประชาชนให้มีความเข้มแข็งในทางการเมืองและสนับสนุนการดำเนินการของกลุ่มประชาชนในลักษณะเครือข่าย ซึ่งสอดคล้องกับสิทธิเสรีภาพและการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับท้องถิ่น ที่ให้สิทธิของบุคคลในการมีส่วนร่วมกับรัฐและชุมชนในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและการได้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการดำเนินโครงการของรัฐที่จะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม คุณภาพชีวิตของประชาชนและชุมชน และสิทธิในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ปัทมา สูบกำปิง. 2552 :3)

แม้ว่าประเทศไทยจะให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่นก็ตาม แต่สภาพความเป็นจริงยังมีปัญหาและอุปสรรคอีกมากมาย ดังจะเห็นได้จากผลการวิจัยของสถาบันวิจัยพระปกเกล้า พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนของประเทศไทยในระยะ 60 ปีที่ผ่านมา ได้แก่ 1) ประชาชนมีข้อจำกัดในการเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เนื่องจากประชาชนขาดการรับรู้เกี่ยวกับแนวคิดและความสำคัญของการมีส่วนร่วม 2) ทศนคติและความเชื่อของประชาชนที่ว่าผู้เป็นข้าราชการนั้นคือนายของประชาชน จึงไม่ควรเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง 3) ประชาชนไม่เข้าร่วมกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองเนื่องจากการขาดความรู้และทักษะการนำกระบวนการมีส่วนร่วมไปปฏิบัติ เพราะในอดีตประชาชนเป็นเพียงผู้รับฟังและเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ต้องรับฟังประชาชน (ถวิลวดี บุรีกุล, 2552 : 99) ผลการศึกษาของ ฉัตรระวี ปริสุทธิญาณ (2552 : 12-13) ซึ่งพบว่า สภาพปัญหาและอุปสรรคการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ประชาชนทั่วไปไม่มีความรู้ความสามารถในการร่างข้อบัญญัติ การออกเสียงประชามติในระดับท้องถิ่นมีน้อยมาก แม้ว่าจะมีการบัญญัติไว้ในกฎหมายของพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้เพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 ก็ตาม แต่มีไม่กี่แห่งที่ทำการลงประชามติในระดับท้องถิ่นของประเทศไทย

นอกจากปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับประเทศแล้ว ในระดับภูมิภาคของประเทศไทยก็เช่นกัน โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ดังเห็นได้จากสถิติการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ทั้ง 3 ครั้ง ได้แก่ เลือกตั้งวันที่ 3 กรกฎาคม พ.ศ. 2554 23 ธันวาคม พ.ศ. 2550 และ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 พบว่า จำนวนประชาชนที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีจำนวนต่ำกว่าทุกภาคของประเทศไทยทั้ง 3 ครั้ง (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2554) มีจำนวนผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งของภาคตะวันออกเฉียงเหนือดังนี้ การเลือกตั้ง 3 กรกฎาคม พ.ศ. 2554 ผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งมีจำนวน 4,351,237 คน คิดเป็นร้อยละ 27.53 การเลือกตั้ง 23 ธันวาคม พ.ศ. 2550 ผู้ไม่ไปใช้สิทธิมีจำนวน 4,157,514 คน คิดเป็นร้อยละ 27.39 และการเลือกตั้งในวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 ผู้ไม่ไปใช้สิทธิมีจำนวน 4,925,014 คน คิดเป็นร้อยละ 32.35

ปัจจุบันการไปใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนในเขตจังหวัดกาฬสินธุ์มีจำนวนผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งอยู่ระดับน้อยมาก ซึ่งอยู่ในอันดับกลุ่มต่ำสุดของประเทศ โดยในการเลือกตั้ง 6 กุมภาพันธ์ 2548 จังหวัดกาฬสินธุ์ มีผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งอยู่ในกลุ่มอันดับ 20 จังหวัดสุดท้ายของ

ผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งทั่วประเทศ การเลือกตั้งวันที่ 23 ธันวาคม 2550 มีจำนวนผู้มาใช้สิทธิอยู่ในกลุ่มอันดับ 6 จังหวัดสุดท้ายของผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งทั่วประเทศ และวันที่ 3 กรกฎาคม 2554 มีจำนวนผู้มาใช้สิทธิอยู่ในกลุ่ม 20 จังหวัดสุดท้ายของผู้ไปใช้สิทธิทั่วประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2556) จะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนลดลงเรื่อย ๆ นั้นจะส่งผลให้ประชาธิปไตยของสังคมลดลงด้วยเช่นกัน โดยที่สังคมที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองต่ำ แสดงว่าสังคมนั้นมีความเป็นประชาธิปไตยต่ำ ถ้ามีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงแสดงว่าสังคมนั้นมีการพัฒนาทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยสูง อีกทั้งยังบ่งบอกถึงอุดมการณ์ เจตคติทางการเมืองของประชาชนในชาติ (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนการมีส่วนร่วมทางการเมือง, 2551 : 10 – 11) เป็นแนวทางเดียวกับ สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน (จันทนา บรรพศิริโชติ, 2546 : 20) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การมีส่วนร่วมที่มีอยู่ในสังคมหรือชุมชน ทำให้ประชาชนได้ฝึกฝนการกล้าแสดงความคิดเห็น ช่วยกระตุ้นให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เกิดการยอมรับและความศรัทธาของสมาชิกในชุมชน ประชาชน จึงมีความสำคัญในการสร้างประชาธิปไตยอย่างยั่งยืนและส่งเสริมธรรมาภิบาล การที่จะให้ประชาชนมีส่วนร่วมในลำดับสูงขึ้นไปได้ จะต้องเกิดการมีส่วนร่วมในลำดับล่าง ๆ ก่อน โดยประชาชนร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ คิดตามตรวจสอบ จึงจะทำให้การมีส่วนร่วมเกิดประสิทธิผลได้ (ถวิลวดี บุรีกุล, 2551 : 15)

เทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนพบว่า การเลือกตั้งของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย มีระดับที่ลดลง เห็นได้จากการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลสงเปลือย ในวันที่ 30 มกราคม พ.ศ. 2553 จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 5,810 คน มีจำนวนผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง 4,350 คน คิดเป็นร้อยละ 74.87 การเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลสงเปลือย ในวันที่ 7 กรกฎาคม พ.ศ.2555 จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 5,919 คน มีจำนวนผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง 3,742 คน คิดเป็นร้อยละ 63.22 และการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการประชามติท้องถิ่นเพื่อจัดทำแผนพัฒนาสามปี (2557 – 2559) เทศบาลตำบลสงเปลือย เมื่อเดือนพฤษภาคม 2556 มีผู้เข้าร่วมโครงการเพียงร้อยละ 51.32 (สำนักงานเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์, 2556) ซึ่งให้เห็นว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ มีแนวโน้มที่ลดต่ำลงเรื่อย ๆ ซึ่งย่อมเป็นปัญหาต่อการพัฒนาความเข้มแข็งของระบอบประชาธิปไตย เพราะการมีส่วนร่วมของประชาชน ถือเป็นหัวใจสำคัญในการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น

คิดเห็นร่วมตัดสินใจต่อการเมืองการปกครองของประเทศ และที่สำคัญเป็นการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐและควบคุมการทำงานของฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร และเจ้าหน้าที่ภาครัฐได้เป็นอย่างดี สังคมไทยจะมีระดับความเป็นประชาธิปไตยสูงหรือต่ำ พิจารณาได้จากการมีส่วนร่วมทางการเมือง

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจจะศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อนำผลการวิจัยมาให้ผู้เกี่ยวข้องปรับปรุงพัฒนาและหาแนวทางในการส่งเสริมให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศมากขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์

สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ คือ 1) ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง 2) ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง 3) ปัจจัยด้านทัศนคติทางการเมือง 4) ปัจจัยด้านความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งทางการเมือง 5) ปัจจัยด้านการดำเนินงานของภาครัฐ 6) ปัจจัยด้านผลตอบแทนจากกลุ่มทางการเมือง

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการศึกษาวิจัย ดังนี้

1. พื้นที่ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ พื้นที่เขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์
2. ประชากร คือ ประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีสิทธิและมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง จำนวน 5,919 คน (สำนักงานเทศบาลตำบลสงเปลือย. 2556)
3. กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชากรที่มีสิทธิ์เลือกตั้งอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ การวิจัยครั้งนี้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample size) โดยใช้สูตร (Taro Yamane) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 35) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 375 คน
4. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
  - 4.1 ตัวแปรอิสระ (Independent variables) ได้แก่ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้
    - 4.1.1 ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง
    - 4.1.2 ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการเมือง
    - 4.1.3 ปัจจัยด้านทัศนคติทางการเมือง
    - 4.1.4 ปัจจัยด้านความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งทางการเมือง
    - 4.1.5 ปัจจัยด้านการดำเนินงานของภาครัฐ
    - 4.1.6 ปัจจัยด้านผลตอบแทนจากกลุ่มการเมือง
  - 4.2 ตัวแปรตาม (Dependent variables) ได้แก่ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้ (วิบูลย์ แซ่มชื่น. 2554 : 93-97 ; วันชัย วัฒนศัพท์, 2552 : 289-294 ; พฤทธิสาล ชุมพล. 2552 : 12 ; เสกสรร ประเสริฐกุล. 2548 : 175 ; สมพิศ แสนสุข. 2552 : 117, และ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ. 2552 : 8)
    - 4.2.1 ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง
    - 4.2.2 ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง
    - 4.2.3 ด้านการชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมือง
    - 4.2.4 ด้านการจัดตั้งและเป็นสมาชิกกลุ่มการเมือง
    - 4.2.5 ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550

5. ด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย พฤษภาคม – ตุลาคม 2556

นิยามศัพท์เฉพาะ

การมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึง การกระทำของกลุ่มหรือบุคคลในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ทางการเมือง ในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยการกระทำหรือความพยายามที่จะเข้ามา การสนับสนุนหรือคัดค้าน การเรียกร้องสิทธิ ทั้งกิจกรรมในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งวิจัยใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง ด้านการชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมือง ด้านการจัดตั้งและเป็นสมาชิกพรรคการเมือง การมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรงของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550

1. การใช้สิทธิเลือกตั้ง หมายถึง การที่ประชาชนเข้าไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียง มีบทบาทหรือพฤติกรรมที่แสดงออกในกระบวนการเลือกตั้ง ในลักษณะต่าง ๆ เช่น การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การร่วมรณรงค์การเลือกตั้ง ร่วมสังเกตการณ์และติดตามผลการเลือกตั้ง การสนับสนุนเงินหรือปัจจัยต่าง ๆ ให้แก่ผู้สมัครเลือกตั้ง ทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

2. การเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง หมายถึง การร่วมรับฟังคำปราศรัย ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมวางแผน ร่วมวิพากษ์วิจารณ์ ในการดำเนินโครงการ การวางแผนพัฒนาเทศบาล การบริหารงานของรัฐ ได้แก่ กิจกรรมของประชาคม หน่วยงานของภาครัฐทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

3. ด้านการชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมือง หมายถึง การร่วมชุมนุมสนับสนุนหรือคัดค้าน เดินขบวน ประท้วง ร่วมประชาวิจารณ์ รวมทั้งเข้าพบปะพูดคุยกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักการเมือง ระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

4. การจัดตั้งและการเป็นสมาชิกพรรคการเมือง หมายถึง บุคคลหรือกลุ่ม ที่ร่วมกันเพื่อจัดตั้งพรรคการเมือง หรือเสนอตัวในการเข้ารับสมัครการเลือกตั้ง รวมทั้งการเข้าร่วมบริหารงาน ดำเนินงาน กิจกรรมของพรรคการเมืองนั้น ๆ ในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

5. การมีส่วนร่วมโดยตรงตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หมายถึง กิจกรรมของประชาชนที่เข้าไปมีส่วนร่วมตามบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หมวด 7 การมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรงของประชาชน มาตรา 163-165 ได้แก่ ประชาชนมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภาเพื่อให้รัฐสภาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ

ประชาชนผู้มีสิทธิเข้าชื่อร้องต่อประธานวุฒิสภาเพื่อให้วุฒิสภามีมติตามถอดถอนบุคคลจากตำแหน่งและประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งย่อมมีสิทธิออกเสียงประชามติ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน หมายถึง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้

1. ความรู้ความเข้าใจในทางการเมือง หมายถึง ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการได้มาซึ่งสมาชิกสภาเทศบาลตำบล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และความรู้เกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

2. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง หมายถึง ประชาชนมีการติดตามข้อมูลข่าวสารการเมืองทางสื่อต่าง ๆ ได้แก่ เครื่องกระจายเสียงหมู่บ้าน วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ รวมถึงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการเข้าร่วมกิจกรรมและการประชุม การพูดคุยสนทนากับบุคคลอื่น ๆ การรับรู้ข่าวสารจากผู้นำชุมชน และจากหน่วยงานของภาครัฐ

3. ทักษะคติทางการเมือง หมายถึง ความรู้สึกรู้คิดหรือความคิดเห็นของบุคคลต่อการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตย วัฒนธรรมทางการเมือง และสถาบันการเมือง

4. ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งทางการเมือง หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลว่าการกระทำของตน จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองได้ และความต้องการของตนที่จะเข้าไปมีอิทธิพลต่อการบริหารงาน การดำเนินงาน การตัดสินใจของผู้ที่มีอำนาจทางการเมืองทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น

5. การดำเนินงานของภาครัฐ หมายถึง การบริหารงานของภาครัฐในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ เกี่ยวกับการรณรงค์ ส่งเสริม มาตรการที่ทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง

6. ผลตอบแทนจากกลุ่มการเมือง หมายถึง การรับผลประโยชน์จากกลุ่มการเมืองหรือพรรคการเมือง จากการเข้าไปสนับสนุน ร่วมกิจกรรมพรรค การบริหารงาน การดำเนินงาน และกิจกรรมต่างๆ ของพรรคการเมืองนั้น จนนำมาซึ่งการได้รับค่าตอบแทน การได้รับตำแหน่งต่างๆ ทั้งระดับท้องถิ่น และระดับประเทศ

ประชาชน หมายถึง ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบล สงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยสามารถนำไปเป็นแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ต่อการพัฒนาท้องถิ่นให้กับส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดทฤษฎี เอกสารต่าง ๆ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาเป็นแนวทาง ดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
2. การมีส่วนร่วมทางการเมือง
  - 2.1 ความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมือง
  - 2.2 ความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมือง
  - 2.3 รูปแบบและลักษณะของการมีส่วนร่วมทางการเมือง
  - 2.4 ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง
  - 2.5 ปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมทางการเมือง
  - 2.6 การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550
3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง
  - 3.1 ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง
  - 3.2 ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการเมือง
  - 3.3 ด้านทัศนคติทางการเมือง
  - 3.4 ด้านความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งทางการเมือง
  - 3.5 ด้านการดำเนินงานของภาครัฐ
  - 3.6 ด้านผลตอบแทนจากกลุ่มการเมือง
4. บริบทเกี่ยวกับเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง
6. กรอบแนวคิดการวิจัย

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

1. ความหมายของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมของประชาชน ถือเป็นหลักการสากลที่อารยประเทศให้ความสำคัญ และเป็นประเด็นหลักที่สังคมไทยให้ความสนใจ เพื่อพัฒนาการเมืองเข้าสู่ระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมตามหลักการธรรมาภิบาลที่ภาครัฐจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ เพื่อสร้างความโปร่งใสและเพิ่มคุณภาพการตัดสินใจของภาครัฐให้ดีขึ้น และเป็นที่ยอมรับร่วมกันของทุก ๆ ฝ่ายการมีส่วนร่วม (participation) คือ การเห็นพ้องกันในเรื่องของความต้องการและทิศทางของการเปลี่ยนแปลง และความเห็นพ้องต้องกัน จะต้องมีความเกิดความคิดริเริ่ม โครงการเพื่อการปฏิบัติ เหตุผลเบื้องต้นของการที่มีคนมารวมกัน ได้ควรจะต้องมีการตระหนักว่า ปฏิบัติการทั้งหมดหรือการกระทำทั้งหมด ที่ทำโดยกลุ่มหรือในนามกลุ่มนั้น กระทำผ่านองค์การ (Organization) ดังนั้นองค์การจะต้องเป็นเสมือนตัวนำให้บรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงได้ (ยูพาพร รูปงาม. 2545 : 5)

Erwin (อ้างถึงใน ยูพาพร รูปงาม. 2545 : 6) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมไว้ว่า คือ กระบวนการให้บุคคลเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด ตัดสินใจ แก้ไขปัญหาด้วยตนเอง เน้นการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องอย่างแข็งขันของบุคคล แก้ไขปัญหา ร่วมกับการใช้วิทยาการที่เหมาะสมและสนับสนุน ติดตามการปฏิบัติงานขององค์การ และบุคคลที่เกี่ยวข้อง

สมพันธ์ เตชะอธิก (2531 : 63) ได้ให้ความหมาย การมีส่วนร่วมและการพึ่งพากันของชาวบ้านว่าจำเป็นต้องเข้าร่วมกระบวนการของการพัฒนาตั้งแต่เริ่มคิดแลกเปลี่ยนความคิดในโครงการต่าง ๆ การตัดสินใจทำหรือไม่ทำและดำเนินการ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นที่เน้นการพึ่งตนเองมากกว่าที่จะคิดพึ่งพาจากภายนอก

อดิน รพีพัฒน์ (2532 : 20) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการพัฒนาว่า ประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและจัดลำดับความสำคัญของปัญหาการวิเคราะห์สาเหตุ ที่มาของปัญหา การเลือกวิธี และการวางแผนการในการแก้ไขปัญหา การดำเนินการตามแผน สูดท้าย คือ การประเมินผลเพื่อวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและปัจจัยที่มีส่วนทำให้เกิดความสำคัญในการพัฒนา การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการพัฒนา สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ร่วมทำการศึกษาค้นคว้าปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน ตลอดจนความต้องการของชุมชน
2. ร่วมพัฒนาสร้างรูปแบบและวิธีการพัฒนา เพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์และสนองความต้องการมากยิ่งขึ้น
3. ร่วมวางแผนนโยบาย แผนงาน โครงการ หรือกิจกรรม
4. ร่วมตัดสินใจใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เป็นประโยชน์ต่อประชาชนโดยการมีส่วนร่วม
5. ร่วมจัดหรือปรับปรุงระบบการบริหารงาน เพื่อพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
6. ร่วมการลงทุนในกิจกรรม โครงการตามขีดความสามารถของตนเองและหน่วยงาน
7. ร่วมควบคุม ติดตาม ประเมินผลและร่วมบำรุงรักษา โครงการและกิจกรรมที่ทำไว้ทั้งโดยเอกชนและรัฐบาลให้ได้ประโยชน์ตลอดไป

ศุภสวัสดิ์ ชัชวาล (2545 : 42-43) กล่าวว่า ลักษณะโดยทั่วไปของกระบวนการมีส่วนร่วมสาธารณะ (Public Participation) เป็นกระบวนการที่ประชาชนมีส่วนร่วมตั้งแต่เนิ่นที่สุด คือ ได้รับฟังข้อมูลข่าวสารว่ารัฐจะทำอะไรประชาชนมีหน้าที่รับทราบ ระดับสูงขึ้นมา เป็นระดับการมีส่วนร่วมที่ประชาชนมีสิทธิ์ที่จะแสดงความคิดเห็นในโครงการต่าง ๆ เหล่านั้นว่าจะปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขอย่างไรบ้าง กระบวนการตรงนี้คือกระบวนการปรึกษาหารือ ซึ่งเป็นกระบวนการรับฟังความคิดเห็น การตัดสินใจยังเป็นเรื่องของรัฐ คือ รัฐอาจจะเชื่อคำวิจารณ์ของประชาชนหรือรัฐอาจจะไม่เห็นด้วยต่อความเห็นของประชาชนก็ได้ กรณีรัฐตัดสินใจไม่ตรงกับความเห็นของประชาชนรัฐพึงต้องอธิบายให้ประชาชนว่าทำไมรัฐจึงทำการตัดสินใจดังกล่าวขัดแย้งกับความคิดของประชาชน กระบวนการในระดับที่สูงขึ้นมาในกระบวนการมีส่วนร่วมสาธารณะ คือ การที่ประชาชนมีบทบาทและมีส่วนร่วมที่จะตัดสินใจ ตั้งแต่เริ่มต้น โครงการ ตั้งแต่เริ่มต้นที่จะรับทราบปัญหา ร่วมคิด ร่วมหาทางที่จะแก้ปัญหาต่าง ๆ ไปจนกระทั่งถึงเมื่อโครงการต่าง ๆ เกิดขึ้นก็มีบทบาทติดตามมาโดยตลอด กระบวนการตรงนี้เป็นกระบวนการมีส่วนร่วมที่อาจเรียกว่าการสร้างหรือแสวงหาฉันทามติ (Seek Consensus หรือ Consensus Building หรือ Consent Building) ตลอดกระบวนการนี้และกระบวนการมีส่วนร่วมสาธารณะที่สูงที่สุด คือ กระบวนการที่ประชาชนทุกคนมีสิทธิ์ที่จะตัดสินใจด้วยตัวเองแต่ละคนทีละคน การตัดสินใจตรงนี้ใช้กระบวนการที่เรียกว่า การลงประชามติ (Referendum)

กระบวนการลงประชามติมีประโยชน์ในกรณีที่เรื่องที่จะตัดสินใจนั้นชัดเจนและไม่ซับซ้อน แต่อาจทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งมากในกรณีที่ประชาชนไม่เข้าใจกระบวนการตัดสินใจดังกล่าว หรือปัญหาที่ทำให้การตัดสินซับซ้อนเกินกว่าที่จะตัดสินโดยเพียงการรับหรือไม่รับอนุญาต หรือไม่อนุญาต ทำหรือไม่ทำเท่านั้น เช่น กรณีการลงประชามติ “คลิวเบคชี่” หรือ “ติมอร์ตะวันออก” โดยที่เมืองแควเบคนั้น ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนตัดสินใจว่าจะเลือกอยู่กับฝรั่งเศสหรือแคนาดา ซึ่งผลจากการทำประชามติได้แสดงออกมาว่า ทั้งสองฝ่ายมีจำนวนที่ใกล้เคียงกัน แต่ในกรณีดังกล่าวก็ไม่ได้มีความรุนแรงเกิดขึ้นตามมาแต่ประการใด ตรงกันข้ามกับในกรณีของติมอร์ตะวันออกที่ได้จัดให้มีการประชามติเพื่อให้ได้มา ซึ่งเอกราชนั้น ซึ่งเมื่อมีการลงประชามติแล้ว ได้เกิดความขัดแย้งรุนแรงขึ้นตามมา ดังนั้น จากกรณีดังกล่าวได้ว่าในความเป็นจริงนั้น กระบวนการมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญและละเอียดอ่อน รวมไปถึงการมีส่วนร่วมในแต่ละลักษณะต่างข้อเด่น ข้อค้อยที่แตกต่างกันออกไป เพราะฉะนั้น จึงควรมีการศึกษาการเตรียมการ และดำเนินการให้ถูกต้องเหมาะสม เพื่อป้องกันและแก้ไขผลลัพธ์ที่ไม่พึงประสงค์อันอาจจะเกิดขึ้นตามมา

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคสังคมที่กำลังได้รับความสนใจ และในหลาย ๆ ประเทศได้กำหนดให้มีขึ้น รวมทั้งประเทศไทย ก็คือกระบวนการมีส่วนร่วมในลักษณะของการให้ข้อคิดเห็น หรือที่เรียกว่าการทำประชาพิจารณ์ หรือการไต่สวนสาธารณะ

ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมมี 5 ทฤษฎี ซึ่ง ยูพาพร รูปงาม (2545 : 7-9 ; อ้างถึงใน อคิน รพีพัฒน์. 2527 : 7-8) ได้สรุปไว้ ดังนี้

1. ทฤษฎีความต้องการ (Need Theories) เป็นทฤษฎีที่พัฒนาขึ้นโดย (Abraham Maslow) เป็นทฤษฎีหนึ่ง ซึ่งระบุว่า บุคคลมีความต้องการเรียงลำดับจากระดับพื้นฐานที่สุดไปยังระดับสูงสุด ความต้องการ (Hierarchy of Needs) คือ ความต้องการของคน มีทั้งหมด 5 ระดับ ดังนี้

1.1 ความต้องการทางด้านสรีระวิทยา (Physiological Needs) เป็นความต้องการ ขั้นพื้นฐานของมนุษย์ (Survival Needs) ได้แก่ ความต้องการทางด้านอาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค และความต้องการทางเพศ

1.2 ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยของชีวิต (Safety and Security Needs) ได้แก่ ความต้องการที่อยู่อาศัยอย่างมีความปลอดภัยจากการถูกทำร้ายร่างกาย หรือถูกขโมยทรัพย์สิน หรือความมั่นคงในการทำงานและการมีชีวิตอยู่อย่างมั่นคงในสังคม

1.3 ความต้องการทางด้านสังคม (Social Needs) ได้แก่ ความต้องการความรัก ความต้องการที่จะให้สังคมยอมรับว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

1.4 ความต้องการที่จะมีเกียรติยศชื่อเสียง (Self-Esteem Needs) ได้แก่ ความภาคภูมิใจ ความต้องการดีเด่นในเรื่องหนึ่งที่จะให้ได้รับการยกย่องจากบุคคลอื่น ความต้องการด้านนี้เป็นความต้องการระดับสูงที่เกี่ยวกับความมั่นใจในตัวเองในเรื่องความสามารถและความสำคัญของบุคคล

1.5 ความต้องการความสำเร็จแห่งตน (Self-Actualization Needs) เป็นความต้องการในระดับสูงสุด ที่อยากจะทำให้เกิดความสำเร็จในทุกสิ่งทุกอย่างตามความนึกคิดของตนเอง เพื่อจะพัฒนาตนเองให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ ความต้องการนี้จึงเป็นความต้องการพิเศษของบุคคลที่จะพยายามผลักดันชีวิตของตนเองให้เป็นแนวทางที่ดีที่สุด

2. ทฤษฎีการระดมสร้างขวัญของคนในชาติ (National Morale)

คนเรามีความต้องการทางกายและใจถ้าคนมีขวัญดีพอ ผลของการทำงานจะสูง ตามไปด้วย แต่ถ้าขวัญไม่ดีผลงานก็ต่ำไปด้วย ทั้งนี้เนื่องจากว่าขวัญเป็นสถานการณ์ทางจิตใจที่แสดงออกในรูปพฤติกรรมต่าง ๆ นั่นเอง การจะสร้างขวัญให้ดีต้องพยายามสร้างทัศนคติที่ดีต่อผู้ร่วมงาน เช่น การไม่เอาใจเอาเปรียบ การให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับงาน การเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น เป็นต้น และเมื่อใดก็ตามถ้าคนทำงานมีขวัญดีจะเกิดสำนึกในความรับผิดชอบ อันจะเกิดผลดีแก่หน่วยงานทั้งในส่วนที่เป็นขวัญส่วนบุคคล และขวัญของกลุ่ม ดังนั้น จะเป็นไปได้ว่าขวัญของคนเราโดยเฉพาะคนมีขวัญที่ดีย่อมเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะนำไปสู่การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ได้เช่นกัน

3. ทฤษฎีสร้างความรู้รักชาตินิยม (Nationalism)

ปัจจัยประการหนึ่งที่น่าสู่การมีส่วนร่วมคือ การสร้างความรู้รักชาตินิยมให้เกิดขึ้น หมายถึง ความรู้สึกเป็นตัวของตัวเองที่จะอุทิศหรือ เน้นค่านิยมเรื่องผลประโยชน์ส่วนรวมของชาติ มีความพอใจในชาติของตัวเอง พอใจเกียรติภูมิ จงรักภักดี ผูกพันต่อ ท้องถิ่น

4. ทฤษฎีการสร้างผู้นำ (Leadership)

การสร้างผู้นำจะช่วยจูงใจให้ประชาชนทำงานด้วยความเต็มใจเพื่อบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ร่วมกัน ทั้งนี้เพราะผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญของการรวมกลุ่มคน จูงใจไปยังเป้าประสงค์โดยทั่วไปแล้วผู้นำอาจจะมีทั้งผู้นำที่ดีเรียกว่า ผู้นำปฏิฐาน (Positive Leader) ผู้นำพลวัต คือ เคลื่อนไหวทำงานอยู่เสมอ (Dynamic Leader) และผู้นำไม่มีกิจ ไม่มีผลงานสร้างสรรค์ ที่เรียกว่า ผู้นำนิเสธ (Negative Leader) ผลของการให้ทฤษฎีการสร้างผู้นำ จึงทำให้

เกิดการระดมความร่วมมือปฏิบัติงานอย่างมีขวัญกำลังใจ งานมีคุณภาพ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และร่วมรับผิดชอบ ดังนั้น การสร้างผู้นำที่ดี ย่อมจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยดีนั่นเอง

5. ทฤษฎีการใช้วิธีและระบบทางการบริหาร (Administration and Method)

การใช้ระบบบริหารในการระดมความร่วมมือเป็นวิธีหนึ่งที่ยั่งยืนเพราะใช้กฎหมาย ระเบียบ แบบแผน เป็นเครื่องมือในการดำเนินการ แต่อย่างไรก็ตามผลของความร่วมมือยังไม่มีระบบใดดีที่สุดในเรื่องการบริหาร เพราะธรรมชาติของคน ถ้าทำงานตามความสมัครใจอย่างตั้งใจไม่มีใครบังคับก็จะทำงานด้วยความรัก แต่ถ้าไม่ควบคุมเลยก็ไม่เป็นไปตามนโยบายและความจำเป็นของรัฐ เพราะการใช้ระบบบริหาร เป็นการให้ปฏิบัติตามนโยบายเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเพิ่มความคาดหวังผลประโยชน์

สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและประชาชนเมืองแห่งชาติ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ และทบวงมหาวิทยาลัย ได้ระบุว่า การมีส่วนร่วม คือ การที่ประชาชนหรือประชาชนสามารถเข้าไปมีส่วนในการตัดสินใจ ในการกำหนดนโยบายพัฒนาท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์จากบริการ รวมทั้งมีส่วนในการควบคุมประเมินผลโครงการต่าง ๆ ของท้องถิ่น (สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและประชาชนเมืองแห่งชาติ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ และทบวงมหาวิทยาลัย, 2546 : 114) นอกจากนี้ยังได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่ามี 2 ลักษณะ คือ

1. การมีส่วนร่วมในลักษณะที่เป็นกระบวนการของการพัฒนา โดยให้ประชาชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดโครงการ ได้แก่ การร่วมกันค้นหาปัญหา การวางแผน การตัดสินใจ การระดมทรัพยากรและเทคโนโลยีท้องถิ่นการบริหารจัดการ การติดตามประเมินผล รวมทั้งรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากโครงการ

2. การมีส่วนร่วมทางการเมือง แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ การส่งเสริมสิทธิและพลังอำนาจของพลเมืองโดยประชาชน หรือประชาชนพัฒนาขีดความสามารถของตนในการจัดการเพื่อรักษาผลประโยชน์ของกลุ่ม ควบคุมการใช้และการกระจายทรัพยากรของประชาชนอันจะก่อให้เกิดกระบวนการ และโครงสร้างที่ประชาชนในชนบทสามารถแสดงออกซึ่งความสามารถของตนและได้รับ ผลประโยชน์จากการพัฒนาการเปลี่ยนแปลงกลไกการพัฒนาโดยรัฐ มาเป็นการพัฒนาที่ประชาชนมีบทบาทหลักโดยการกระจายอำนาจในการวางแผน จากส่วนกลางมาเป็นส่วนภูมิภาค เป็นการคืนอำนาจในการพัฒนาให้แก่ประชาชนให้มีส่วนร่วมในการกำหนดอนาคตของตนเอง

สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจและอารมณ์ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเร้าใจให้กระทำการให้บรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้น กับทั้งทำให้เกิดการมีส่วนร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มดังกล่าวด้วย

วันริชท์ มิ่งมณีนาคิน (2531 : 10) ได้สรุปว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การเข้าร่วมอย่างแข็งขันและอย่างเต็มที่ของกลุ่มบุคคลผู้มีส่วนได้เสียในทุกขั้นตอนของโครงการหรืองานพัฒนาชนบท โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมในอำนาจการตัดสินใจและหน้าที่ความรับผิดชอบ การมีส่วนร่วมเข้าร่วมจะเป็นเครื่องประกันว่าสิ่งที่ผู้มีส่วนได้เสียต้องการที่สุดนั้นจะได้รับการตอบสนองและทำให้มีความเป็นไปได้มากขึ้นว่า สิ่งที่ทำไปนั้นจะตรงกับความต้องการที่แท้จริง และมั่นใจมากขึ้นว่าผู้เข้าร่วมทุกคนจะได้รับประโยชน์เสมอหน้า

2. ขั้นตอนการมีส่วนร่วม

โกวิทย์ พวงงาม (2545 : 8) ได้สรุปถึงการมีส่วนร่วมที่แท้จริงของประชาชนในการพัฒนา ควรจะมี 4 ขั้นตอน คือ

2.1 การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาของแต่ละท้องถิ่น กล่าวคือ ถ้าหากชาวชนบทยังไม่สามารถทราบถึงปัญหาและเข้าใจถึงสาเหตุของปัญหาในท้องถิ่นของตนเป็นอย่างดีแล้ว การดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาของท้องถิ่นย่อมไร้ประโยชน์ เพราะชาวชนบทจะไม่เข้าใจและมองไม่เห็นถึงความสำคัญของการดำเนินงานเหล่านั้น

2.2 การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรมเพราะการวางแผนดำเนินงานเป็นขั้นตอนที่จะช่วยให้ชาวชนบทรู้จักวิธีการคิดการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล รู้จักการนำเอาปัจจัยข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผน

2.3 การมีส่วนร่วมในการลงทุนและการปฏิบัติงานแม้ชาวชนบทส่วนใหญ่จะมีฐานะยากจน แต่ก็มีความสามารถที่สามารถใช้เข้าร่วมได้ การร่วมลงทุนและปฏิบัติงานจะทำให้ชาวชนบทสามารถคิดต้นทุนดำเนินงานได้ด้วยตนเอง ทำให้ได้เรียนรู้การดำเนินกิจกรรมอย่างใกล้ชิด

2.4 การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน ถ้าหากการติดตามงานและประเมินผลงานขาดการมีส่วนร่วมแล้ว ชาวชนบทย่อมจะไม่ทราบด้วยตนเองว่างานที่ทำ

ไปนั้นได้รับผลดี ได้รับประโยชน์หรือไม่อย่างไร การดำเนินกิจกรรมอย่างเดียวกันในโอกาสต่อไป จึงอาจจะประสบความสำเร็จยากลำบาก

นอกจากนี้สำนักมาตรฐานการศึกษา, สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ, กระทรวงศึกษาธิการ สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา และทบวงมหาวิทยาลัย (2545 : 116) ยังได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมในขั้นตอนของการพัฒนา 5 ขั้น ดังนี้

1. ขั้นมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาในประชาชน ตลอดจนกำหนดความต้องการของประชาชน และมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการ
2. ขั้นมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนา โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ของโครงการ กำหนดวิธีการและแนวทางการดำเนินงาน ตลอดจนกำหนดทรัพยากรและแหล่งทรัพยากรที่ใช้
3. ขั้นมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนา เป็นขั้นตอนที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการสร้างประโยชน์โดยการสนับสนุนทรัพยากร วัสดุอุปกรณ์และแรงงาน หรือเข้าร่วมบริหารงาน ประสานงานและดำเนินการขอความช่วยเหลือจากภายนอก
4. ขั้นการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนาเป็นขั้นตอนที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ที่พึงได้รับจากการพัฒนา หรือยอมรับผลประโยชน์อันเกิดจากการพัฒนาทั้งด้านวัตถุและจิตใจ
5. ขั้นการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนา เป็นขั้นที่ประชาชนเข้าร่วมประเมินว่าการพัฒนาที่ได้กระทำไปนั้นสำเร็จตามวัตถุประสงค์เพียงใด

3. ลักษณะและรูปแบบของการมีส่วนร่วม

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2545 : 243) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นที่ลักษณะการดำเนินการ ดังนี้

3.1 เป็นการทำงานที่มีคนหลาย ๆ คนมาทำงานช่วยเหลือกัน โดยแต่ละคนมีความเต็มใจและพร้อมที่จะมาร่วมกันทำงาน ไม่ใช่เป็นการมาร่วมกันโดยบังเอิญโดยไม่ตั้งใจ แต่เป็นการรวมกันอย่างจริงจังจึงจะทำการรวมกลุ่มเพื่อดำเนินการสำเร็จลุล่วงไปอย่างต่อเนื่อง

3.2 คนที่มามีส่วนร่วมจะต้องรู้และเข้าใจเป้าหมาย ของการมีส่วนร่วมกัน หรือบางครั้งอาจมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายเลยก็ได้ อันจะเป็นผลให้เกิดความผูกพันในเป้าหมายให้สำเร็จผลตามต้องการ

3.3 ระหว่างการมีส่วนร่วมกันทำงาน จะต้องมีการติดต่อ พุดจาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอยู่เสมอ การติดต่อสื่อสารระหว่างผู้มาร่วมกันทำงานเป็นสิ่งจำเป็นการทำงานจึงจะเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ผู้นำหรือผู้ปกครองต้องอาศัยการติดต่อสื่อสารในการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ภายใต้การบริหารการปกครองของตน

3.4 เป็นการทำงานที่มีการแบ่งงานกันทำ การทำงานร่วมกันหลาย ๆ คนจำเป็นจะต้องมีการแบ่งงานกันทำตามลักษณะของงานทั้งนี้เพื่อให้งานแต่ละส่วนดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและมีการใช้ทรัพยากรกำลังคนอย่างเต็มที่โดยจะต้องมีการตกลงกันว่า ใครเป็นผู้กระทำ ทำอย่างไร และกำหนด เวลานั้นค้หมายกันเมื่อไร

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนจะเกิดขึ้นได้ต้องเกิดจากความสนใจร่วมกัน มีเป้าหมายร่วมกันและต้องการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ได้ผลประโยชน์ร่วมกัน

Reeder (อ้างถึงใน นงเยาว์ ประดา. 2548) ได้ให้ความหมาย เจาะจงถึงการมีส่วนร่วมว่า การมีส่วนร่วมเป็นการปะทะสังสรรค์ทางสังคม ทั้งในลักษณะการมีส่วนร่วมของปัจเจกบุคคล และการมีส่วนร่วมของกลุ่ม

สุชาดา จักรพิสุทธิ์ (2547) ศึกษาเรื่องประชาชน กับการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน แบ่งได้ ออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

1. ลักษณะการมีส่วนร่วมจากความเกี่ยวข้องทางด้านเหตุผล โดยการเปิดโอกาสให้สังคม องค์กรต่าง ๆ ในประชาชน ประชาชน มีบทบาทหลักตามสิทธิหน้าที่ในการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ตั้งแต่การคิดริเริ่มการพิจารณาตัดสินใจวางแผน การร่วมปฏิบัติและการรับผิดชอบในผลกระทบที่เกิดขึ้น รวมทั้งส่งเสริมชักนำสนับสนุนให้การดำเนินงานเกิดผลประโยชน์ต่อประชาชนตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดด้วยความสมัครใจ

2. ลักษณะการมีส่วนร่วมจากความเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจ เป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนที่การเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจอารมณ์ รวมทั้งค่านิยมของประชาชนเป็นเครื่องจูงใจตนเองให้เข้ามามีส่วนร่วม แสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์การกระทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ทำให้ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมเกิดความผูกพันมีความรู้สึกรับผิดชอบต่อกิจกรรมที่ดำเนินงานด้วยความสมัครใจ

จากแนวคิดและทัศนะที่ได้กล่าวมาข้างต้นทั้งหมด สามารถแยกประเด็นสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนเกิดขึ้นจากเป้าหมายที่ต้องการค่านิยม ความเชื่อ วัฒนธรรม ประเพณี ความผูกพันการเสริมแรง โอกาสความสามารถการสนับสนุนความคาดหวังในสิ่งที่ต้องการ โดยมีพื้นฐานของการมีส่วนร่วม ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมบนพื้นฐานของเหตุผล
2. การมีส่วนร่วมบนพื้นฐานของค่านิยม
3. การมีส่วนร่วมบนพื้นฐานของประเพณี
4. การมีส่วนร่วมบนพื้นฐานของความผูกพันความเสนาหา

สรุป การมีส่วนร่วมของประชาชนนั้น เกิดจากจิตใจที่ต้องการเข้าร่วมในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ของกลุ่มคนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตทางสังคม ซึ่งการจะให้คนในประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมนั้นผู้ดำเนินงานจะต้องมีความเข้าใจในวิถีการดำเนินชีวิต ค่านิยมประเพณีทัศนคติของบุคคลเพื่อให้เกิดความสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรม

4. ปัจจัยที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วม

การที่ประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมนั้น มีปัจจัยที่ส่งผลให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งมีนักวิชาการได้เสนอแนวคิด ดังนี้

Koufman (อ้างถึงใน ศิระ ศรีวิสุวรรณ. 2549) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประชาชนในชนบทพบว่า อายุ เพศ การศึกษา ขนาดของครอบครัว อาชีพ รายได้ และระยะเวลาการอยู่อาศัยในท้องถิ่น มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปปัจจัยต่อการมีส่วนร่วมทำกิจกรรมได้ ดังนี้

1. ลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ต่างๆ
2. ลักษณะทางเศรษฐกิจ ได้แก่ อาชีพ รายได้
3. การได้รับข้อมูลข่าวสาร ได้แก่ ความถี่ในการรับรู้ข่าวสาร และแหล่งที่มาของ

ข่าวสาร

5. ขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชน

การเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในประชาชน เพื่อการกระทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนนั้น มีนักวิชาการได้เสนอแนวคิดถึงขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนี้

Fornaroff (อ้างถึงใน วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. 2546) เสนอว่ากระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน มีขั้นตอนการมีส่วนร่วม ดังนี้

1. การวางแผน รวมถึงการตัดสินใจในการกำหนดเป้าหมาย กลวิธี ทรัพยากรที่ต้องใช้ตลอดจนการติดตามประเมินผล

2. การดำเนินงาน
3. การใช้บริการจากโครงการ
4. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

อภิญญา กังสนารักษ์ (2544 : 14 – 15) ได้นำเสนอขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า ประชาชนต้องมีส่วนร่วมใน 4 ขั้นตอน คือ

1. การมีส่วนร่วมในการริเริ่มโครงการ ร่วมค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาภายในประชาชน ร่วมตัดสินใจกำหนดความต้องการและร่วมลำดับความสำคัญของความต้องการ
2. การมีส่วนร่วมในขั้นการวางแผน กำหนดวัตถุประสงค์วิธีการแนวทางการดำเนินงานรวมถึงทรัพยากรและแหล่งวิทยาการที่จะใช้ในโครงการ
3. การมีส่วนร่วมในขั้นตอนการดำเนินโครงการ การทำประโยชน์ให้แก่โครงการ โดยร่วมช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์ และแรงงาน
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ เพื่อให้รู้ว่าผลจากการดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยสามารถกำหนดการประเมินผลเป็นระยะต่อเนื่องหรือประเมินผลรวมทั้งโครงการในคราวเดียวกันได้

อดิน รพีพัฒน์ (2547 : 49) ได้แบ่งขั้นตอนการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ

1. การกำหนดปัญหาสาเหตุของปัญหาตลอดจนแนวทางแก้ไข
2. การตัดสินใจเลือกแนวทาง และวางแผนพัฒนาแก้ไขปัญหา
3. การปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน
4. การประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2547) ได้สรุปและนำเสนอขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนใน 2 ลักษณะ ได้แก่ ลักษณะที่ 1 มีขั้นตอน ดังนี้

1. การคิด
2. การตัดสินใจ
3. การวางแผน
4. การลงมือปฏิบัติ

ลักษณะที่ 2 มีขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดปัญหา
2. การวางแผน

3. การดำเนินงาน
4. การประเมินผล
5. การบำรุงรักษา และพัฒนาให้คงไว้

จากแนวคิดเกี่ยวกับขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนทั้งหมดสรุปได้ว่า ขั้นตอนของการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนนั้นมี 6 ขั้นตอน ได้แก่

1. การค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา และแนวทางแก้ไข
2. ตัดสินใจกำหนดความต้องการ
3. ลำดับความสำคัญ
4. วางแผนกำหนดวัตถุประสงค์วิธีการ แนวทางการดำเนินงานทรัพยากร
5. ดำเนินงานตามโครงการ และ/หรือสนับสนุนการดำเนินงาน
6. ประเมินผล

6. เงื่อนไขและปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม

การที่ประชาชนจะตัดสินใจเข้ามามีส่วนร่วมกันในงานของประชาชน และร่วมรับผิดชอบในโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งระบบนั้น ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขและปัจจัยหลายประการ ทั้งปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งเป็นคุณลักษณะภายในของบุคคล ซึ่งเป็นการรับรู้ข้อมูลที่เกิดขึ้นจากภายนอก ดังมีผู้ให้ความเห็นไว้ ดังต่อไปนี้

Cohen and Uphoff (อ้างถึงใน พิชญ์นิษฐา พรรณศิลป์, 2552) เสนอว่าบุคคล 4 ฝ่ายมีส่วนสำคัญในการมีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาสิ่งแวดล้อมชนบท ประกอบด้วย ประชาชนในท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ของรัฐ และบุคคลภายนอกสำหรับการมีส่วนร่วมของประชาชน นั้นยังมีปัจจัยหลายปัจจัยที่มีส่วนร่วมเกี่ยวข้อง ได้แก่

1. อายุและเพศ
2. สถานภาพในครอบครัว
3. ระดับการศึกษา
4. สถานภาพทางสังคม เช่น ชั้นทางสังคม ศาสนา
5. อาชีพ
6. รายได้และทรัพย์สิน
7. ระยะเวลาในท้องถิ่น และระยะเวลาที่อยู่ในโครงการ
8. ที่ดินถือครองและสถานภาพแรงงาน

นอกจากฐานะทางเศรษฐกิจและระดับการศึกษาแล้ว คุณลักษณะทางสังคม ไม่ว่าจะเป็นความเชื่อ ค่านิยม ตลอดจนนิสัย ประเพณีในประชาชน ก็อาจมีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนเช่นเดียวกัน

จากการศึกษาทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งหมด สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมของประชาชน เกิดจากจิตใจที่ต้องการเข้าร่วมในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง เพื่อให้เกิดผลต่อความต้องการของกลุ่มคนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตทางสังคมทั้งนี้ในการที่จะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริงนั้น การจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมต้องคำนึงถึงวิธีการดำเนินชีวิต ค่านิยมประเพณีทัศนคติของบุคคล เพื่อให้เกิดความสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรม เพราะกลุ่มคนในประชาชนมีความแตกต่างกันในลักษณะส่วนบุคคลลักษณะทางเศรษฐกิจ และการได้รับข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้การเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนโดยสรุปมีขั้นตอนทั้งสิ้น 5 ขั้นตอนคือ

1. การวิเคราะห์ – สังเคราะห์ปัญหาของประชาชน
2. การวางแผนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับวิถีชีวิต
3. การกำหนดกิจกรรม
4. การดำเนินกิจกรรม
5. การประเมินผลกิจกรรม

ซึ่งเป็นขั้นตอนของการเข้ามามีส่วนร่วมที่ทำให้ความสำคัญโดยใช้ประชาชนเป็นศูนย์กลาง โดยมีหน่วยงานภาครัฐคอยช่วยเหลือ ให้คำแนะนำหรืออำนวยความสะดวกเท่านั้น

การมีส่วนร่วมทางการเมือง

1. ความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง (Political Participation) มีผู้ให้ความหมายและแนวคิดมากมายแตกต่างกันออกไปตามประสบการณ์ความสนใจ และบริบทสิ่งแวดล้อมทางสังคมและการเมือง ซึ่งพอที่จะประมวลประเด็นที่สำคัญของความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมือง ดังต่อไปนี้

สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน (2550 : 14) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมทางการเมือง คือ การมีประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดสิ่งต่าง ๆ ที่มีผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อตนเองหรือชุมชนที่ตนอาศัยอยู่

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทน (2551 : 9) การมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึง กิจกรรมหรือกิจการที่ประชาชนกระทำหรือดำเนินการทางการเมือง โดยความสมัครใจหรือได้รับการจูงใจโน้มน้าวจากภายนอก เช่น บุคคลอื่น พรรคการเมือง หรือสถานการณ์ เพื่อต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในกิจกรรมต่าง ๆ ของรัฐบาล โดยประชาชนได้กระทำการต่าง ๆ ทั้งที่เป็นทางตรงและทางอ้อม อาจเกิดขึ้นเป็นครั้งคราวหรือต่อเนื่อง และใช้วิธีที่ถูกต้องโดยได้รับการยอมรับตามกฎหมายหรือไม่ก็ตาม การกระทำนั้นมุ่งประสงค์ที่จะมีอิทธิพลต่อการเลือกนโยบายสาธารณะ การบริหารงานนโยบายสาธารณะ และการเลือกผู้นำทางการเมืองไม่ว่าจะเป็นระดับชาติหรือระดับท้องถิ่น โดยเน้นว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองต้องเป็นการกระทำโดยสมัครใจ

ถวิลวดี บุรีกุล (2552 : 11-12) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมืองว่าเป็นกระบวนการซึ่งประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แสดงทัศนะและเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ รวมทั้งการนำเสนอความคิดเห็นไปประกอบการพิจารณา กำหนดนโยบาย และการตัดสินใจของรัฐ

อภิไท สอนทอง (2553 : 24) ได้กล่าวโดยสรุปไว้ว่า การมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึง การกระทำที่มีจุดมุ่งหมาย เพื่อเข้าไปมีอิทธิพลในการเลือกผู้นำทางการเมืองในระดับต่างๆ หรือเพื่อเลือกใช้หรือบริหารนโยบายสาธารณะ โดยไม่คำนึงว่าการกระทำนั้นจะเป็นไปโดยสมัครใจหรือไม่ สัมฤทธิ์ผลหรือไม่ ถูกกฎหมายหรือไม่ และการกระทำนั้นก็จำเป็นจะต้องต่อเนื่องอีกด้วย

Weiner (1971 : 161-164 ; อ้างถึงใน พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ. 2549 : 172) ได้ให้ความหมาย “การมีส่วนร่วมทางการเมือง” (Political Participation) ว่าหมายถึง การกระทำใด ๆ ก็ตาม ไม่ว่าจะจัดองค์กรหรือไม่ก็ตาม จะเกิดขึ้นเป็นครั้งหรือต่อเนื่อง การกระทำนั้นจะมุ่งมีอิทธิพลต่อการเลือกนโยบายสาธารณะ การบริหารนโยบายสาธารณะ ไม่ว่าจะในระดับชาติหรือระดับท้องถิ่น

Huntington and Dominquez (1975 : 33 ; อ้างอิงใน พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ. 2549 : 172) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมืองว่า หมายถึงกิจกรรม หรือการกระทำของประชาชนที่ต้องมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของรัฐบาล โดยการกระทำหรือความพยายามนั้นเป็นไปได้ทั้งที่สมัครใจหรือไม่สมัครใจ รวมถึงการเลือกตั้ง การร่วมในการรณรงค์หาเสียง การรวมตัว เพื่อให้โน้มน้าวหรือกดดันรัฐบาล การประท้วง การใช้ความรุนแรง

Huntington and Nelson (1982 : 4) ให้ความหมายว่า การมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึง กิจกรรมที่พลเมืองกระทำเพื่อจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของรัฐบาล โดยเขากำหนดขอบเขตไว้เป็นการกระทำกิจกรรมทางการเมืองของคนธรรมดา ซึ่งอาจจะมีลักษณะเป็นช่วง ๆ ไม่ต่อเนื่องและอาจจะเป็นบทบาทรองจากบทบาทอื่น นอกจากนั้นยังมีจุดมุ่งหมายเพื่อมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของรัฐบาล ซึ่งเป็นผู้มีความชอบธรรมในการตัดสินใจแบ่งสรรสิ่งที่มีคุณค่า ซึ่งมีอยู่อย่างจำกัดในสังคม ทั้งนี้ไม่ว่าการกระทำนั้นจะสัมฤทธิ์ผลหรือไม่ และการมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้น อาจเป็นไปได้ด้วยความสำนึกของตนเองหรือถูกชักจูงให้เข้าร่วมกันได้ นอกจากนี้ ฮันทิงตัน และ เนลสัน ได้กล่าวถึงลักษณะของการมีส่วนร่วมทางการเมืองดังนี้

1. การมีส่วนร่วมทางการเมืองจะเป็นเรื่องของกิจกรรม
2. การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นบทบาทของบุคคลธรรมดาที่ไม่ได้ทำงานหรือมีอาชีพทางการเมือง เช่น นักการเมือง หรือผู้นำทางการเมือง
3. การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นเรื่องของการแสดงออกเพื่อให้มีผลต่อการตัดสินใจของรัฐบาลหรือผู้นำประเทศ กล่าวคือ เป็นเรื่องของความพยายามที่จะมีผลต่อการตัดสินใจของรัฐบาล สนับสนุนรัฐบาล เปลี่ยนแปลงผู้นำรัฐบาล ตลอดจนสถาบันการเมืองต่างๆ การมีส่วนร่วมทางการเมืองจึงเป็นไปได้ทั้งถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย
4. การมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่มีผลเปลี่ยนแปลงต่อการตัดสินใจของผู้นำหรือรัฐบาลแต่อย่างใด เพราะการมีส่วนร่วมทางการเมืองจะมีผลมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับอำนาจทางการเมืองของผู้มีส่วนร่วม ซึ่งมักมีอำนาจทางการเมืองไม่มากนัก และไม่สามารถผลักดันการตัดสินใจของรัฐบาลได้ตลอดเวลา

Cohen and Uphoff (1981 : 6) ได้สร้างกรอบพื้นฐานการมีส่วนร่วมซึ่งประกอบด้วยประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision – making) ซึ่งเป็นการตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรมตั้งแต่ระยะเริ่มต้น
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม (Implementation) เป็นการเข้าร่วม โดยการสนับสนุนทางด้านทรัพยากร การเข้าร่วมในการบริหาร และการเข้าร่วมในการร่วมแรงร่วมใจ
3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) โดยอาจจะเป็นผลประโยชน์ทางวัตถุ ทางสังคม หรือโดยส่วนตัว

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) ซึ่งเป็นการควบคุมและตรวจสอบการดำเนินงานรวมทั้งเป็นการแสดงถึงการปรับตัวในการมีส่วนร่วมต่อไป จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้นสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึง การกระทำของกลุ่มหรือบุคคลในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ทางการเมือง โดยการกระทำหรือความพยายามที่เป็นได้ทั้งการแสดงความคิดเห็น การใช้กำลังหรือไม่ใช้กำลัง การสนับสนุนหรือคัดค้านการเรียกร้องสิทธิ ทั้งกิจกรรมในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ โดยการกระทำเหล่านั้นเป็นการกระทำด้วยความสมัครใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง

2. ความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

เชาวนะ ไตรมาศ (2540 : 4) ได้กล่าวเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองไว้ว่า การมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นแนวคิดที่มีบทบาทสำคัญต่อพรรคการเมืองไทยค่อนข้างมาก เนื่องจากการรับรองสิทธิและเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองผ่านทางองค์การพรรคการเมืองได้ ขณะเดียวกันพรรคการเมืองเองก็ยังคงแสวงหาความสนับสนุนจากประชาชน โดยการระดมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบต่าง ๆ อีกทางหนึ่งด้วย

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2551 : 10) กล่าวถึง ความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ไว้ว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ถือเป็นหัวใจสำคัญในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นร่วมตัดสินใจต่อการเมืองการปกครองประเทศ และที่สำคัญการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนนั้นเป็นการตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐและควบคุมการทำงานของฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร และเจ้าหน้าที่ภาครัฐได้เป็นอย่างดี การมีส่วนร่วมทางการเมือง ยังเป็นทั้งเป้าหมายและกระบวนการทางการเมือง คือเป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาระบบทางการเมืองประชาธิปไตย การมีส่วนร่วมทางการเมืองยังเป็นดัชนีชี้วัดที่สำคัญประการหนึ่งในระบอบประชาธิปไตย สังคมใดจะมีระดับความเป็นประชาธิปไตยสูงต่ำ พิจารณาได้จากระดับการมีส่วนร่วมทางสังคมทางการเมือง โดยที่สังคมที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองต่ำแสดงว่าสังคมนั้นมีความเป็นประชาธิปไตยต่ำ ถ้ามีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองสูง แสดงว่าสังคมนั้นมีการพัฒนาทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยสูง อีกทั้งการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นตัวบ่งบอกถึงอุดมการณ์ เจตคติทางการเมืองของประชาชนในชาติได้อีกด้วย

ถวิลวดี บุรีกุล (2552 : 12-15) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นประชาธิปไตยที่ให้ทุกกลุ่มมีส่วนร่วมมีความสำคัญในการสร้างประชาธิปไตยอย่างยั่งยืนและส่งเสริมธรรมาภิบาล ตลอดจนการบริหารงานหากการมีส่วนร่วมของประชาชนมากขึ้นเพียงใดก็จะช่วยให้มีการตรวจสอบการทำงานของผู้บริหาร ทำให้ผู้บริหารมีความรับผิดชอบต่อสังคมมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้การมีส่วนร่วมของประชาชนจะเป็นเงื่อนไขหลักของระบบประชาธิปไตย ที่ช่วยให้กระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหาและ โครงการต่าง ๆ ของรัฐบาลเป็นไปด้วยความรอบคอบ ลดความขัดแย้งในสังคม บังเกิดประโยชน์สูงสุดทั้งแก่ชุมชนและประเทศชาติ ทำให้คุณภาพของการตัดสินใจดีขึ้น การมีส่วนร่วมของประชาชนทำให้ใช้ต้นทุนน้อยและลดความล่าช้าลง การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงมีเป้าหมายสำคัญ คือ นำค่านิยมความคิดเห็นของสาธารณชนเข้าสู่การตัดสินใจ เพื่อปรับปรุงคุณภาพของการตัดสินใจที่สำคัญการแก้ปัญหาความขัดแย้งจากความต้องการที่เหมือนกัน การสร้างความเชื่อมั่น ให้การศึกษาและข้อมูลแก่สาธารณชน

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของทุกคนทุกกลุ่มมีความสำคัญในการสร้างประชาธิปไตย และส่งเสริมธรรมาภิบาล หากการมีส่วนร่วมของประชาชนมีมากขึ้นมีการตรวจสอบการทำงานของผู้บริหาร ทำให้ผู้บริหารมีความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้นระบบการเมืองแบบประชาธิปไตย พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่นจะมีความสำคัญและจำเป็นมาก ตั้งแต่การคัดเลือกผู้แทนเข้ามาทำหน้าที่ในการบริหารประเทศบริหารกิจการสาธารณะท้องถิ่น การแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในลักษณะต่าง ๆ เช่น การพูดคุยทางการเมือง การเขียนบทความหรือจดหมายแสดงความคิดเห็น การแสดงทัศนคติทางการเมืองของประชาชนโดยการออกแบบสอบถาม (Poll) ความคิดเห็น ต่อการดำเนินนโยบายสาธารณะของรัฐซึ่งเป็นการมีส่วนร่วมที่เป็นระบบระเบียบเป็นวิทยาศาสตร์มากขึ้น

3. รูปแบบและลักษณะของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

Milbrath (1971 : 12-16 ; อ้างถึงใน วัชรวิวัฒน์ ด่านกุล. 2541 : 12-13) ได้จำแนกรูปแบบในการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองไว้ 6 รูปแบบ คือ

1. การเลือกตั้ง (Voting) เป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่สามารถแยกกิจกรรมที่เกี่ยวกับการณรงค์หาเสียงและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับพรรคการเมือง ซึ่งรวมหมายถึงกิจกรรมที่เกี่ยวกับความรักชาติ (Patriotic Acts) เช่น การเคารพธงชาติ การเสียภาษี การเคารพกฎหมาย และการสนับสนุนประเทศให้ทำสงครามแม้ตนเองจะไม่เห็นด้วย แต่สำหรับการไป

ลงคะแนนเลือกตั้งเป็นเพียงการแสดงออกของประชาชนถึงความจงรักภักดีต่อระบบการเมืองมากกว่าเป็นการกระทำตามความต้องการของตน กล่าวคือ บุคคลที่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งนั้นจะกระทำไปโดยความสำนึกในหน้าที่ของพลเมืองดีมากกว่า ที่จะเชื่อว่าการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งนั้นจะกระทำไปโดยความสำนึกในหน้าที่ของพลเมืองดีมากกว่า ที่จะเชื่อว่าการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งนั้นเสียงคนจะมีผลทางการเมืองที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้นการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ไม่จำเป็นต้องอาศัยการสื่อข่าวและการจูงใจมากเหมือนกิจกรรมทางการเมืองอื่น ๆ ผู้ไปลงคะแนนเสียงอาจไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเมืองในรูปแบบอื่นก็ได้ แต่ในทางกลับกันผู้ที่เข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างกระตือรือร้นในรูปแบบอื่นๆ ก็อาจไม่ไปลงคะแนนเสียงก็ได้

2. การเป็นเจ้าหน้าที่พรรคการเมืองและผู้รณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง (Party and Campaign Workers) หมายถึง การเข้ามีส่วนร่วมในพรรคการเมืองทั้งในช่วงระหว่างการเลือกตั้งและในการรณรงค์หาเสียง การบริจาคเงินช่วยเหลือผู้สมัครรับเลือกตั้ง การชักชวนประชาชนไปลงทะเบียนเพื่อสิทธิในการลงคะแนนการเข้าร่วมและสนับสนุนพรรคการเมือง การพยายามชักชวนให้ประชาชนให้ลงคะแนนเสียงแก่พรรคหรือผู้สมัครที่ตนชอบ การลงสมัครรับเลือกตั้ง และการร่วมมือกับกลุ่มต่าง ๆ ในการปรับปรุงความเป็นอยู่ของชุมชน การมีส่วนร่วมทางการเมืองนี้เป็นแผนของความสัมพันธ์ระหว่างปัจเจกชนกับรัฐ

3. การเป็นผู้มีบทบาทในชุมชน (Community Activists) เป็นการก่อตั้งกลุ่มเพื่อแก้ไขปัญหาสังคม หรือร่วมมือกับกลุ่มต่างๆ ที่มีอยู่แล้ว เพื่อเข้าไปมีบทบาทเกี่ยวกับกิจกรรมสาธารณะหรือติดต่อกับทางราชการในเรื่องปัญหาสังคม ผู้มีบทบาทในชุมชนจึงนับว่า เป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้นสูงตลอดจนมีระดับความผูกพันทางใจกับชุมชน

4. การติดต่อกับทางราชการ (Contracting Officials) เป็นกิจกรรมที่เป็นเรื่องเฉพาะเจาะจงของบุคคล ซึ่งจะมีผลโดยตรงต่อบุคคลนั่นเอง เท่านั้น เช่น การติดต่อกับทางราชการในเรื่องการเสียภาษี โรงเรียน การทำถนน การติดต่อขอรับสวัสดิการ เป็นต้น

5. การเป็นผู้ประท้วง (Protestors) ขอบเขตของกิจกรรมในการมีส่วนร่วมทางการเมืองรูปแบบนี้ คือ การเข้าร่วมเดินขบวนตามถนนหรือก่อให้เกิดจลาจล เพื่อบังคับให้รัฐบาลแก้ไขบางสิ่งบางอย่าง ซึ่งเกี่ยวกับการเมืองให้ถูกต้อง การประท้วงอย่างแข็งขันและเปิดเผยต่อสาธารณะชน ถ้ารัฐบาลทำสิ่งที่ผิดศีลธรรม การเอาใจใส่กับชุมชนประท้วง ทั้งการเข้าร่วมกับกลุ่มประท้วงรัฐบาล และการปฏิเสธ การยอมรับกฎหมายที่ไม่ยุติธรรม

6. การเป็นผู้ส่งข่าวสารทางการเมือง (Communicators) ได้แก่ การติดต่อข่าวสารทางการเมืองอยู่เสมอ การส่งข่าวสารแสดงการสนับสนุนให้แก่ผู้นำทางการเมืองเมื่อเขากระทำในสิ่งที่ถูกต้องหรือส่งคำคัดค้านเมื่อเขากระทำการที่ไม่ถูกต้อง การให้ความสนใจแก่ทางราชการ และการเขียนจดหมายหรือบทความถึงบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ ผู้ที่เข้าร่วมแบบนี้ มักเป็นผู้ที่มีการศึกษาสูง มีข้อมูลเกี่ยวกับการเมืองมาก และมีความสนใจทางการเมืองมากด้วยการเป็นผู้สื่อสารทางการเมืองเหล่านี้จะวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลมากกว่าเจ้าหน้าที่พรรคการเมืองหรือผู้รักชาติ แต่ไม่ค่อยแสดงออกด้วยการประท้วง

การมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการใช้สิทธิเลือกตั้ง ถือเป็นารแสดงออกของประชาชนอีกวิธีหนึ่ง ในการใช้สิทธิตามที่กำหนด ซึ่งวิบูลย์ แซ่มชื่น (2554 : 21) ได้กล่าวถึงการเลือกตั้งว่า หลักอำนาจการปกครองจากการเลือกตั้ง หลักการนี้คือหลักอำนาจธิปไตย “โดยประชาชน” ที่ต้องการให้ผู้ปกครองต้องเป็นที่ยอมรับของประชาชน โดยประชาชนเป็นผู้เลือกมานั่นเอง หัวใจของระบอบประชาธิปไตย คืออำนาจธิปไตยเป็นของประชาชน ประชาชนต้องมีสิทธิการลงคะแนนเป็นการแสดงถึงเจตนาของประชาชนที่ต้องการให้พรรค นั้นเป็นผู้มีอำนาจในการบริหาร การไม่ฟังเสียงประชาชน ถือได้ว่าเป็นการไม่ยึดหลักประชาธิปไตย ก่อให้เกิดปัญหาตามมาเสมอ

Almond and Powell (1976 ; อ้างถึงใน เบญจมาศ เมืองเกษม. 2548 : 11-12) ได้จำแนกรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ละเอียดชัดเจนโดยการแบ่งรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็น 2 รูปแบบใหญ่ๆ คือ

1. แบบปกติ (Conventional Forms)

2. แบบไม่ปกติ (Unconventional Forms)

โดยแต่ละรูปแบบมีการจำแนกออกเป็นแบบย่อยๆ อีก ดังนี้ คือ

2.1 การมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบปกติ

2.1.1 การออกเสียงเลือกตั้ง

2.1.2 การพุดจาปรึกษาเรื่องการเมือง

2.1.3 กิจกรรมการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

2.1.4 การจัดตั้งและการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มต่างๆ

2.1.5 การติดต่อส่วนตัวกับเจ้าหน้าที่การเมือง

2.2 การมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบไม่ปกติ

2.2.1 การยื่นข้อเรียกร้อง

- 2.2.2 การเดินขบวน
- 2.2.3 การเข้าประจันหน้ากัน
- 2.2.4 การละเมิดกฎระเบียบของสังคม
- 2.2.5 การใช้ความรุนแรงทางการเมือง
- 2.2.6 สงครามกองโจรและการปฏิบัติ

Nie and Verba (1975 ; อ้างอิงใน เสกสรรค์ ประเสริฐกุล. 2552 : 181) การมีส่วนร่วมทางการเมืองแบ่งได้หลายแบบ หากมองพฤติกรรมของบุคคลหรือกลุ่มด้านการเลือกทางเลือกที่จะมีอิทธิพลต่อรัฐบาล อาจแบ่งประเภทของการมีส่วนร่วมซึ่งทำให้ประชาชนมีบทบาททางการเมืองได้จริง ดังต่อไปนี้ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงประเภทและกิจกรรมย่อยของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ประเภทการมีส่วนร่วมทางการเมือง	กิจกรรมย่อยของการมีส่วนร่วมทางการเมือง
การหาเสียง (Camping acts)	<ol style="list-style-type: none"> 1. การชักจูงคนอื่นให้รู้ถึงวิธีเลือกตั้ง 2. การทำงานอย่างแข็งขันให้กับพรรคการเมือง 3. การเข้าร่วมประชุมทางการเมือง 4. การบริจาคเงินให้กับพรรคการเมือง 5. การเป็นสมาชิกกลุ่มการเมือง
การเลือกตั้ง (Voting acts)	<ol style="list-style-type: none"> 6. เลือกตั้งระดับชาติเป็นประจำ 7. เลือกตั้งระดับท้องถิ่น
กิจกรรมชุมชน (Communal acts)	<ol style="list-style-type: none"> 8. ทำงานกับคนอื่นเพื่อแก้ปัญหาท้องถิ่น 9. ก่อตั้งกลุ่มทำงานเพื่อแก้ปัญหาท้องถิ่น 10. เป็นสมาชิกที่แข็งขันของกลุ่มเพื่อแก้ปัญหาชุมชน 11. ติดต่อเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นพร้อมกับคนอื่น 12. ติดต่อเจ้าหน้าที่นอกท้องถิ่นพร้อมกับคนอื่น 13. ติดต่อเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นเรื่องเกี่ยวกับสังคม 14. ติดต่อเจ้าหน้าที่นอกท้องถิ่นเรื่องเกี่ยวกับสังคม
การติดต่อเฉพาะเรื่อง (Particularized contacts)	<ol style="list-style-type: none"> 15. ติดต่อเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะเรื่อง

Robert A. Dahl (1971 : 145) นักรัฐศาสตร์ชาวอังกฤษกล่าวถึงการมีส่วนร่วมทางการเมือง ดังนี้ คือ เป็นกิจกรรมที่กระทำโดยสมัครใจของแต่ละบุคคลในกิจกรรมทางการเมือง รวมถึงการลงคะแนนเสียง การเป็นสมาชิกและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มทางการเมือง เช่น ความเคลื่อนไหวพรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ สถาบันทางการเมือง อีกทั้งกิจกรรมที่ไม่เป็นทางการ เช่น การอภิปรายทางการเมือง หรือร่วมชุมนุมเพื่อรับฟังเหตุการณ์ความเป็นไปทางการเมือง การชักชวนทางการเมืองของเจ้าหน้าที่ของทางทหาร หรือสมาชิกทางการเมืองนั้น

Verba, Nie and Kim (1978 ; อ้างถึงใน ฤทัยรัตน์ กาทัง. 2543 : 7) ได้แบ่งรูปแบบต่าง ๆ ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองไว้ 4 รูปแบบ คือ

1. การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เป็นกิจกรรมของบุคคลแต่ละคนในการเลือกตั้ง ตัวแทนของตนเข้าไปใช้อำนาจในการปกครอง สิทธิในการเลือกตั้งจึงอาจนับได้ว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างยิ่งในการควบคุมรัฐบาลแต่การไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งจะแตกต่างไปจากกิจกรรมการเข้าร่วมในรูปแบบอื่น ๆ ที่สังคมเป็นผู้กำหนดโอกาสให้ เช่น 4 ปี ต่อครั้ง จึงทำให้ความรู้สึกสร้างสรรค์ของคนมีน้อยมาก
2. กิจกรรมการรณรงค์หาเสียง เป็นกิจกรรมในลักษณะเดียวกันกับการใช้สิทธิเลือกตั้ง แต่รูปแบบของการเข้าไปมีส่วนร่วมในการรณรงค์หาเสียง กิจกรรมนี้เป็นส่วนหนึ่งที่ประชาชนอาจใช้เพื่อเพิ่มอิทธิพลที่เขาพึงมีต่อผลการเลือกตั้ง นอกเหนือจาก 1 เสียง ที่เขาได้ สิทธิในการเลือกตั้งแล้ว กิจกรรมรณรงค์หาเสียงนี้นับเป็นกิจกรรมที่ค่อนข้างยากเมื่อเปรียบเทียบกับ การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง
3. กิจกรรมชุมนุม เป็นกิจกรรมกลุ่มหรือองค์กรที่ราษฎรร่วมกันดำเนินการ เพื่อแก้ไขปัญหาสังคมและการเมือง ในกรณีนี้ราษฎรจะร่วมมือกัน เพื่อให้อิทธิพลการดำเนินงานของรัฐบาล กิจกรรมรูปแบบนี้เป็นไปอย่างมีเป้าหมายที่แน่นอนและมีอิทธิพลมาก
4. การติดต่อเป็นการเฉพาะเป็นรูปแบบสุดท้ายของการมีส่วนร่วมทางการเมือง และจะเกี่ยวเนื่องกับราษฎรบุคคลไปติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือข้าราชการ เพื่อให้แก้ไขใดๆ เฉพาะตัวหรือของครอบครัว กิจกรรมในรูปแบบนี้มีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายของรัฐบาลน้อยมาก

สรุปได้ว่า รูปแบบของการปกครองระบอบประชาธิปไตย สามารถแบ่งเป็น 2 รูปแบบ คือ การมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบเป็นทางการ โดยมีกฎหมายรองรับให้กระทำได้ หรือต้องการจะทำวิธีการที่สำคัญและยอมรับปฏิบัติใช้กันทั่วไปในระบอบประชาธิปไตย เช่น

การเลือกตั้ง ทั้งในระดับชาติและท้องถิ่น การเลือกตั้งเป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ชัดเจนที่สุดในทางการวิจัยสามารถวัดระดับ ประเมินค่าของพฤติกรรมมีส่วนร่วมทางการเมืองได้อย่างแน่นอนชัดเจนมากกว่าพฤติกรรมอื่น ๆ

การมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบไม่เป็นทางการเป็นระบบการเมืองแบบเผด็จการ ไม่ยอมรับและไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วม โดยจะมีกฎหมายห้ามไว้อย่างชัดเจนแม้ประเทศที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยบางประเทศจะมีได้ห้ามแต่ไม่ได้ระบุ หรือมีได้มีกฎหมายรองรับว่าให้กระทำได้

4. ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2551 : 10) กล่าวถึงระดับของการมีส่วนร่วมทางการเมือง ไว้ว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

4.1 ระดับต่ำหรือกลุ่มผู้ดู (Onlookers) คือ การให้ความสนใจต่อข่าวสารและแลกเปลี่ยนทางการเมือง การถกเถียงปัญหาทางการเมือง การไปใช้สิทธิออกเสียง การเป็นสมาชิกกลุ่มผลประโยชน์ และการร่วมชุมนุมทางการเมือง

4.2 ระดับกลางหรือระดับผู้มีส่วนร่วม (Participants) ได้แก่ การมีส่วนร่วมในโครงการชุมชน การมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในกิจกรรมของกลุ่มผลประโยชน์ การเป็นสมาชิกพรรคการเมืองที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของพรรคการเมือง และการช่วยรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

4.3 ระดับสูงหรือระดับนักกิจกรรม (Activists) ได้แก่ การเป็นผู้นำกลุ่มผลประโยชน์ ทำงานเต็มเวลาให้แก่พรรคการเมือง และได้รับตำแหน่งทางการเมือง

ถวิลวดี บุรีกุล (2552 : 12-15) ได้กล่าวถึง ระดับขั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า ระดับขั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนสามารถแบ่งออกได้หลายวิธี ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และความละเอียดของการแบ่งเป็นสำคัญ ก็คือ การแบ่งระดับขั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนจากระดับต่ำสุดไปหาระดับสูงสุด และจำนวนประชาชนที่เข้ามีส่วนร่วมในแต่ละระดับจะเป็นปฏิภาคกับระดับของการมีส่วนร่วม กล่าวคือ ถ้าระดับการมีส่วนร่วมต่ำ จำนวนประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมจะมากและยิ่งระดับการมีส่วนร่วมสูงขึ้นเพียงใด จำนวนประชาชนที่เข้ามีส่วนร่วมก็จะลดลงตามลำดับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนเรียงตามลำดับจากต่ำสุดไปหาสูงสุด ได้แก่

1. ระดับการให้ข้อมูล เป็นระดับต่ำสุดและเป็นวิธีการที่ง่ายที่สุดของการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้วางแผนโครงการกับประชาชน เพื่อให้ข้อมูลแก่ประชาชนเกี่ยวกับการตัดสินใจของผู้วางแผนโครงการ แต่ไม่เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นหรือเข้ามาเกี่ยวข้อง

ใดๆ วิธีการให้ข้อมูลอาจกระทำได้หลายวิธี เช่น การแถลงข่าว การแจกข่าว การแสดง นิทรรศการ และการทำหนังสือพิมพ์ให้ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ อย่างไรก็ตาม เพื่อป้องกันมิให้รัฐบาลหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจดุลพินิจในการให้หรือไม่ให้ข้อมูลดังกล่าวแก่ประชาชน จึงควรมีข้อกำหนดให้รัฐบาลหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องกระทำและกระทำอย่างทั่วถึงด้วย ยกเว้นข้อมูลบางประเภท เช่น เรื่องเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ เป็นต้น

2. ระดับการเปิดรับความคิดเห็นจากประชาชน เป็นระดับขั้นที่สูงกว่าระดับแรก กล่าวคือผู้วางแผน โครงการเชิญชวนให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น เพื่อให้ได้ข้อมูลมากขึ้น และประเด็นในการประเมินข้อดีข้อเสียชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการริเริ่ม โครงการต่าง ๆ และการบรรยายให้ประชาชนฟังเกี่ยวกับโครงการต่าง ๆ แล้วขอความคิดเห็นจากผู้ฟัง เป็นต้น

3. ระดับการปรึกษาหารือ เป็นระดับขั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนที่สูงกว่าการเปิดรับความคิดเห็นจากประชาชน เป็นการเจรจากันอย่างเป็นทางการระหว่างผู้วางแผน โครงการและประชาชนเพื่อประเมินความก้าวหน้าหรือระบุประเด็นหรือข้อสงสัยต่าง ๆ เช่น การจัดประชุม การจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ และการเปิดกว้างรับฟังความคิดเห็น เป็นต้น

4. ระดับการวางแผนร่วมกัน เป็นระดับขั้นที่สูงกว่าการปรึกษาหารือ กล่าวคือเป็นเรื่องการมีส่วนร่วมที่มีขอบเขตกว้างมากขึ้น มีความรับผิดชอบร่วมกันในการวางแผน เตรียมโครงการ และผลที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนิน โครงการ เหมาะสมที่จะใช้สำหรับการพิจารณาประเด็นที่มีความยุ่งยากซับซ้อนและมีข้อโต้แย้งมาก เช่น การใช้กลุ่มที่ปรึกษาซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องการใช้อนุญาตตุลาการเพื่อแก้ปัญหาข้อขัดแย้ง และการเจรจาเพื่อหาทางประนีประนอมกัน

5. ระดับการร่วมปฏิบัติ เป็นระดับขั้นที่สูงถัดไปจากระดับการวางแผนร่วมกัน คือเป็นระดับผู้ที่รับผิดชอบ โครงการกับประชาชนร่วมกันดำเนิน โครงการ เป็นขั้นการนำโครงการไปปฏิบัติร่วมกันเพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

6. ระดับร่วมคิดตามตรวจสอบและประเมินผล ระดับการควบคุมโดยประชาชน เป็นระดับสูงสุดของการมีส่วนร่วมโดยประชาชนเพื่อแก้ปัญหาข้อขัดแย้งที่มีอยู่ทั้งหมด เช่น การลงประชามติ เป็นต้น

สรุปได้ว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และความละเอียดของการแบ่งเป็นสำคัญ การแบ่งระดับขั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนจากระดับต่ำสุดไปหาระดับสูงสุด และจำนวนประชาชนที่เข้ามีส่วนร่วมในแต่ละระดับจะเป็นปฏิภาคกับระดับ

ของการมีส่วนร่วม กล่าวคือ ถ้าระดับการมีส่วนร่วมต่ำ จำนวนประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมจะมาก และยิ่งระดับการมีส่วนร่วมสูงขึ้นเพียงใด จำนวนประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมก็จะลดลงตามลำดับ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนเรียงตามลำดับจากต่ำสุดไปหาสูงสุด

5. ปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ฉัตรระวี ปริสุทธิญาณ (2549 : 12-13) การมีส่วนร่วมทางการเมืองเกิดสภาพปัญหาและอุปสรรคหลายประการ หลายรูปแบบในการมีส่วนร่วม โดยสรุปว่า สภาพปัญหาและอุปสรรคการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเชิงกฎหมาย สามารถสรุปเป็นประเด็นได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงสภาพปัญหาและอุปสรรคการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

รูปแบบการมีส่วนร่วม	ปัญหา/อุปสรรค
การเข้าชื่อเสนอ ข้อบัญญัติท้องถิ่น	<ol style="list-style-type: none"> 1. การกำหนดจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในการเข้าเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ไม่สอดคล้องกับขนาดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ละแห่ง บางแห่งมีขนาดเล็กและขนาดใหญ่แตกต่างกัน 2. ประชาชนทั่วไปไม่มีความรู้ความสามารถในการร่างข้อบัญญัติ เนื่องจากต้องร่างข้อบัญญัติทั้งฉบับประกอบคำร้องมาเสนอต่อประธานสภา 3. การไม่ได้กำหนดให้มีหน่วยงานรัฐให้ความช่วยเหลือจัดทำร่างข้อบัญญัติที่เสนอ โดยประชาชน ซึ่งเป็นภาระของประชาชนในการจัดทำร่างและรวบรวมลายมือชื่อ และระยะเวลาในการตรวจสอบคำร้องของประธานสภาท้องถิ่น ทำให้ทั้งสองขั้นตอนใช้เวลานาน 4. ขั้นตอนของการพิจารณาของสภาท้องถิ่นมิได้กำหนดให้ตัวแทนประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการแสดงความเห็น อธิบายหรือชี้แจงข้อเท็จจริงในสภาท้องถิ่น

รูปแบบการมีส่วนร่วม	ปัญหา/อุปสรรค
การลงคะแนนเสียงถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น	<ol style="list-style-type: none"> 1. การกำหนดจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในการเข้าชื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นค่อนข้างสูง ความเป็นไปได้มีน้อยมากสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดใหญ่ 2. การกำหนดคะแนนเสียงที่เห็นด้วยกับการถอดถอน ต้องมีผู้มาลงคะแนนเสียงเห็นด้วยกับการถอดถอนไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ของผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มาลงคะแนน ในทางปฏิบัติเป็นอุปสรรคอย่างมาก 3. การใช้เขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแทนเขตเลือกตั้งในการถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งเป็นอุปสรรคอย่างมากต่อการเข้าชื่อของประชาชน
การออกเสียงประชามติ	การออกเสียงประชามติในระดับท้องถิ่นมีน้อยมาก แม้ว่าจะมีการบัญญัติไว้ในกฎหมายของพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546

ศูนย์ส่งเสริมการศึกษาตามอัธยาศัย (2554) กล่าวว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ได้แก่ ปัญหาความตื่นตัวทางการเมือง ปัญหาวัฒนธรรมทางการเมือง ปัญหาจากบทบาทของพรรคการเมือง

5.1 ปัญหาความตื่นตัวทางการเมือง

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยนั้น จะต้องเป็นการมีส่วนร่วมแบบสมัครใจ ไม่ใช่เป็นแบบปลุกกระดม สำหรับการมีส่วนร่วมแบบเสรีหรือแบบสมัครใจนี้จะเกิดขึ้นได้ ก็ต่อเมื่อประชาชนมีความสำนึกทางการเมืองหรือความตื่นตัวทางการเมืองเสียก่อนแต่คนไทยยังมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับต่ำ เช่น การไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งซึ่งมีอัตราส่วนน้อยกว่าร้อยละ 50 ของผู้มีสิทธิ์ออกเสียงผู้ที่ไปออกเสียงก็มักจะถูกจ้างวาน ชักจูงหรือถูกระดมไป การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของไทยจากอดีตเป็นต้นมา ส่วนใหญ่ประชาชนไม่ได้มีส่วนร่วม ทั้งในด้านการสนับสนุนหรือการต่อต้าน แสดงให้เห็นว่าคนไทยส่วนใหญ่มีความนิ่งเฉยทางการเมืองส่วนมากอยู่ในกลุ่มของผู้นำทางการเมืองไม่กี่กลุ่มไม่กี่ตระกูล แม้แต่การปฏิวัติเมื่อ พ.ศ. 2475 ก็ตาม เห็นการณ์ที่แสดงถึงความตื่นตัวทางการเมืองและการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอย่างกว้างขวาง คือ เหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 มีประชาชน นิสิต นักศึกษา นักเรียน ร่วมกันเรียกร้องรัฐธรรมนูญต่อต้านการปกครอง

ของจอมพลถนอม กิตติขจร ในการปลุกเร้าความตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในชนบท แต่เป็นประเภทผิดกฎหมาย คือ การล้มล้างรัฐบาล ระบบการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมโดยการใช้กำลังและความรุนแรง ดังนั้นปัญหาสำคัญของการมีส่วนร่วมของไทยอย่างหนึ่งคือ ประชาชนยังมีความนิ่งเฉย หรือไม่ตื่นตัวทางการเมืองมากพอ

5.2 ปัญหาวัฒนธรรมทางการเมืองและการศึกษา

วัฒนธรรมทางการเมืองที่มีส่วนร่วมในการกระตุ้นให้ประชาชน มีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นคือ วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย หรือวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมสำหรับเมืองไทย มีงานวิจัยหลายเรื่องสรุปและแสดงถึงว่าวัฒนธรรมทางการเมืองของคนไทยไม่สนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง เพราะประชาชนโดยทั่วไปเชื่อว่าการเมือง หรือการบริหารประเทศเป็นเรื่องของคนกลุ่มน้อยบางกลุ่มเท่านั้น อีกประการหนึ่งคนไทยยังเห็นว่าการเมืองเป็นเรื่องของผลประโยชน์อย่างชัดเจนจนเกินไป แต่ถ้าเข้าร่วมก็มักจะมีวัตถุประสงค์อย่างอื่น เช่น เพื่อแลกเปลี่ยนกับเงินทองหรือการช่วยเหลือในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ใช่เป็นเรื่องของสำนึกทางการเมืองลักษณะของวัฒนธรรมทางการเมืองของคนไทย

อีกประการหนึ่งที่ไม่สนับสนุนการมีส่วนร่วมทางการเมือง คือการยอมรับในอำนาจนิยมของความเป็นข้าราชการ นั่นคือ ประชาชนโดยทั่วไปมองว่าข้าราชการเป็นชนชั้นผู้นำเมื่อข้าราชการแนะนำหรือชักจูงไปในทางใดประชาชนจึงมักปฏิบัติตาม โดยไม่ได้แย้ง ซึ่งไม่สอดคล้องกับหลักการของประชาธิปไตย ในด้านการศึกษากิจการจัดการเรียนการสอน ยังคงยึดนโยบายจากส่วนกลางยังไม่มีการกระจายอำนาจทางการศึกษาลงไปสู่ภูมิภาค และท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนก็เช่นกัน ยังคงเป็นบทบาทของผู้บริหารและครูเท่านั้น นักเรียนและผู้ปกครองยังไม่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามความต้องการของท้องถิ่น

5.3 ปัญหาจากบทบาทของพรรคการเมือง

การที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยมีสาเหตุอีกประการหนึ่งคือ การขาดองค์กรหรือสถาบันทางการเมืองที่คอยกระตุ้นให้ประชาชนมีความกระตือรือร้นทางการเมืองอยู่เสมอ และเป็นกลุ่มเป็นก้อน สถาบันทางการเมืองที่สำคัญคือ “ระบบพรรคการเมือง” (Political Party) ในปัจจุบันพรรคการเมืองยังเป็นองค์กรที่อ่อนแอ และขาดความเป็นสถาบันที่ต่อเนื่องดีพอปัญหาที่สำคัญที่สุดของพรรคการเมืองไทย คือ การขาดองค์กรที่ซับซ้อนพอที่จะเผชิญกับความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว พรรคการเมืองไทยตั้งขึ้นจากการรวมตัวของ

บรรดาสมาชิก เพื่อสนับสนุนผู้นำทางการเมืองคนใดคนหนึ่งเท่านั้น พรรคการเมืองทุกพรรคไม่ว่าพรรคเล็กหรือพรรคใหญ่มีสาขาพรรคน้อยมาก สาขาบางแห่งมีรูปแบบที่เป็นทางการแต่ไม่มีบทบาทอะไร

ถวิลวดี บุรีกุล (2552 : 15-20) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วม : แนวคิด ทฤษฎีและกระบวนการ พบว่าเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่แสดงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในรูปแบบต่างๆ ในระยะ 60 ปีที่ผ่านมายังมีปัญหาและอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่มาก ถึงแม้ช่วงหลังจะดีขึ้นบ้างด้วยการมีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่งปัจจุบันได้ยกเลิกไปแล้ว แต่ก็ยังมีข้อจำกัดในการเปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไปเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเป็นรูปธรรม ยกเว้นชนชั้นผู้นำที่สามารถใช้ประโยชน์จากการหาช่องว่างของกฎ ระเบียบ และอำนาจที่มีพร้อมระบบอุปถัมภ์เข้าหาผลประโยชน์ จนนำมาสู่ความขัดแย้งต่าง ๆ และจากการที่ประชาชนไม่ค่อยได้มีส่วนร่วมในกระบวนการทางนโยบายของรัฐ ด้วยอุปสรรคต่าง ๆ มีมากมายที่ทำให้ไม่เอื้อต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

ปัญหาต่าง ๆ ที่มีการศึกษามาก่อนแล้วโดยสถาบันพระปกเกล้า (คะเนิงนิจ ศรีบัวเอี่ยม และคณะ. 2545) และจากกรณีการมีส่วนร่วมต่างๆ พอสรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาด้านการรับรู้เกี่ยวกับแนวคิด และความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนในส่วนที่เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ภาครัฐ และความเชื่อดั้งเดิมที่คิดว่า ข้าราชการคือนายของประชาชน ประชาชนไม่มีความรู้ความสามารถที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจใดๆ ได้ ดังนั้นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมได้จึงมีจำกัด
2. ปัญหาโครงสร้างกฎหมายและกระบวนการนโยบายที่ไม่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมเพราะช่องทางเข้าถึงกระบวนการต่าง ๆ เป็นไปโดยยาก และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญที่จะช่วยเปิดช่องทางการมีส่วนร่วมเหล่านี้ยังไม่ออกมาใช้ ทำให้ความเข้าใจเรื่อง การมีส่วนร่วมไม่ชัดเจนและตีความต่าง ๆ กันไปหลาย ๆ ฝ่าย จนประชาชนไม่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมตามปกติได้ กฎหมายต่าง ๆ ที่ควรจะออกมาโดยเร็วแต่ไม่ได้ออกมา อาทิ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน (ซึ่งมีใช้เพียงเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการรับฟังความคิดเห็นประชาชนเท่านั้น)
3. ปัญหาการใช้เครื่องมือการมีส่วนร่วมของประชาชน เนื่องจากความรู้ในเรื่องการมีส่วนร่วมของราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่าง ๆ และประชาชนไม่เท่ากัน ประกอบกับเทคนิคของการมีส่วนร่วมมิได้มีการเรียนการสอนกันมาก่อน การมีเพียงเครื่องมือไม่กี่ประเภท

ที่มักใช้กันเพื่อเป็นเครื่องแสดงถึงการจัดให้มีการมีส่วนร่วม แล้วจึงก่อให้เกิดปัญหาตามมาดังที่กล่าวมาแล้ว ประเทศไทยยังขาดแคลนผู้มีทักษะในการนำกระบวนการมีส่วนร่วมที่แท้จริง (Meaningful public Participation) ที่เพียงพอโดยเฉพาะในวงการราชการ เพราะในอดีตประชาชนเป็นเพียงผู้รับฟัง และเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ต้องรับฟังประชาชน

4. ปัญหาเรื่องวัฒนธรรมทางการเมืองและความพร้อมของประชาชน นับแต่อดีตการใช้วัฒนธรรมเชิงอำนาจ ที่เห็นการใช้อำนาจเหนือ (Power over) ประชาชนเป็นเรื่องปกติ เมื่อประชาชนเกิดรู้สึกสิทธิของตนในการมีส่วนร่วม และเรียกร้องสิทธินั้นบ้างก็ถูกผู้เคยชินกับวัฒนธรรมแบบเดิม ๆ ที่เน้นการใช้อำนาจ เข้าจัดการ และนำไปสู่ความรุนแรงหลายครั้งหลายคราดังอดีต

5. ปัญหาด้านความพร้อมของภาครัฐ ความเคยชินของข้าราชการที่คอยรับฟังคำสั่งตามลำดับขั้นตอนของสายบังคับบัญชาไม่จำเป็นต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชน

6. ปัญหาเกี่ยวกับตัวชีวิตการมีส่วนร่วมของประชาชนทั้งในด้านการเมืองสรุปได้ว่า ปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมทางการเมือง มีหลายรูปแบบ ได้แก่ การเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น การกำหนดจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในการเข้าเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ไม่สอดคล้องกับขนาด เนื่องจากแต่ละแห่งมีขนาดเล็กใหญ่ต่างกัน รวมถึงประชาชนทั่วไปไม่มีความรู้ความสามารถในการร่างข้อบัญญัติ การไม่กำหนดให้มีหน่วยงานรัฐในการช่วยเหลือจัดทำร่างข้อบัญญัติที่เสนอ โดยประชาชน ซึ่งเป็นภาระที่ประชาชนต้องจัดทำกรร่างข้อบัญญัติเอง

6. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2550

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้บัญญัติให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองไว้หลายมาตรา (ถวิลวดี บุรีกุล. 2552 : 108-127) อาทิ

มาตรา 87 ได้กล่าวไว้ว่า รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่งเสริม สนับสนุน ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมระดับชาติและระดับท้องถิ่น สนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดตั้ง “กองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมือง” เพื่อช่วยเหลือการดำเนินกิจกรรมสาธารณชุมชน สนับสนุนให้ประชาชนรวมกลุ่มในลักษณะเครือข่ายทุกรูปแบบ โดยให้การศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และสนับสนุนให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งโดยสุจริตและเที่ยงธรรม โดยคำนึงถึงสัดส่วนการมีส่วนร่วมของหญิงและชาย

หมวด 7 การมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรงของประชาชน

มาตรา 163 ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าหนึ่งหมื่นคน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภาเพื่อให้รัฐสภาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติตามที่กำหนดในหมวด 3 และหมวด 5 แห่งรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา 164 ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าสองหมื่นคน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภาเพื่อให้วุฒิสภามีมติตามมาตรา 274 ให้ถอดถอนบุคคลตามมาตรา 270 ออกจากตำแหน่ง โดยระบุพฤติการณ์ที่กล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว กระทำ ความผิดเป็นข้อ ๆ ให้ชัดเจนหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการที่ประชาชนจะเข้าชื่อร้องขอ ตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

มาตรา 165 ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งย่อมมีสิทธิออกเสียงประชามติการจัดให้มีการออกเสียงประชามติให้กระทำได้ในเหตุที่คณะรัฐมนตรีเห็นว่ากิจการในเรื่องใดอาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของประเทศชาติหรือประชาชน นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีอาจปรึกษาประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานวุฒิสภา เพื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้มีการออกเสียงประชามติได้

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

1. ตัวแปรด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง

สมพิศ สุขแสน (2552 : 114) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอุดรดิศค์ พบว่า เป็นปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน คือ ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง จากสื่อช่องทางต่างๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ แผ่นพับ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น

อำนาจ โทบุราณ (2553 : 117) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยทางการสื่อสารที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับสหภาพแรงงานของสมาชิกสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย พบว่า ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจต่อบทบาททางการเมืองมาก จะมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสมาชิกสหภาพแรงงาน กฟผ. มากขึ้นด้วย

คมคาย อุดรพิมพ์ (2554 : 172) ได้ศึกษาเรื่องยุทธศาสตร์การพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในจังหวัดมหาสารคาม จากการศึกษพบว่า ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจ

ด้านการเมืองเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี ดังนั้นจึงควรได้รับการส่งเสริมเพื่อให้สตรีได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง

ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่า ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจมีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

2. ตัวแปรด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการเมือง

ไพฑูรย์ ผิวผาง (2549 : 129) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลตำบลเปือยน้อย อำเภอเปือยน้อย จังหวัดขอนแก่น จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา อย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้ค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 27.92

วันชัย วัฒนศัพท์ (2552 : 289-290) กล่าวว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารนั้นมีความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ถ้าประชาชนได้รับรู้ข้อมูลที่สมบูรณ์และชัดเจนเป็นจริงย่อมทำให้เป็นพื้นฐานในการตัดสินใจของประชาชน ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของโครงการการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีประสิทธิผล

พิสิทธิ์ศักดิ์ ห้วยหงษ์ทอง (2553 : 162) ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาในจังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณตัวแปรการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อมวลชน โดยถูกเลือกเข้าสมการเป็นอันดับหนึ่ง ทำนายพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองได้ร้อยละ 27.1

เอกวิทย์ ชีรวิโรจน์ (2553) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน : กรณีศึกษา เทศบาลเมืองนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จากการศึกษาพบว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนส่งผลต่อปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเทศบาลเมืองนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารมีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

3. ตัวแปรด้านทัศนคติทางการเมือง

ยศวดี นนทรี (2544 : 133) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ทัศนคติที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบลในด้านต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองและระดับความเป็นชุมชนเมืองของพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล โดยประชาชน

ที่มีทัศนคติระดับสูง และมีทัศนคติในทางบวกต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล
สูงที่สุด

อารีรัตน์ สุขผล (2550 : 77) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง
ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลท่าจีน อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัด
สมุทรสาคร พบว่า ปัจจัยจิตวิทยาทางด้านทัศนคติส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ
ประชาชน

ชุตินา ตู๋นาราง (2553 : 163) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน
ในการจัดการมูลฝอยชุมชนในเขตเทศบาลนครสมุทรปราการ จากการศึกษาพบว่า ปัจจัย
ทางด้านทัศนคติมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการมูลฝอยชุมชน มีความตระหนักถึงปัญหา
ของมูลฝอย

ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่า ปัจจัยด้านทัศนคติมีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

4. ด้านความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งทางการเมือง

จิรวุฒิ อนุสรณ์นรการ (2544) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง
เมืองของประชาชนในจังหวัดยะลา พบว่า ปัจจัยความรู้สึกมีประสิทธิภาพทางการเมืองเป็น
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

วีรพัชร พุกทอง (2549 : 75) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง
เมืองของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลทาง
การเมืองมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอเมือง
จังหวัดนครราชสีมา

ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่า ปัจจัยด้านความรู้สึกมีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

5. ด้านการดำเนินงานของภาครัฐ

นัทธ์หทัย ชันคุณจรรยารัตน์ (2552 : 121) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมือง
ของประชาชนในการพัฒนาประชาธิปไตย ศึกษากรณี เทศบาลเมืองพิบูลมังสาหาร จังหวัด
อุบลราชธานี พบว่า ปัจจัยการรับรู้สถานการณ์ทางการเมือง ด้านนโยบายและผลงานในพื้นที่ มี
ความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างสูงกับการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองในการพัฒนา
ประชาธิปไตยของประชาชน

สมพิศ สุขแสน (2552 : 109) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ พบว่า ด้านความพอใจในนโยบายและการบริหารงานประชาชนมีความพอใจในนโยบายและการบริหารงานของรัฐบาลหรือผู้บริหารท้องถิ่น ความพอใจดังกล่าวจะทำให้ลดการต่อต้านทางการเมืองและยังร่วมให้การสนับสนุนในด้านต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น

ดังนั้นผู้วิจัยคาดว่า การดำเนินงานของภาครัฐมีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

6. ด้านผลตอบแทนจากกลุ่มการเมือง

วิระชัย เสงษ์ภูิกุล (2550 : 69) ได้ศึกษาเรื่อง ความรู้ความเข้าใจและปัจจัยในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลห้วยอ้อ อำเภอลอง จังหวัดแพร่ พบว่า ด้านการได้รับตำแหน่งและค่าตอบแทน การที่ประชาชนเป็นสมาชิกพรรคการเมือง / กลุ่มการเมืองในเขตเทศบาลตำบลฯ มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ย 3.61 อยู่ในระดับมาก

วาทศน์ วานิชอังกูร (2534 : 35-36) ได้ศึกษาวิจัยพบว่า กลุ่มจะเป็นตัวแปรที่สำคัญในการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง ผู้ที่เป็นสมาชิกองค์การหรือชุมชนจะเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่ากลุ่มที่ไม่ได้เป็นสมาชิก

นัทธ์หทัย ชันคุณจรรยารัตน์ (2552 : 121) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการพัฒนาประชาธิปไตย ศึกษากรณี เทศบาลเมืองพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ความต้องการผลประโยชน์ส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างสูงกับการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองในการพัฒนาประชาธิปไตยของประชาชน

ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่า ด้านผลตอบแทนจากกลุ่มการเมืองมีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

บริบทเกี่ยวกับเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์

1. ประวัติความเป็นมาของอำเภอนามน

เมื่อประมาณก่อน 50 ปีเศษพื้นที่บ้านนามนยังเป็นป่าดง มีราษฎรอพยพจากท้องถิ่นอื่น และจากอำเภอใกล้เคียง เพื่อจับจองหักร้างถางพง เนื่องจากเห็นว่าเป็นพื้นที่เหมาะที่จะทำ

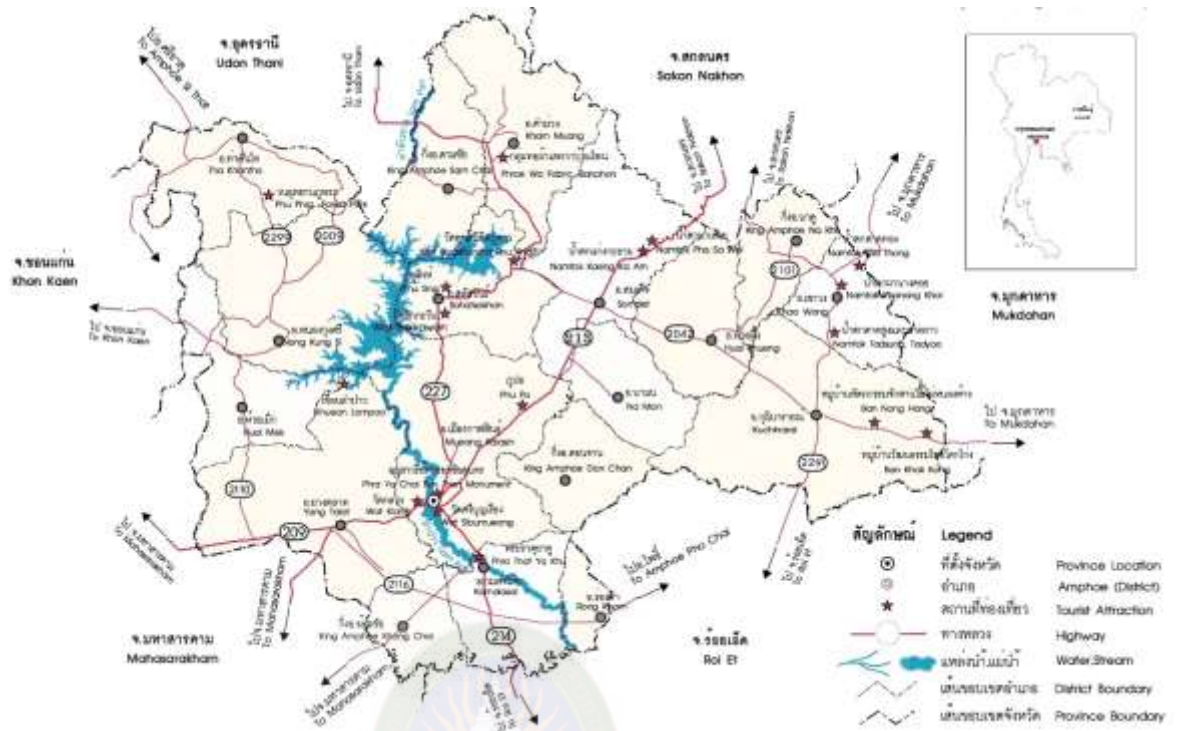
การเกษตร เมื่อถึงฤดูทำนาก็ปลูกเพิงนอนเฝ้า จนกระทั่งมีพื้นที่นามากขึ้นและพื้นที่ทำนาขยายออกเป็นวงรี จึงสันนิษฐานคำว่า “นามน” น่าจะมาจากเหตุผลนี้

เมื่อปี พ.ศ. 2515 นายผืน สุวรรณเรือง สมาชิกสภาจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้เสนอญัตติต่อสภาฯ สืบตรวจขอแยกท้องที่ 3 ตำบล คือตำบลนามน ตำบลยอดแกง และตำบลสงเปลือย ออกจากอำเภอเมืองกาฬสินธุ์ ตั้งเป็นกิ่งอำเภอนามน โดยกระทรวงมหาดไทยได้ประกาศตั้งกิ่งอำเภอนามน เมื่อวันที่ 20 กันยายน 2516 และในปี พ.ศ. 2530 ได้รับการยกฐานะเป็นอำเภอเมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2530 มีผลตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2531 เป็นต้นมา

ปัจจุบัน อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของตัวจังหวัดกาฬสินธุ์ ประมาณ 42 กิโลเมตร อาชีพส่วนใหญ่ของประชากร คือ อาชีพทำนาเป็นหลัก มีองค์การบริหารส่วนตำบล 4 แห่ง เทศบาลตำบล 2 แห่ง มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ อำเภอสมเด็จและอำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์
ทิศใต้	ติดต่อกับ อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ และอำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์
ผังแผนภาพที่ 1	

แผนภาพที่ 1 แผนที่จังหวัดกาฬสินธุ์ (จังหวัดกาฬสินธุ์, 2556)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แผนภาพที่ 2 แผนที่อำเภอนามน
(กรมส่งเสริมการเกษตร, 2554)

2. ข้อมูลทั่วไปเทศบาลตำบลสงเปลือย

เทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นหน่วยงานราชการบริหารส่วนท้องถิ่น ได้รับการยกฐานะและจัดตั้งเป็นเทศบาลตำบลสงเปลือย อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 42 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 และมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นเทศบาลสงเปลือย วันที่ 12 ตุลาคม 2552

3. ที่ตั้ง/อาชีพ/จำนวนประชากร

เทศบาลตำบลสงเปลือย ตั้งอยู่ที่ตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 49 ตารางกิโลเมตร หรือ 30,625 ไร่ มีจำนวน 16 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านสงเปลือย, หมู่ที่ 2 บ้านสงเปลือย, หมู่ที่ 3 บ้านเหล่าจิว, หมู่ที่ 4 บ้านห้วยจิว, หมู่ที่ 5 บ้านห้วยจิว, หมู่ที่ 6 บ้านดงสว่าง, หมู่ที่ 7 บ้านหนองน้อย, หมู่ที่ 8 บ้านหนองแวง, หมู่ที่ 9 บ้านสงเปลือย, หมู่ที่ 10 บ้านหนองยาง, หมู่ที่ 11 บ้านเปลือยหอม, หมู่ที่ 12 บ้านสงเปลือย, หมู่ที่ 13 บ้านนาใต้, หมู่ที่ 14 บ้านนาเหนือ, หมู่ที่ 15 บ้านจันทร์เจริญ, หมู่ที่ 16 บ้านท่างาม พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูง ใช้เป็นที่ตั้งชุมชนและพื้นที่เกษตรกรรม

ประชากร จำนวน 7,844 คน แยกเป็น ชาย 3,882 คน หญิง 3,962 คน จำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 2,247 ครัวเรือน (สำนักงานบริหารการทะเบียน กรมการปกครองอำเภอนามน ณ เดือนพฤษภาคม 2556) โดยมีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ ติดกับเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำห้วยหลวง อำเภอสมเด็จ
เทศบาลตำบลคำบง อำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์

ทิศใต้ ติดกับเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหลักเหลี่ยม เทศบาลตำบลนามน
อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์

ทิศตะวันออก ติดกับเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองอีบุตร อำเภอห้วยผึ้ง
จังหวัดกาฬสินธุ์

ทิศตะวันตก ติดกับเขตองค์การบริหารส่วนตำบลยอดแกง อำเภอนามน จังหวัด
กาฬสินธุ์

ข้อมูลอาชีพของตำบล อาชีพหลักคือเกษตรกรรม อาชีพเสริมคือรับจ้างทั่วไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปิยพร ถิตย์ประเสริฐ (2548 : 54) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน : กรณีศึกษาเฉพาะชุมชนในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอยู่ในระดับต่ำ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนคือ ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมอยู่ในระดับปานกลางถึงต่ำ ต้องใช้เวลาหาเลี้ยงชีพ ยังส่งผลต่อความสนใจในการติดตามข่าวสารทางการเมืองเลือกตั้งในระดับต่ำ และที่สำคัญคือต้องมีแรงจูงใจ เช่น เงินทอง สิ่งของ หรือมีผลประโยชน์แทน จึงจะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง

สมพิศ สุขแสน (2552 : 109) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการมีส่วนร่วมโดยตรงตามรัฐธรรมนูญ การเคลื่อนไหวทางการเมือง และด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างจริงจังอยู่ในระดับต่ำ

ธนพล กุลเพชร โชติ (2552 : 60 – 61) การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มจากประชากร ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ตามตาราง (Krejcie & Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 351 คน แล้วทำการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสอบถามมี 3 ลักษณะ คือ แบบการตรวจสอบรายการ (Check List) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และแบบปลายเปิด (Open Form) มีความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.9761 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลบ้านกรวด อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีส่วนร่วมในระดับมากทุกด้านเช่นกัน คือ ด้านการเมือง การเลือกตั้ง เทศบาล ด้านการวางแผนพัฒนาเทศบาล และด้านการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของเทศบาล ตามลำดับ

นัญญิฎกาล ศรีจันทร์โท (2552 : ก – ข) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตการบริหารส่วนตำบลนาภู อำเภอขามศรีสุข จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาภู มีส่วนร่วมทางการเมือง

โดยรวมและ รายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาภู จำแนกตามเพศไม่แตกต่างกัน อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ พบว่า แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปวีณา อุดมกัน (2553 : ก – ข) ในการวิจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ตำบลบางทรายใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลบางทรายใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$) และเมื่อพิจารณารายด้าน ทั้ง 4 ด้าน มีดังนี้ 1) ด้านการร่วมรณรงค์ทางการเมือง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$) 2) ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$) 3) ด้านการแสดงความสนใจต่อกิจกรรมทางการเมือง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.51$) 4) ด้านการมีบทบาทเคลื่อนไหวทางการเมือง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$)

ประเสริฐ สะภา (2554 : ก – ข) การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมหาไชย อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นตามความคิดเห็นของประชาชน ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมหาไชย อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ และ 2) ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งของตำบลมหาไชย จำนวน 350 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .96 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษารูปได้ ดังนี้ 1) ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบลมหาไชย อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ทั้ง 5 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้งรองลงมาได้แก่ ด้านการแสดงออกซึ่งความต้องการต่าง ๆ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการรวมกลุ่มผลประโยชน์ 2) ปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมหาไชย อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ มีดังนี้ ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือ มีการทุจริตซื้อสิทธิ์ขายเสียง ประชาชนไม่สนใจในกิจกรรมการเมืองท้องถิ่น ประชาชนไม่กล้าแสดงความคิดเห็นเรื่องการเมืองท้องถิ่น และนักการเมืองท้องถิ่นไม่นำข้อคิดเห็นจากประชาชนไปปฏิบัติ ประชาชนไม่ค่อยจะรวมกลุ่มกัน และประชาชนไม่กล้าแสดงออกถึงความต้องการต่าง ๆ เท่าที่ควร

ข้อเสนอการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมหาไชย อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ มีดังนี้ ควรประชาสัมพันธ์การไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งให้มาก จัดตั้งอาสาพัฒนาประชาธิปไตย การกำหนดแผนงานเกี่ยวกับการเลือกตั้ง เพื่อให้เกิดความสุจริตและเป็นธรรม ให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องของการเมืองท้องถิ่น โดยการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง จัดป้ายประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึง ประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองท้องถิ่น และรวมกลุ่มกันเพื่อที่จะได้ มีแรงผลักดันสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม จัดทำประชาวิจารณ์ก่อนที่จะทำโครงการที่มีผลกระทบต่อประชาชนส่วนใหญ่ และจัดทำคู่มือรับเรื่องราวร้องทุกข์ของประชาชน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยศึกษาจากการค้นคว้า เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จึงสรุปเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยของ วิบูลย์ แซ่มชื่น วันชัย วัฒนศัพท์ พุทธิสาธิต ชุมพล เสกสรร ประเสริฐกุล สมพิศ สุขแสน และสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ (วิบูลย์ แซ่มชื่น, 2554 : 93-97 ; วันชัย วัฒนศัพท์, 2552 : 289-294 ; พุทธิสาธิต ชุมพล, 2552 : 12 ; เสกสรร ประเสริฐกุล, 2548 : 175 ; สมพิศ สุขแสน, 2552 : 117, และ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ, 2552 : 8) คือ

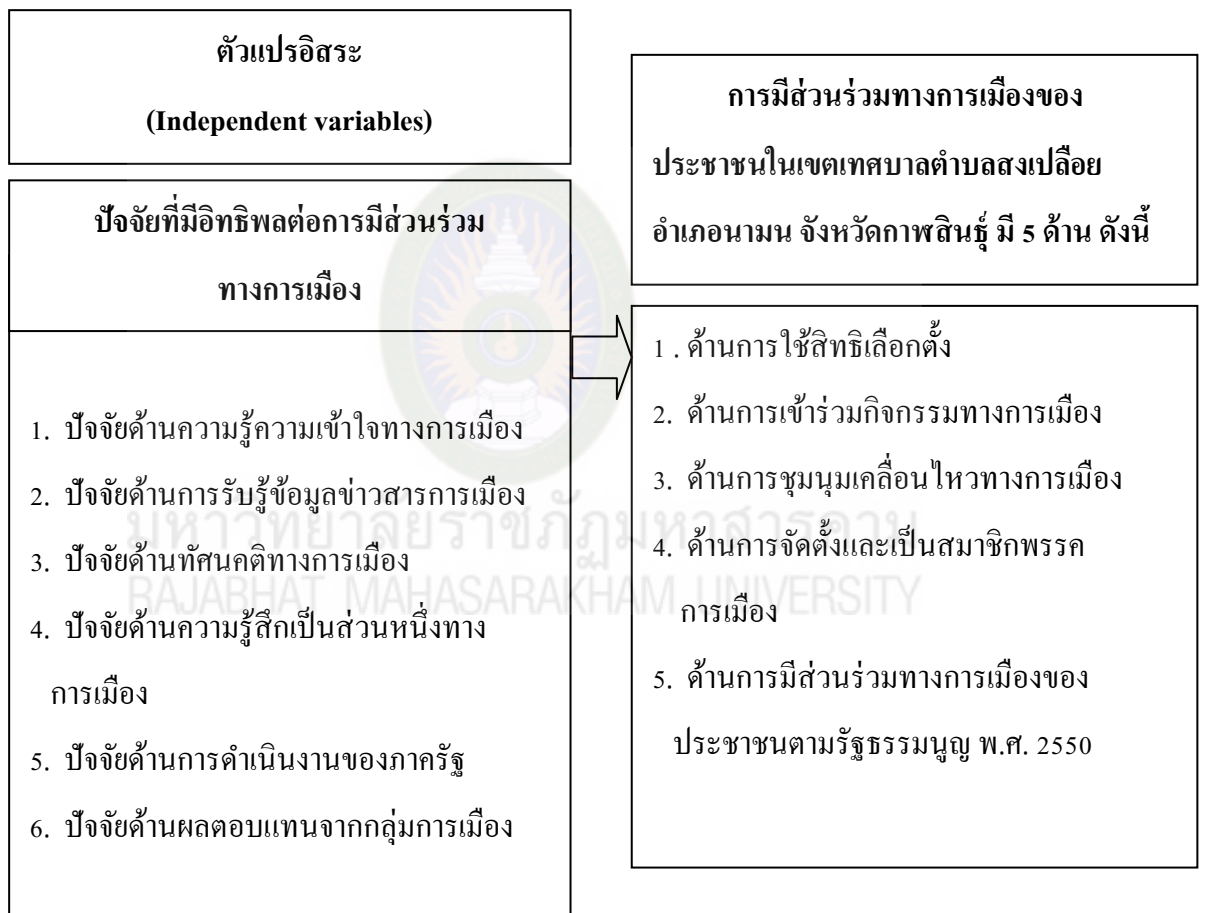
1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งแบ่งเป็น

- 1.1 ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง
- 1.2 ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการเมือง
- 1.3 ปัจจัยด้านทัศนคติทางการเมือง
- 1.4 ปัจจัยด้านความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งทางการเมือง
- 1.5 ปัจจัยด้านการดำเนินงานของภาครัฐ
- 1.6 ปัจจัยด้านผลตอบแทนจากกลุ่มการเมือง

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ มีลักษณะดังนี้

- 2.1 ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง
- 2.2 ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง
- 2.3 ด้านการชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมือง
- 2.4 ด้านการจัดตั้งและเป็นกลุ่มการเมือง
- 2.5 ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550

จากการศึกษาแนวคิดเอกสารที่เกี่ยวข้องและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยสรุปกรอบแนวคิดการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ดังรายละเอียดในภาพที่ 3

แผนภาพที่ 3 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยการสำรวจด้วยแบบสอบถาม ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไป ที่มีสิทธิและมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง จำนวน 5,919 คน (สำนักงานเทศบาลตำบลสงเปลือย. 2555) ดังนี้

หมู่ที่ 1	บ้านสงเปลือย	จำนวน	433	คน
หมู่ที่ 2	บ้านสงเปลือย	จำนวน	298	คน
หมู่ที่ 3	บ้านเหล่าจั่ว	จำนวน	556	คน
หมู่ที่ 4	บ้านห้วยจั่ว	จำนวน	307	คน
หมู่ที่ 5	บ้านห้วยจั่ว	จำนวน	327	คน
หมู่ที่ 6	บ้านดงสว่าง	จำนวน	280	คน
หมู่ที่ 7	บ้านหนองน้อย	จำนวน	172	คน
หมู่ที่ 8	บ้านหนองแวง	จำนวน	433	คน
หมู่ที่ 9	บ้านสงเปลือย	จำนวน	475	คน
หมู่ที่ 10	บ้านหนองยาง	จำนวน	282	คน

หมู่ที่ 11	บ้านเปลือยหอม	จำนวน	403	คน
หมู่ที่ 12	บ้านสงเปลือย	จำนวน	514	คน
หมู่ที่ 13	บ้านนาใต้	จำนวน	326	คน
หมู่ที่ 14	บ้านนาเหนือ	จำนวน	281	คน
หมู่ที่ 15	บ้านจันทร์เจริญ	จำนวน	359	คน
หมู่ที่ 16	บ้านท่างาม	จำนวน	473	คน
รวม	จำนวน		5,919	คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไป ที่มีสิทธิและมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง จำนวน 375 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากประชากรในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยใช้สูตรของ (Taro Yamane) วิเคราะห์ขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 35)

$$\text{จากสูตร} \quad n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดย n = จำนวนของขนาดตัวอย่าง

N = จำนวนรวมทั้งหมดของประชากรที่ใช้ในการศึกษา

e = ความผิดพลาดที่ยอมรับได้ (โดยในการวิจัยครั้งนี้กำหนดให้ เท่ากับ

0.05)

$$\begin{aligned} \text{แทนค่าในสูตร} \quad n &= \frac{5,919 + [5,919 (0.05)^2]}{1 + [5,919 (0.05)^2]} \\ &= 374.68 \end{aligned}$$

ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความสะดวกต่อการคำนวณและจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ได้สามารถเป็นตัวแทนของประชากรอย่างสมบูรณ์ จึงใช้กลุ่มตัวอย่าง 375 คน

ขั้นตอนที่ 2 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้จำนวนประชากรในแต่ละหมู่บ้านเป็นเกณฑ์ในการกำหนดสัดส่วนเทียบกับจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 375 คน ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนประชากรและขนาดกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับ	ชื่อหมู่บ้านและชุมชน	ประชากร(คน)	กลุ่มตัวอย่าง(คน)
1	หมู่ที่ 1 บ้านสงเปลือย	433	27
2	หมู่ที่ 2 บ้านสงเปลือย	298	20
3	หมู่ที่ 3 บ้านเหล่าจั่ว	556	33
4	หมู่ที่ 4 บ้านห้วยจั่ว	307	20
5	หมู่ที่ 5 บ้านห้วยจั่ว	327	21
6	หมู่ที่ 6 บ้านดงสว่าง	280	18
7	หมู่ที่ 7 บ้านหนองน้อย	172	14
8	หมู่ที่ 8 บ้านหนองแวง	433	27
9	หมู่ที่ 9 บ้านสงเปลือย	475	29
10	หมู่ที่ 10 บ้านหนองยาง	282	18
11	หมู่ที่ 11 บ้านเปลือยหอม	403	25
12	หมู่ที่ 12 บ้านสงเปลือย	514	31
13	หมู่ที่ 13 บ้านนาไค้	326	22
14	หมู่ที่ 14 บ้านนาเหนือ	281	18
15	หมู่ที่ 15 บ้านจันทร์เจริญ	359	23
16	หมู่ที่ 16 บ้านท่างาม	473	29
รวม		5,919	375

ที่มา : สำนักงานเทศบาลตำบลสงเปลือย. 2555.

ขั้นตอนที่ 3 โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับสลาก เพื่อให้ได้ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง วิธีการคือ ทำกล่องจับสลากทั้งหมด จำนวน 16 กล่อง พร้อมเขียนชื่อหมู่บ้านข้างกล่องทุกกล่อง จากนั้นทำสลากด้วยการเขียนเลขที่ตามบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งของแต่ละหมู่บ้าน ให้ครบตามจำนวนของแต่ละหมู่บ้านแล้วดำเนินการหยิบสลากทีละใบพร้อมบันทึก แล้วนำไปเปรียบเทียบว่าเลขที่สลากดังกล่าวตรงกับอันดับบุคคลที่เท่าไรของบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง หลังจากหยิบทุกครั้งให้นำสลากที่หยิบได้ใส่ลงกล่องคืน เพื่อให้

ทุกเลขที่ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งมีโอกาสดูถูกเลือกเท่า ๆ กัน หากได้รายชื่อเดิมให้จับสลากใหม่ จนกระทั่งได้ครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้แบบทดสอบและแบบสอบถามที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นเป็นเครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยวิธีการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดกรอบแนวคิดและเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม

3. ร่างแบบสอบถาม นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาความครบถ้วนและครอบคลุมเนื้อหา ภาษาและรูปแบบ เมื่อได้รับข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว นำร่างแบบสอบถามมาทำการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

4. นำแบบเสนอถามการหาความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้องแม่นยำตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของคำถามในแต่ละข้อว่าคำถามต่าง ๆ ในแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนี้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยหรือไม่เพียงใด ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Conguence : IOC) โดยกำหนด ดังนี้

สอดคล้อง	ให้คะแนน	+1
ไม่แน่ใจ	ให้คะแนน	0
ไม่สอดคล้อง	ให้คะแนน	-1

ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประกอบด้วย

- 4.1 นางสาวสุกัญญา คำจร วุฒิการศึกษา รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์) ตำแหน่งบุคลากร ระดับ 5 ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

- 4.2 นายทวิชัย ประสิทธิ์ระตา วุฒิการศึกษา ค.บ. (ภาษาไทย) ค.ม. (การบริหารการศึกษา) ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการ โรงเรียนดงพญาสงเคราะห์ อำเภอคอนจัน จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

- 4.3 นางวิลาสินี อันทรบุตร วุฒิการศึกษา กศ.ม. (การวัดผลประเมินผล) ตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียนดงสว่างวิทย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผลและประเมินผล

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ของผู้เชี่ยวชาญ ปรับปรุง แก้ไข แล้ว
นำเสนอคณะกรรมการวิทยานิพนธ์ตรวจพิจารณาอีกครั้ง

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามข้อ 5 ที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไป
ทดลองใช้ (Try-out) กับเทศบาลตำบลสองเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ไม่ใช่กลุ่ม
ตัวอย่าง จำนวน 40 คน แล้วนำมาหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อด้วยวิธีหา Corrected-Item Total
correlation และหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha coefficient)
ของ (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นที่ .93

7. นำแบบสอบถามทั้งหมดมาปรับปรุงแล้วจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับ
สมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้ศึกษา
สร้างขึ้นตามแนวคิดทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยครอบคลุมวัตถุประสงค์และ
กรอบแนวคิดของการวิจัย ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามวัดความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมทางการเมือง จำนวน
8 ข้อ เป็นประเด็นความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ซึ่งวัดความรู้ทางการเมืองด้วยคำถามแบบ
ประนัย 2 ตัวเลือกคือ ใช่หรือไม่ใช่ กำหนดให้ผู้ตอบถูกได้ข้อละ 1 คะแนน และตอบ
ผิดได้ 0

ข้อที่ 1,5,6,7,8	ตอบใช่ ค่าคะแนนได้เท่ากับ 1
	ตอบไม่ใช่ ค่าคะแนนได้เท่ากับ 0
ข้อที่ 2,3,4	ตอบใช่ ค่าคะแนนได้เท่ากับ 0
	ตอบไม่ใช่ ค่าคะแนนได้เท่ากับ 1

เกณฑ์ในการประเมินความรู้ความเข้าใจในทางการเมือง โดยมีเกณฑ์ ดังนี้
(จันทิมา โดษะนันท์. 2544 : 65)

มีคะแนน 1 – 3 หมายถึง ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองอยู่ระดับต่ำ
มีคะแนน 4 – 6 หมายถึง ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองอยู่ระดับปานกลาง
มีคะแนน 7 – 8 หมายถึง ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองอยู่ระดับสูง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการเมือง จำนวน 6 ข้อ มี
ลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบ Likert Scale โดยใช้เกณฑ์
ที่กำหนดค่าคะแนนดังนี้ คือ

การรับข้อมูลข่าวสารเป็นประจำทุกวัน	ได้ 5 คะแนน
การรับข้อมูลข่าวสาร 5 – 6 วัน/สัปดาห์	ได้ 4 คะแนน
การรับข้อมูลข่าวสาร 3 – 4 วัน/สัปดาห์	ได้ 3 คะแนน
การรับข้อมูลข่าวสาร 1 – 2 วัน/สัปดาห์	ได้ 2 คะแนน
ไม่เคยรับข้อมูลข่าวสาร	ได้ 1 คะแนน

เกณฑ์ในการประเมินการรับข้อมูลข่าวสารการเมือง ผู้วิจัยใช้ค่าเฉลี่ย แปลคะแนนตามเกณฑ์จุดกึ่งกลาง ของช่วงคะแนน (Class Interval) โดยมีเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 102)

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง การรับรู้ข้อมูลข่าวสารอยู่ในระดับน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง การรับรู้ข้อมูลข่าวสารอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง การรับรู้ข้อมูลข่าวสารอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง การรับรู้ข้อมูลข่าวสารอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง การรับรู้ข้อมูลข่าวสารอยู่ในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติทางการเมือง จำนวน 7 ข้อ มีลักษณะคำถามเชิงบวกและเชิงลบ เป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบ Likert Scale โดยใช้เกณฑ์ที่กำหนดค่าคะแนนดังนี้ คือ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้ 5 คะแนน
เห็นด้วย	ให้ 4 คะแนน
เฉย ๆ	ให้ 3 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้ 2 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์ในการประเมินทัศนคติทางการเมือง ผู้วิจัยใช้ค่าเฉลี่ย แปลคะแนนตามเกณฑ์จุดกึ่งกลางของช่วงคะแนน (Class Interval) โดยมีเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 102)

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ทัศนคติทางการเมืองอยู่ในระดับไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง ทัศนคติทางการเมืองอยู่ในระดับไม่เห็นด้วย
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง ทัศนคติทางการเมืองอยู่ในระดับเฉย ๆ
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง ทัศนคติทางการเมืองอยู่ในระดับเห็นด้วย
ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง ทัศนคติทางการเมืองอยู่ในระดับเห็นด้วย

อย่างยิ่ง

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งทางการเมือง จำนวน 5 ข้อ มีลักษณะข้อความที่เกี่ยวกับความรู้สึกมีอำนาจ มีความสามารถและเป็นส่วนหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อผลของการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบ Likert Scale โดยใช้เกณฑ์ที่กำหนดค่าคะแนนดังนี้ คือ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	5	คะแนน
เห็นด้วย	ให้	4	คะแนน
เฉยๆ	ให้	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	1	คะแนน

เกณฑ์ในการประเมินความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งทางการเมือง ผู้วิจัยใช้ค่าเฉลี่ยแปลคะแนนตามเกณฑ์จุดกึ่งกลางของช่วงคะแนน (Class Interval) โดยมีเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 102)

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งทางการเมืองอยู่ในระดับไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งทางการเมืองอยู่ในระดับไม่เห็นด้วย

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งทางการเมืองอยู่ในระดับเฉย ๆ

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งทางการเมืองอยู่ในระดับเห็นด้วย

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งทางการเมืองอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตอนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานของภาครัฐ จำนวน 5 ข้อ มีลักษณะแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบ Likert Scale โดยใช้เกณฑ์ที่กำหนดค่าคะแนนดังนี้ คือ

มากที่สุด	ให้	5	คะแนน
มาก	ให้	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้	3	คะแนน

น้อย ให้ 2 คะแนน

น้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์ในการประเมินการดำเนินงานของภาครัฐ ผู้วิจัยใช้ค่าเฉลี่ย แปลคะแนนตาม
เกณฑ์จุดกึ่งกลางของช่วงคะแนน (Class Interval) โดยมีเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 :
102)

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง การดำเนินงานของภาครัฐอยู่ในระดับ
น้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง การดำเนินงานของภาครัฐอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง การดำเนินงานของภาครัฐอยู่ในระดับ

ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง การดำเนินงานของภาครัฐอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง การดำเนินงานของภาครัฐอยู่ในระดับ
มากที่สุด

ตอนที่ 6 แบบสอบถามเกี่ยวกับผลตอบแทนจากกลุ่มการเมือง จำนวน 6 ข้อ
กำหนดแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 3 ระดับ โดยใช้เกณฑ์ที่
กำหนดค่าคะแนนดังนี้ คือ

ประจำ ให้ 3 คะแนน

บางครั้ง ให้ 2 คะแนน

ไม่เคยรับ ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์ในการประเมินผลตอบแทนจากกลุ่มการเมือง โดยนำค่าเฉลี่ยแต่ละประเด็น
ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่ใช้ค่าเฉลี่ยกลาง (Mid Point) เป็นเกณฑ์ในการแปล
ความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2532 : 111)

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.50 หมายความว่า รับผลตอบแทนจากกลุ่ม
การเมืองระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.51 – 2.50 หมายความว่า รับผลตอบแทนจากกลุ่ม
การเมืองระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.51 – 3.00 หมายความว่า รับผลตอบแทนจากกลุ่ม
การเมืองระดับมาก

ตอนที่ 7 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน จำนวน 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง
2. ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง
3. ด้านการชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมือง
4. ด้านการจัดตั้งและเป็นสมาชิกพรรคการเมือง
5. ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรงของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ

แห่งราชอาณาจักร พุทธศักราช 2550

จำนวน 29 ข้อ เป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์ที่กำหนดค่าคะแนนดังนี้ คือ

ระดับ 5	หมายถึง	เป็นทุกครั้ง
ระดับ 4	หมายถึง	บ่อยครั้ง
ระดับ 3	หมายถึง	บางครั้ง
ระดับ 2	หมายถึง	นาน ๆ ครั้ง
ระดับ 1	หมายถึง	ไม่เคย

เกณฑ์ในการประเมินการมีส่วนร่วมทางการเมือง ผู้วิจัยใช้ค่าเฉลี่ย แปลคะแนนตามเกณฑ์จุดกึ่งกลางของช่วงคะแนน (Class Interval) ประยุกต์จากบุญชม ศรีสะอาด (2547 : 100 – 101) โดยมีเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง	การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง	การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง	การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง	การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง	การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 8 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งหมดมาจัดให้เป็นระเบียบหมวดหมู่ โดยการจัดกลุ่มข้อความหรือประโยค (Grouping) ที่มีลักษณะหรือความหมายเดียวกันหรือใกล้เคียงและแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ขอความร่วมมือจากสำนักงานเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ พร้อมเครื่องมือในการเก็บข้อมูลปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์
2. ผู้วิจัยแต่งตั้งผู้ช่วยผู้วิจัยและให้การอบรมในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. เก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืน จากกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
4. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนด้วยตนเอง จนได้แบบสอบถามครบตามจำนวนทุกฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาจัดหมวดหมู่และบันทึกข้อมูลแต่ละข้อ แล้วนำไปวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป โดยมีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายเกี่ยวกับด้านปัจจัยส่วนบุคคล สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. การวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 103)
3. สถิติวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยวิเคราะห์ความสัมพันธ์หลายตัวแปร เพื่ออธิบายอิทธิพลและลำดับความสำคัญที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง สถิติที่ใช้ คือ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)
4. การวิเคราะห์ ข้อเสนอแนะต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยใช้การแจกแจงความถี่ และใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แบบพรรณนาความ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่
  - 1.1 หาอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้ Corrected-Item Total Correlation
  - 1.2 หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของ

Cronbach

2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่
  - 2.1 ค่าความถี่
  - 2.2 ค่าร้อยละ
  - 2.3 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)
  - 2.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
  - 2.5 ค่าความถี่
3. สถิติทดสอบ ได้แก่ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระตั้งแต่สองตัวขึ้นไป ที่มีผลต่อตัวแปรตามซึ่งมีตัวเดียว โดยการคัดเลือกตัวแปรอิสระเข้าสมการทีละตัว (Stepwise)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์และนำเสนอข้อมูลด้วยตารางประกอบการบรรยายตาม วัตถุประสงค์ของการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อการแปลความหมาย มีดังนี้

n	แทน	จำนวนหน่วยตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
df	แทน	ขั้นของความอิสระ (Degrees of Freedom)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean of Squares)
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
p -value	แทน	ค่าสำคัญทางสถิติทดสอบ
*	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
Min	แทน	ค่าต่ำสุด
Max	แทน	ค่าสูงสุด

ลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามใช้สถิติความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)
2. ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและรายด้าน โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านต่าง ๆ ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง ทศนคติทางการเมือง ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งทางการเมือง การดำเนินงานของภาครัฐ และผลตอบแทนจากกลุ่มทางการเมือง โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
4. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระตั้งแต่สองตัวขึ้นไป ที่มีผลต่อตัวแปรตาม โดยการคัดเลือกตัวแปรอิสระเข้าสมการทีละตัว (Stepwise)
5. การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลปรากฏดังตารางที่ 4 ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน ประชากรทั้งหมด	จำนวน กลุ่มตัวอย่าง	ร้อยละ
1. หมู่บ้านที่อาศัยอยู่			
หมู่ที่ 1 บ้านสงเปลือย	433	27	7.20
หมู่ที่ 2 บ้านสงเปลือย	298	20	5.33
หมู่ที่ 3 บ้านเหล่าจิ้ว	556	33	8.81
หมู่ที่ 4 บ้านห้วยจ้ว	307	20	5.33
หมู่ที่ 5 บ้านห้วยจ้ว	327	21	5.60
หมู่ที่ 6 บ้านคงสว่าง	280	18	4.80
หมู่ที่ 7 บ้านหนองน้อย	172	14	3.73
หมู่ที่ 8 บ้านหนองแวง	433	27	7.20
หมู่ที่ 9 บ้านสงเปลือย	475	29	7.74
หมู่ที่ 10 บ้านหนองยาง	282	18	4.80
หมู่ที่ 11 บ้านเปลือยหอม	403	25	6.67
หมู่ที่ 12 บ้านสงเปลือย	514	31	8.26
หมู่ที่ 13 บ้านนาใต้	326	22	5.86
หมู่ที่ 14 บ้านนาเหนือ	281	18	4.80
หมู่ที่ 15 บ้านจันทร์เจริญ	359	23	6.13
หมู่ที่ 16 บ้านท่างาม	473	29	7.74
รวม	5,919	375	100.00

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 375 คน หมู่บ้านที่อาศัยอยู่ของกลุ่มตัวอย่างพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในหมู่ที่ 3 บ้านเหล่าจิ้ว ร้อยละ 8.81 และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนน้อยอาศัยอยู่ในหมู่ที่ 7 บ้านหนองน้อย ร้อยละ 3.73

2. ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ใช้ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ 5 ระดับ

2.1 วิเคราะห์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ด้าน	การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
1	ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง	3.03	.59	ปานกลาง
2	ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง	3.09	.62	ปานกลาง
3	ด้านการชุมนุมทางการเมือง	3.22	.49	ปานกลาง
4	ด้านการจัดตั้งและเป็นสมาชิกพรรคการเมือง	3.00	.49	ปานกลาง
5	ด้านการมีส่วนร่วมโดยตรงตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ	2.90	.44	ปานกลาง
โดยรวม		3.05	.43	ปานกลาง

จากตารางที่ 5 พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.05$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 5 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการชุมนุมทางการเมือง ($\bar{X} = 3.22$) ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง ($\bar{X} = 3.09$) ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ($\bar{X} = 3.03$) ด้านการจัดตั้งและเป็นสมาชิกพรรคการเมือง ($\bar{X} = 3.00$) ด้านการมีส่วนร่วมโดยตรงตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ($\bar{X} = 2.90$)

2.2 วิเคราะห์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกรายด้านของแต่ละข้อ

2.2.1 ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง

ตารางที่ 6 การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบล
สงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง

ข้อ	ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
1	ไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกหรือนายกเทศมนตรี	3.02	1.00	ปานกลาง
2	ไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	3.09	.72	ปานกลาง
3	ติดตามข่าวสารการประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งอยู่เสมอ	2.35	.49	น้อย
4	เข้าร่วมในการแก้ปัญหาการซื้อสิทธิขายเสียงของประชาชนในเขตพื้นที่ของตน	3.15	.79	ปานกลาง
5	ช่วยรณรงค์หรือเป็นอาสาสมัครต่าง ๆ เกี่ยวกับการเลือกตั้งที่มีขึ้นในชุมชน	3.10	.79	ปานกลาง
6	ร่วมสังเกตการณ์การเลือกตั้งในเขตพื้นที่การเลือกตั้งของตน	3.46	.95	มาก
7	ติดตามผลการเลือกตั้งในเขตพื้นที่ของตน	3.03	1.01	ปานกลาง
โดยรวม		3.03	.59	ปานกลาง

จากตารางที่ 6 พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.03$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 1 ข้อ คือร่วมสังเกตการณ์การเลือกตั้งในเขตพื้นที่การเลือกตั้งของตน ($\bar{X} = 3.46$) พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 5 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย เข้าร่วมในการแก้ปัญหาการซื้อสิทธิขายเสียงของประชาชนในเขตพื้นที่ของตน ($\bar{X} = 3.15$) ช่วยรณรงค์หรือเป็นอาสาสมัครต่าง ๆ เกี่ยวกับการเลือกตั้งที่มีขึ้นในชุมชน ($\bar{X} = 3.10$) ไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ($\bar{X} =$

3.09) ติดตามผลการเลือกตั้งในเขตพื้นที่ของตน ($\bar{X} = 3.03$) ไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกหรือนายกเทศมนตรี ($\bar{X} = 3.02$) พบว่า อยู่ในระดับน้อย จำนวน 1 ข้อ คือ ติดตามข่าวสารการประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งอยู่เสมอ ($\bar{X} = 2.35$)

2.2.2 ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง

ตารางที่ 7 การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบล
สงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง

ข้อ	ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
1	ฟังคำปราศรัยของผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น	3.03	.89	ปานกลาง
2	แนะนำให้บุคคลอื่นไปลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครรับเลือกตั้ง	3.28	.67	ปานกลาง
3	ฟังการแถลงนโยบายไม่ว่าจะระดับชาติหรือท้องถิ่น	3.30	.74	ปานกลาง
4	การแสดงความคิดเห็นทางการเมืองผ่านผู้รับฟังความคิดเห็นทางการเมือง ทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น	3.02	.96	ปานกลาง
5	ร่วมแสดงความคิดเห็นต่อการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นในเขตพื้นที่ของตน	2.94	.72	ปานกลาง
6	ร่วมแสดงความคิดเห็นต่อการดำเนินโครงการของคณะผู้บริหารท้องถิ่น	3.51	.84	มาก
7	วิพากษ์วิจารณ์ เกี่ยวกับการปกครองหรือการบริหารงานระดับท้องถิ่นหรือระดับประเทศ ทั้งสนับสนุนหรือต่อต้าน	3.48	1.05	มาก
โดยรวม		3.09	.62	ปานกลาง

จากตารางที่ 7 พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.09$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ร่วมแสดงความคิดเห็นต่อการดำเนินโครงการของคณะผู้บริหารท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.51$) วิพากษ์วิจารณ์ เกี่ยวกับการปกครองหรือการบริหารงานระดับท้องถิ่นหรือระดับประเทศ ทั้งสนับสนุนหรือต่อต้าน ($\bar{X} = 3.48$) อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 5 ด้าน พึงการแถลงนโยบายไม่ว่าจะระดับชาติหรือท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.30$) แนะนำให้บุคคลอื่นไปลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ($\bar{X} = 3.28$) พึงคำปราศรัยของผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.03$) การแสดงความคิดเห็นทางการเมืองผ่านตู้รับฟังความคิดเห็นทางการเมือง ทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.02$) ร่วมแสดงความคิดเห็นต่อการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นในเขตพื้นที่ของตน ($\bar{X} = 2.94$)

2.2.3 ด้านการชุมนุมทางการเมือง

ตารางที่ 8 การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการชุมนุมทางการเมือง

ข้อ	ด้านการชุมนุมทางการเมือง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
1	เข้าร่วมชุมนุมต่อต้านหรือประท้วงการดำเนินการของรัฐ ที่ท่านไม่พอใจและไม่ตรงความต้องการของท่าน	3.09	.80	ปานกลาง
2	ท่านได้ทำการประท้วงด้วยการชุมนุมเดินขบวนรวมกลุ่ม กอดคั่นหรือแสดงปฏิกิริยาใด ๆ เพื่อให้รับทราบปัญหาหรือความต้องการของท้องถิ่น	3.26	.72	ปานกลาง
3	เข้าพบปะพูดคุยกับ นักการเมืองท้องถิ่นหรือระดับชาติ เพื่อแจ้งให้ทราบถึงปัญหาและความเดือดร้อนของตนเองและคนในชุมชน	3.20	.85	ปานกลาง

ข้อ	ด้านการชุมนุมทางการเมือง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
4	ร่วมสนับสนุนเงินหรือสิ่งของอื่นแก่บุคคลที่ร่วมชุมนุม	3.01	.67	ปานกลาง
5	เข้าร่วมชุมนุมประท้วงเมื่อเห็นว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ	3.44	.85	มาก
โดยรวม		3.22	.49	ปานกลาง

จากตารางที่ 8 พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการชุมนุมทางการเมือง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.22$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 1 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ เข้าร่วมชุมนุมประท้วงเมื่อเห็นว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ($\bar{X} = 3.44$) อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 4 ข้อ โดยเรียงจากมากไปน้อย คือ ท่านได้ทำการประท้วงด้วยการชุมนุม เดินขบวนรวมกลุ่ม กอดกันหรือแสดงปฏิกิริยาใด ๆ เพื่อให้รับทราบปัญหาหรือความต้องการของท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.26$) เข้าพบปะพูดคุยกับ นักการเมืองท้องถิ่นหรือระดับชาติ เพื่อแจ้งให้ทราบถึงปัญหาและความเดือดร้อนของตนเองและคนในชุมชน ($\bar{X} = 3.20$) เข้าร่วมชุมนุมต่อต้านหรือประท้วงการดำเนินการของรัฐ ที่ท่านไม่พอใจและไม่ตรงความต้องการของท่าน ($\bar{X} = 3.09$) และร่วมสนับสนุนเงินหรือสิ่งของอื่นแก่บุคคลที่ร่วมชุมนุม ($\bar{X} = 3.01$)

2.2.4 ด้านการจัดตั้งและเป็นสมาชิกกลุ่มการเมือง

ตารางที่ 9 การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการจัดตั้งและเป็นสมาชิกกลุ่มการเมือง

ข้อ	ด้านการจัดตั้งและเป็นสมาชิกกลุ่มการเมือง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
1	เข้าร่วมจัดตั้งกลุ่มการเมือง	3.27	1.09	ปานกลาง
2	เสนอตัวเข้ารับสมัครการเลือกตั้ง เช่น เป็นตัวแทนชุมชนในเรื่องต่าง ๆ	3.45	.96	มาก
3	เสนอตัวเข้ารับสมัครการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น	3.18	.99	ปานกลาง

ข้อ	ด้านการจัดตั้งและเป็นสมาชิกกลุ่มการเมือง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
4	เสนอตัวเข้ารับสมัครการเลือกตั้งระดับชุมชนหรือหมู่บ้าน	3.20	.85	ปานกลาง
5	เข้าร่วมบริหารงานดำเนินงานของกลุ่มการเมืองท้องถิ่น	2.51	.70	ปานกลาง
	โดยรวม	3.00	.49	ปานกลาง

จากตารางที่ 9 พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการจัดตั้งและเป็นสมาชิกกลุ่มการเมือง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.00$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 1 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ เสนอตัวเข้ารับสมัครการเลือกตั้ง เช่น เป็นตัวแทนชุมชนในเรื่องต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.45$) อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 4 ข้อ โดยเรียงจากมากไปน้อย คือ เข้าร่วมจัดตั้งกลุ่มการเมือง ($\bar{X} = 3.27$) เสนอตัวเข้ารับสมัครการเลือกตั้งระดับชุมชนหรือหมู่บ้าน ($\bar{X} = 3.20$) เสนอตัวเข้ารับสมัครการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.18$) เข้าร่วมบริหารงานดำเนินงานของกลุ่มการเมืองท้องถิ่น ($\bar{X} = 2.51$)

2.2.5 ด้านการมีส่วนร่วมโดยตรงตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

ตารางที่ 10 การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบล

สงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการมีส่วนร่วมโดยตรงตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

ข้อ	ด้านการมีส่วนร่วมโดยตรงตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
1	เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งทุกองค์ที่มีการประกาศรับสมัคร	3.14	.79	ปานกลาง
2	เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในระดับท้องถิ่น	2.77	.92	ปานกลาง
3	เข้าร่วมออกเสียงเพื่อลงนามต่อหน้าหรือสนับสนุนการปรับปรุงรัฐธรรมนูญ	2.79	.98	ปานกลาง

ข้อ	ด้านการมีส่วนร่วม โดยตรงตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
4	เข้าร่วมลงบัญชีรายชื่อเพื่อถอดถอนนักการเมืองในระดับท้องถิ่นหรือระดับประเทศ	3.19	.73	ปานกลาง
5	เข้าร่วมลงบัญชีรายชื่อเพื่อถอดถอนเจ้าหน้าที่ของรัฐ	3.44	.94	มาก
โดยรวม		2.90	.44	ปานกลาง

จากตารางที่ 10 พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการมีส่วนร่วมโดยตรงตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.90$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 1 ข้อ คือ เข้าร่วมลงบัญชีรายชื่อเพื่อถอดถอนเจ้าหน้าที่ของรัฐ ($\bar{X} = 3.44$) อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 4 ข้อ โดยเรียงจากมากไปน้อย คือ เข้าร่วมลงบัญชีรายชื่อเพื่อถอดถอนนักการเมืองในระดับท้องถิ่นหรือระดับประเทศ ($\bar{X} = 3.19$) เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งทุกอย่างที่มีการประกาศรับสมัคร ($\bar{X} = 3.14$) เข้าร่วมออกเสียงเพื่อลงนามต่อหน้าหรือสนับสนุนการปรับปรุงรัฐธรรมนูญ ($\bar{X} = 2.79$) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในระดับท้องถิ่น ($\bar{X} = 2.77$)

3. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านต่าง ๆ

จากการศึกษาปัจจัยด้านต่าง ๆ ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง ทักษะคิดทางการเมือง ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งทางการเมือง การดำเนินงานของภาครัฐ และผลตอบแทนจากกลุ่มทางการเมือง โดยรวมตามตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยด้านต่าง ๆ โดยภาพรวม

ปัจจัยด้านต่าง ๆที่ใช้ในการวิเคราะห์	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1. ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง	3.44	.94	สูง
2. ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง	2.76	.91	ปานกลาง
3. ปัจจัยด้านทัศนคติทางการเมือง	3.72	.52	เห็นด้วย
4. ปัจจัยด้านความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งทางการเมือง	3.52	.48	เห็นด้วย
5. ปัจจัยด้านการดำเนินงานของภาครัฐ	2.50	.76	ปานกลาง
6. ปัจจัยด้านผลตอบแทนจากกลุ่มทางการเมือง	1.79	.94	ปานกลาง

จากตารางที่ 11 พบว่า ประชาชนมีความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ปัจจัยด้านทัศนคติทางการเมือง ($\bar{X} = 3.72$) ปัจจัยด้านความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งทางการเมือง ($\bar{X} = 3.52$) ปัจจัยด้านการดำเนินงานของภาครัฐ ($\bar{X} = 2.50$) ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง ($\bar{X} = 2.76$) ปัจจัยด้านผลตอบแทนจากกลุ่มทางการเมือง ($\bar{X} = 1.79$) ตามลำดับ

3.3.1 ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกเป็นรายด้าน

ข้อความ	ตอบถูก	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. การปกครองระบอบประชาธิปไตยมีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุด	361	96.26
2. การจัดตั้งรัฐบาลของประเทศไทย จะมีพรรคการเมืองเป็นรัฐบาลได้เพียงพรรคเดียว	259	69.06

ข้อความถาม	ตอบถูก	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3. รัฐมนตรีจะต้องมาจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เท่านั้น	131	34.93
4. ผู้ที่ลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ไม่จำเป็นต้องสังกัดพรรคการเมืองก็ได้	254	67.73
5. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) จะต้องทำหน้าที่ควบคุมตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลและรักษาประโยชน์ของประชาชน	364	97.06
6. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้บัญญัติว่าให้บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการรวมตัวกันจัดตั้งพรรคการเมืองเพื่อสร้างเจตนารมณ์ทางการเมืองของประชาชนเพื่อบำเนนกิจกรรมในทางการเมือง	349	93.06
7. ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่า 10,000 คน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภา เพื่อให้รัฐสภาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ	349	93.06
8. ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในท้องถิ่นมีสิทธิเข้าชื่อเพื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น	336	89.60
รวม	285	76.00

จากตารางที่ 12 พบว่า ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองคิดเป็นร้อยละ 76.00 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) จะต้องทำหน้าที่ควบคุมตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลและรักษาประโยชน์ของประชาชน มีผู้ตอบคำถามมากที่สุด เป็นจำนวน 364 คน คิดเป็นร้อยละ 97.06 รองลงมาคือ การปกครองระบอบประชาธิปไตยมีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุด มีจำนวน 361 คน คิดเป็นร้อยละ 96.26 และผู้ตอบแบบสอบถามน้อยที่สุด คือ รัฐมนตรีจะต้องมาจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เท่านั้น มีจำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 34.93

ตารางที่ 13 จำนวน ร้อยละ และระดับความรู้ความเข้าใจทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ
ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ดังนี้

คะแนนระหว่าง	จำนวน	ร้อยละ	ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง
มีคะแนน 1-3	4	1.06	ระดับต่ำ
มีคะแนน 4-6	118	31.46	ระดับปานกลาง
มีคะแนน 7-8	263	70.13	ระดับสูง

จากตารางที่ 13 พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองอยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 70.13 รองลงมาคือ มีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 31.46 และความรู้ความเข้าใจทางการเมืองอยู่ในระดับต่ำ คิดเป็นร้อยละ 1.06 ตามลำดับ

3.3.2 ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง
ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์
จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อคำถาม	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1. วิทยุหรือเครื่องกระจายเสียง	3.12	1.02	ปานกลาง
2. โทรทัศน์	4.14	0.64	มาก
3. หนังสือพิมพ์	2.78	1.13	ปานกลาง
4. การเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน	2.12	1.23	น้อย
5. ผู้นำในชุมชน	1.71	1.26	น้อย
6. หน่วยงานของรัฐ	3.11	1.02	ปานกลาง
รวม	2.83	0.75	ปานกลาง

จากตารางที่ 14 ประชาชนมีปัจจัยการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองต่อทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.83$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่าการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางโทรทัศน์ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.14$) รองลงมา การรับรู้ข้อมูล

ข่าวสารทางวิทยุหรือเครื่องกระจายเสียง ($\bar{X} = 3.12$) แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า ผู้นำในชุมชน ($\bar{X} = 1.71$) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

3.3.3 ปัจจัยด้านทัศนคติทางการเมือง

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยด้านทัศนคติทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1. นายกรัฐมนตรีจำเป็นต้องมาจากการเลือกตั้งของประชาชนเท่านั้น	4.15	0.96	เห็นด้วย
2. การไปใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นหน้าที่ของพลเมืองแม้ติดธุระสำคัญก็จำเป็นสละเวลาไปใช้สิทธิ	4.47	0.64	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3. การปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองที่ดีที่สุดเพราะเป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชน	3.44	1.68	เห็นด้วย
4. เสียงส่วนน้อยควรเคารพและยอมรับการตัดสินใจของเสียงส่วนใหญ่	4.34	0.83	เห็นด้วย
5. การเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตยทำให้ประชาชนมีโอกาสเลือกคนดีเป็นนายกรัฐมนตรี	4.44	0.84	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
6. เรื่องการเมืองทุกวันนี้เป็นเรื่องที่น่าสนใจไม่น่าเบื่อหน่าย	2.87	1.13	เฉย ๆ
7. การปกครองที่ดี ต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการเปลี่ยนแปลงหรือถอดถอนผู้นำทางการเมืองได้	3.51	1.42	เห็นด้วย
รวม	3.88	0.57	ปานกลาง

จากตารางที่ 15 ปัจจัยด้านทัศนคติทางการเมืองต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 3.88$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า การไปใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นหน้าที่

ของพลเมืองเมื่อดิถีสำคัญก็จำเป็นสละเวลาไปใช้สิทธิ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.47$) รองลงมา การเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตยทำให้ประชาชนมีโอกาสเลือกคนดีเป็น นายกรัฐมนตรี ($\bar{X} = 4.44$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เรื่องการเมืองทุกวันนี้เป็นเรื่องที่น่าสนใจไม่น่าเบื่อหน่าย ($\bar{X} = 2.87$)

3.3.4 ปัจจัยความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งทางการเมือง

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1. ท่านเชื่อในความสามารถของตนเองที่จะช่วยพัฒนาให้ท้องถิ่นของท่านได้จริง	3.71	0.74	เห็นด้วย
2. ท่านคิดว่าท่านมีวิธีการที่จะทำให้องค์กรท้องถิ่นในพื้นที่ของท่าน เช่น เทศบาลริเริ่มโครงการใด ๆ ตามที่ท่านต้องการได้	4.20	0.82	เห็นด้วย
3. หนึ่งในเสียงในการใช้สิทธิของตัวท่านจะมีผลต่อการได้รัฐบาลที่มีประสิทธิภาพ	2.74	1.16	เฉย ๆ
4. การเมืองเป็นเรื่องสกปรก แต่ตัวท่านและคนอื่น ๆ สามารถที่จะแก้ไขให้ดีขึ้นได้	2.47	1.12	เฉย ๆ
5. การวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของรัฐบาลในทุกเรื่องเป็นสิ่งที่สมควรกระทำอยู่เนืองนิตย์	4.11	0.75	เห็นด้วย
รวม	3.51	0.47	เห็นด้วย

จากตารางที่ 16 ปัจจัยความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งทางการเมืองต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 3.51$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ท่านคิดว่าท่านมีวิธีการที่จะทำให้องค์กรท้องถิ่นในพื้นที่ของท่าน เช่น เทศบาลริเริ่มโครงการใด ๆ ตามที่ท่านต้องการได้ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.20$) รองลงมา การวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของรัฐบาลในทุกเรื่องเป็นสิ่งที่

สมควรกระทำอยู่เนื่องนิตย์ ($\bar{X} = 4.12$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การเมืองเป็นเรื่องสกปรก แต่ตัวท่านและคนอื่น ๆ สามารถที่จะแก้ไขให้ดีขึ้นได้ ($\bar{X} = 2.47$)

3.3.5 ปัจจัยด้านการดำเนินงานของภาครัฐ

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยด้านการดำเนินงานของภาครัฐของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อคำถาม	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1. รัฐบาลมีนโยบายที่ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมกิจกรรมทางการเมือง	4.16	1.05	มาก
2. การบริหารงานของเทศบาลตำบลที่ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับกิจกรรมทางการเมือง	3.75	1.55	มาก
3. รัฐบาลได้เชิญชวนประชาชนเข้าร่วมโครงการรณรงค์การมีส่วนร่วมการเมืองเป็นประจำ	3.37	1.47	ปานกลาง
4. ภาครัฐได้ให้ความรู้ความเข้าใจในการส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยให้แก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง	3.15	1.57	ปานกลาง
5. ภาครัฐมีมาตรการในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นประจำ	2.65	1.26	ปานกลาง
รวม	3.55	1.33	ปานกลาง

จากตารางที่ 17 ปัจจัยด้านการดำเนินงานของภาครัฐต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.55$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า รัฐบาลมีนโยบายที่ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมกิจกรรมทางการเมือง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.16$) รองลงมา การบริหารงานของเทศบาลตำบลที่ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับกิจกรรมทางการเมือง ($\bar{X} = 3.75$)

และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ภาครัฐมีมาตรการในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นประจำ ($\bar{X} = 2.65$)

3.3.6 ปัจจัยด้านผลตอบแทนจากกลุ่มทางการเมือง

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยด้านผลตอบแทนจากกลุ่มทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1. ท่านเคยได้รับค่าตอบแทนจากตัวแทนพรรคการเมืองระดับชาติ	2.04	0.76	ปานกลาง
2. ท่านได้รับตำแหน่งจากพรรคการเมืองระดับชาติ	1.98	0.66	ปานกลาง
3. ท่านได้เป็นสมาชิกพรรคการเมืองและกลุ่มทางการเมืองระดับชาติ	1.70	0.74	ปานกลาง
4. ท่านได้รับค่าตอบแทนจากพรรคการเมืองระดับชุมชนหรือท้องถิ่น	1.47	0.68	ปานกลาง
5. ท่านได้รับตำแหน่งจากพรรคการเมืองระดับชุมชนหรือท้องถิ่น	2.17	0.70	ปานกลาง
6. ท่านได้เป็นสมาชิกพรรคการเมืองและกลุ่มทางการเมืองระดับชุมชนหรือท้องถิ่น	1.70	0.74	ปานกลาง
รวม	1.81	0.37	ปานกลาง

จากตารางที่ 18 ปัจจัยด้านผลตอบแทนจากกลุ่มทางการเมืองต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.81$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ท่านได้รับตำแหน่งจากพรรคการเมืองระดับชุมชนหรือท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 2.17$) รองลงมา ท่านเคยได้รับค่าตอบแทนจากตัวแทนพรรคการเมืองระดับชาติ ($\bar{X} = 2.04$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่านได้รับค่าตอบแทนจากพรรคการเมืองระดับชุมชนหรือท้องถิ่น ($\bar{X} = 1.47$)

4. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยหลายตัวแปร (Multivariate) โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบการคัดเลือกตัวแปรอิสระแก่สมการทีละตัว (Stepwise method) เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรอิสระ 6 ตัว ดังกล่าวข้างต้นที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรรายคู่ด้วยการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) เพื่อตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นว่าตัวแปรทุกตัวที่นำมาศึกษามีความสัมพันธ์กันสูงเกิน 0.70 หรือไม่ (Multicollinearity) McMillan. (2000 : 132 ; อ้างถึงใน วาโร เฟ็งสวัสดิ์, 2553 : 290) ดังตารางที่ 19

ตารางที่ 19 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษาโดยแสดงในรูปตารางเมตริกสัมพันธ์

ตัวแปร	1	2	3	4	5	6
1. ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง	1.000					
2. การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร	0.453	1.000				
3. ทักษะคิดทางการเมือง	0.373	0.530	1.000			
4. ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง	0.268	0.226	0.526	1.000		
5. การดำเนินงานของภาครัฐ	0.241	0.468	0.424	0.295	1.000	
6. ผลตอบแทนจากกลุ่มการเมือง	0.379	0.504	0.599	0.312	0.522	1.000

จากตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์ตัวแปรที่นำมาทำการศึกษา พบว่า ไม่มีตัวแปรคู่ใดมีความสัมพันธ์กันสูงเกิน 0.70 จึงนำปัจจัยทุกตัวเข้าการวิเคราะห์ถดถอย

4.1 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์

ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรงมีลักษณะที่สำคัญ คือ การวิเคราะห์หาผลหรืออิทธิพลของตัวแปรอิสระหลาย ๆ ตัวที่มีผลต่อตัวแปรตามหนึ่งตัว โดยมีข้อสมมุติว่า

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระเป็นความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง (Linear Relationship) เพื่อจะทำให้สามารถนำผลของตัวแปรอิสระแต่ละตัวที่มีผลต่อตัวแปรตามมารวมกัน (Additivity) กล่าวคือ ตัวแปรอิสระแต่ละตัวมีผลต่อตัวแปรตามหรือไม่ และตัวแปรอิสระทุกตัวรวมกัน มีผลต่อตัวแปรตามมากน้อยเพียงใด ก่อนการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณเชิงเส้น ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันหรือไม่ โดยผลการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกันเองเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาหาค่า คอลลิเนียริตี้ (Multi - Collinearity) ซึ่งเป็นค่าแสดงว่าตัวแปรอิสระตัวเป็นอิสระจากกัน

เทคนิคการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรงสร้างเพื่อใช้กับตัวแปรที่มีระดับการวัดมาตราอันตรภาค (Interval Scale) หรือมาตราอัตราส่วน (Ratio Scale) ซึ่งหากตัวแปรที่วัดในระดับนามบัญญัติหรือระดับเรียงอันดับจะต้องทำการแปลงดังกล่าวเป็นตัวแปรหุ่นเสียก่อน จึงนำไปใช้ในการวิเคราะห์ (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และลัดดา รอดมณี. 2538 : 70-72)

ตารางที่ 20 ตัวแปรที่จะนำไปใช้ในการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง

ตัวแปร	รายละเอียด	รหัส	ระดับข้อมูล
ตัวแปรตาม (Y)	การมีส่วนร่วมทางการเมือง	ลงตามจำนวนจริง	มาตราอันตรภาค
ตัวแปรอิสระ			
K	ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง	ลงตามจำนวนจริง	มาตราอัตราส่วน
INF	การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร	ลงตามจำนวนจริง	มาตราอันตรภาค
ATT	ทัศนคติทางการเมือง	ลงตามจำนวนจริง	มาตราอันตรภาค
FEE	ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง	ลงตามจำนวนจริง	มาตราอันตรภาค
GOV	การดำเนินงานของภาครัฐ	ลงตามจำนวนจริง	มาตราอันตรภาค
PAR	ผลตอบแทนจากกลุ่มการเมือง	ลงตามจำนวนจริง	มาตราอันตรภาค

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลความหมายการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูล ดังนี้

R หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณซึ่งแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้ง 6 ตัว

- R² หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (Coefficient of determination) เป็นค่าที่แสดงถึงอิทธิพลของตัวแปรอิสระทุกตัวที่มีผลต่อตัวแปรตามซึ่งแสดงถึงประสิทธิภาพของการพยากรณ์
- S.E. หมายถึง ค่าความคลาดเคลื่อนของการประมาณค่าพารามิเตอร์
- B หมายถึง ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวพยากรณ์ในสมการที่เขียนในรูปคะแนนดิบ
- Beta หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานของตัวแปรอิสระ ซึ่งคำนวณจากค่าตัวแปรต่าง ๆ ในรูปคะแนนมาตรฐาน
- T หมายถึง ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐานเกี่ยวกับค่าพารามิเตอร์ของสมการถดถอยแต่ละค่าที่อยู่ในสมการ
- Sig หมายถึง ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
- A หมายถึง ค่าคงที่ของสมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ

ตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง

ตัวแปร	B	S.E.	Beta	t	Sig
A	142.43				
1. ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง	-3.10	4.30	-0.40	-0.72	0.47
2. การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร	0.35	0.15	0.14	2.25	0.02*
3. ทักษะคิดทางการเมือง	1.60	1.45	0.06	1.10	0.27
4. ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง	-2.64	2.73	-0.05	-0.96	0.33
5. การดำเนินงานของภาครัฐ	0.82	0.58	0.08	1.14	0.15
6. ผลตอบแทนจากกลุ่มการเมือง	0.37	0.20	0.10	1.97	0.04*

R=.727 R²=.525 SE=.121 Constant(a)=142.43 p-value<.05

หมายเหตุ *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์ห้ปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลงเปือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยการวิเคราะห์แบบกำหนดตัวแปรเข้าไปในสมการทั้งหมด พบว่า

1. ตัวแปรอิสระทุกตัวที่นำมาศึกษาทั้งหมดมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ 0.727

2. ตัวแปรอิสระทุกตัวที่นำมาศึกษาสามารถร่วมกันอธิบายการผันแปรกับตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถอธิบายการผันแปรได้ร้อยละ 52.50 ($R^2 = 0.525$)

3. ตัวแปรอิสระที่มีผลต่อการผันแปรกับตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่สำคัญ .05 มีจำนวน 2 ตัวแปร และสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ เรียงลำดับตัวแปรที่มีผลการผันแปรตามในแบบคะแนนมาตรฐานมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ดังนี้

3.1 การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร (INF Beta = 0.14)

3.2 ผลตอบแทนจากกลุ่มการเมือง (PAR Beta = 0.10)

ตารางที่ 22 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณ (Beta) ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ปัจจัย	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณ (Beta)	ลำดับอิทธิพล
1. ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง	-0.40	
2. การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร	0.14	1
3. ทักษะคิดทางการเมือง	0.06	
4. ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง	-0.05	
5. การดำเนินงานของภาครัฐ	0.08	
6. ผลตอบแทนจากกลุ่มการเมือง	0.10	2
Multiple R	0.727	
R square	0.525	
t	2.53	
Sing. of t	0.02	

หมายเหตุ : 1.* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 การลำดับอิทธิพลของตัวแปรอิสระที่มีต่อตัวแปรตามพิจารณาจากค่าเบต้าถ้าเบต้าของตัวแปรอิสระใดมีค่าสูง (ไม่คิดเครื่องหมาย) แสดงว่า ตัวแปรอิสระนั้นมีอิทธิพลต่อตัวแปรตามสูงด้วย

จากตารางที่ 22 พบว่า ตัวแปรที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมากที่สุด คือ ผลตอบแทนจากกลุ่มการเมือง มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเท่ากับ 0.37 หมายความว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ที่มีผลตอบแทนจากกลุ่มการเมืองเปลี่ยนแปลง 1 หน่วยจะทำให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่ม 0.37 หน่วย รองลงมา คือ การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร มีผลเชิงบวก เช่นกัน หมายความว่าเมื่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเปลี่ยนแปลง จะทำให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่มมากขึ้น 0.35 หน่วย

ดังนั้น จึงสามารถเขียนสมการถดถอยคะแนนดิบได้ ดังนี้

$$Y (\text{การมีส่วนร่วม}) = 142.43 + 0.35 (\text{INF}) + 0.37 (\text{PAR})$$

สมการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ

$$Z (\text{การมีส่วนร่วม}) = 0.14(\text{INF}) + 0.10(\text{PAR})$$

5. การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์

ตารางที่ 23 จำนวนความถี่ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์

ข้อเสนอแนะ	จำนวน
1. ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง	
1.1 ควรรณรงค์ให้ประชาชนออกมาใช้สิทธิใช้เสียงให้มากที่สุด	26
1.2 ควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับฟังคำปราศรัยและนโยบายของผู้สมัครรับเลือกตั้ง	20
2. ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง	
2.1 ควรมีการประชุมสัมมนาให้ประชาชนเลือกคนที่มีความดีมีศักยภาพในการทำงาน	10
2.2 ควรรณรงค์การไม่ไปซื้อสิทธิขายเสียงและเกณฑ์การเลือกการตัดสินใจเลือก	6
2.3 อยากให้ผู้นำท้องถิ่นเข้ามาดูแลชุมชน ไม่ซื้อสิทธิขายเสียง	3

ข้อเสนอแนะ	จำนวน
3. ด้านการชุมนุมเคลื่อนไหวกองการเมือง	
3.1 ควรสร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชนว่า การชุมนุมทางการเมืองเป็นประโยชน์ต่อชุมชนและเป็นสิทธิในการแสดงออกทางการเมือง	13
3.2 ต้องการให้ผู้นำในชุมชนเสริมสร้างองค์กรทางการเมืองให้เข้มแข็ง	6
4. ด้านการจัดตั้งและเป็นสมาชิกกลุ่มการเมือง	
4.1 ควรมีองค์กรอิสระที่เข้มแข็งในการตรวจสอบการดำเนินงานของกลุ่มการเมือง	10
4.2 ควรให้ประชาชนรับรู้การดำเนินงานของกลุ่มทางการเมืองอย่างตรงไปตรงมา	7
5. ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550	
5.1 ควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนเข้าใจเรื่องรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 และรู้จักสิทธิหน้าที่ของตนเองตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ	11
5.2 ควรมีการรณรงค์ให้ประชาชนเข้าใจสิทธิหน้าที่ของตนเอง	8

จากตารางที่ 23 ผลการวิเคราะห์ความถี่ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเป็ลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกเป็นรายด้านพบว่า

ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง เรียงลำดับจากจำนวนข้อเสนอแนะจากมากไปน้อย คือ ควรรณรงค์ให้ประชาชนออกมาใช้สิทธิใช้เสียงให้มากที่สุด และควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับฟังคำปราศัย และนโยบายของผู้สมัครรับ

ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง เรียงลำดับจากจำนวนข้อเสนอแนะจากมากไปน้อย คือ ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเลือกคนที่ดีมีศักยภาพในการทำงาน ควรรณรงค์การไม่ไปซื้อสิทธิขายเสียงและเกณฑ์การเลือกการตัดสินใจเลือก และอยากให้ผู้นำท้องถิ่นเข้ามาดูแลชุมชน ไม่ซื้อสิทธิขายเสียง

ด้านการชุมนุมเคลื่อนไหวกองการเมือง เรียงลำดับจากจำนวนข้อเสนอแนะจากมากไปน้อย คือ ควรสร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชนว่า การชุมนุมทางการเมืองเป็นประโยชน์ต่อชุมชนและเป็นสิทธิในการแสดงออกทางการเมือง และต้องการให้ผู้นำในชุมชนเสริมสร้างองค์กรทางการเมืองให้เข้มแข็ง

ด้านการจัดตั้งและเป็นสมาชิกกลุ่มการเมือง เรียงลำดับจากจำนวนข้อเสนอแนะ
มากไปน้อย คือ ควรมีองค์กรอิสระที่เข้มแข็งในการตรวจสอบการดำเนินงานของกลุ่มการเมือง
และควรให้ประชาชนรับรู้การดำเนินงานของกลุ่มทางการเมืองอย่างตรงไปตรงมา

ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550
เรียงลำดับจากจำนวนข้อเสนอแนะจากมากไปน้อย คือ ควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนเข้าใจ
เรื่องรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 และรู้จักสิทธิหน้าที่ของตนเองตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ
และควรมีการรณรงค์ให้ประชาชนเข้าใจสิทธิหน้าที่ของตนเอง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.05$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 5 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการชุมนุมทางการเมือง ($\bar{X} = 3.22$) ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง ($\bar{X} = 3.09$) ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ($\bar{X} = 3.03$) ด้านการจัดตั้งและเป็นสมาชิกพรรคการเมือง ($\bar{X} = 3.00$) ด้านการมีส่วนร่วมโดยตรงตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ($\bar{X} = 2.90$)

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 ตัว ดังนี้ 1) การรับรู้ข้อมูลข่าวสารการเมือง 2) ผลตอบแทนจากกลุ่มการเมือง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.727 ตัวแปรอิสระสามารถอธิบายการผันแปรการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ร้อยละ 52.50 ($R^2 = .525$)

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ มีดังนี้ ควรรณรงค์ให้ประชาชนออกมาใช้สิทธิ์ใช้เสียงให้มากที่สุด ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเลือกคนที่ดีมีศักยภาพในการทำงาน

ควรสร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชนว่า การชุมนุมทางการเมืองเป็นประโยชน์ต่อชุมชนและเป็นสิทธิในการแสดงออกทางการเมือง ควรมีองค์กรอิสระที่เข้มแข็งในการตรวจสอบการดำเนินงานของกลุ่มการเมือง ควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนเข้าใจเรื่องรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 และรู้จักสิทธิหน้าที่ของตนเองตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

อภิปรายผล

จากการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้นำมาอภิปราย ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์

ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เป็นกระบวนการทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย การที่ประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางนั้นถือว่าไม่เพียงพอต่อการบรรลุตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ยังเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากสาเหตุ คือ 1) ประชาชนไม่ได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล 2) ประชาชนมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ประชาชนในหมู่บ้านไปใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นบางครั้ง 3) ประชาชนร่วมแสดงความคิดเห็นต่อการกำหนดนโยบายของเทศบาลตำบลเป็นบางครั้ง 4) ประชาชนร่วมแสดงความคิดเห็นต่อเทศบาลในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้านเป็นบางครั้ง

ผลการวิจัยสอดคล้องกับสมพิศ สุขแสน (2552 : 109) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอุดรดิษฐ์ พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับปิยพร ติดย์ประเสริฐ (2548 : ข) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน : กรณีศึกษาเฉพาะชุมชนในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอยู่ในระดับต่ำ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนคือ ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมอยู่ในระดับปานกลางถึงต่ำ ต้อง

ใช้เวลาหาเลี้ยงชีพ ยังส่งผลต่อความสนใจในการติดตามข่าวสารทางการเลือกตั้งในระดับต่ำ และที่สำคัญคือต้องมีแรงจูงใจ เช่น เงินทอง สิ่งของ หรือมีผลประโยชน์แทน จึงจะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง สอดคล้องกับประเสริฐ สุภา (2554 : ก – ข) การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ในเขตพื้นที่องค์กรบริหารส่วนตำบลมหาไชย อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งของตำบลมหาไชย จำนวน 350 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .96 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สอดคล้องกับสวัสดิ์เพชรขาว (2550) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน : กรณีศึกษาองค์กรบริหารส่วนตำบลที่วัง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัย พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับนักฎีกาล ศรีจันทร์โท (2552 : ก – ข) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตการบริหารส่วนตำบลนาภู อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในเขตองค์กรบริหารส่วนตำบลนาภู มีส่วนร่วมทางการเมืองโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ไม่สอดคล้องกับปวีณา อุดมกัน (2553 : ก – ข) ในการวิจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ตำบลบางทรายใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลบางทรายใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์

ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิเคราะห์ปัจจัยคาดว่าจะมีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยใช้การวิเคราะห์แบบกำหนดตัวแปรเข้าไปในสมการทั้งหมด พบว่า ตัวแปรอิสระทุกตัวที่นำมาศึกษาทั้งหมดมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ .727 ตัวแปรอิสระทุกตัวที่นำมาศึกษาสามารถรวมกันอธิบายการผันแปรกับตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถอธิบายการผันแปรได้ร้อยละ 52.50 ($R^2 = 0.525$) และตัวแปรอิสระที่มีผลต่อการผันแปรกับตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 ตัวแปร คือ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารและผลตอบแทนจากกลุ่มการเมือง

2.1 ปัจจัยการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ผลการวิจัยออกมาเช่นนี้ อาจเนื่องมาจาก สื่อการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ทางด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองของภาครัฐยังมีน้อย ไม่เอื้อต่อความเข้าใจของประชาชน และขาดรายละเอียดขั้นตอนหรือวิธีการที่จะนำไปการปฏิบัติได้จริง เช่น การร่วมประชาพิจารณ์สามารถทำเองได้หรือไม่ ถ้าไม่ได้ต้องทำอะไร ทำประชาพิจารณ์ใน โครงการที่มีผลกระทบต่อประชาชนได้หรือไม่ ขอบเขตการจัดตั้งเวทีแสดงความคิดเห็น และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง ผลดังกล่าวทำให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนไม่บรรลุผล ดังนั้นรูปแบบติดตามข่าวสารการเมืองจึงมีความสำคัญในการสร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชน

สอดคล้องกับงานวิจัยของ เอกวิทย์ ชีวีโรจน์ (2553) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน : กรณีศึกษา เทศบาลเมืองนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จากการศึกษาพบว่า รูปแบบติดตามข่าวสารเมืองของประชาชนส่งผลต่อปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เนื่องจากประชาชนขาดความรู้ อันเนื่องมาจากขาดการประชาสัมพันธ์จากภาครัฐ และเหตุผลจากรัฐที่ยังไม่เล็งเห็นความสำคัญในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

2.2 ปัจจัยด้านผลตอบแทนจากกลุ่มการเมือง เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ เนื่องมาจาก ประชาชนเคยได้รับค่าตอบแทนจากตัวแทนพรรคการเมืองระดับชาติและระดับท้องถิ่น ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของตนในการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง ประกอบกับมีค่านิยมที่เกรงใจ เกรงกลัวผู้นำท้องถิ่นและข้าราชการ จึงมีค้อยแสดงความคิดเห็น

ผลการวิจัยสอดคล้องกับ สมพิศ สุขแสน (2552 : 109) ที่ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ พบว่า ด้านความพอใจในนโยบายและการบริหารงาน ประชาชนมีความพอใจในนโยบายและการบริหารงานของรัฐบาลหรือผู้บริหารท้องถิ่น ความพอใจดังกล่าวจะทำให้ลดการต่อต้านทางการเมืองและยังให้การสนับสนุนในด้านต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ นัทธ์หทัย จันคุณจรรยารัตน์ (2552 : 121) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการพัฒนาประชาธิปไตย ศึกษากรณี เทศบาลเมืองพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ปัจจัยด้านนโยบายและผลงานในพื้นที่มี

ความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างสูงกับการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองในการพัฒนาประชาธิปไตยของประชาชน

3. วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์

จากผลการวิจัยพบว่าประชาชนในชุมชนขาดการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง ขาดเวทีการแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในด้านประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วมของประชาชน พร้อมทั้งหน่วยงานภาครัฐยังไม่ให้ความสำคัญในการเข้าไปสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง ขาดผู้นำในกระบวนการและศักยภาพของตัวผู้นำเองไม่สามารถขับเคลื่อนความเป็นประชาธิปไตยอย่างสมบูรณ์ได้ เพราะในการชุมนุมนั้นมีความสำคัญต่อประชาชนในการสร้างความร่วมมือ ซึ่งกล่าวได้ว่า การมีกิจกรรมและการร่วมชุมนุมทางการเมือง จึงมีความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ เป็นการมีส่วนร่วมในการที่จะรวมพลังภาคประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินงานของรัฐ

ผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร การมีส่วนร่วมทางการเมือง (2551 : 10 – 11) ที่กล่าวไว้ สังคมที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองต่ำ แสดงว่า สังคมนั้นมีความเป็นประชาธิปไตยต่ำ ถ้ามีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงแสดงว่าสังคมนั้นมีการพัฒนาทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยสูง อีกทั้งบ่งบอกถึงอุดมการณ์เจตคติทางการเมืองของประชาชนในชาติ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบข้อมูลข้อเสนอแนะบางประการเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ควรจะดำเนินการ ดังนี้

1.1.1 เทศบาลตำบลสงเปลือยควรปรับปรุงระบบการประชาสัมพันธ์และการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้กว้างขวางเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะหอกระจายข่าว

1.1.2 เทศบาลตำบลสงเปลือยควรส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการคิดพัฒนาท้องถิ่นตนเองอย่างแท้จริง โดยเทศบาลอาจให้การสนับสนุนงบประมาณ อบรมให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับความสำคัญของการมีส่วนร่วม หรือจัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเป็นประจำ และนำผลการประชุมไปสู่การตัดสินใจ

1.2 วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ควรจะดำเนินการดังนี้

1.2.1 ส่งเสริมให้ประชาชนให้ตระหนักถึงบทบาทของตนเองในด้านการเมือง เช่น ให้ความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยให้แก่กลุ่มแม่บ้าน จัดให้มีกิจกรรมต่าง ๆ ขึ้นเพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสแสดงออกและตระหนักถึงความสำคัญของตนเอง

1.2.2 รัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมและสร้างเสริมองค์กรในท้องถิ่นให้เข้มแข็งมีอำนาจในการตัดสินใจมากขึ้น เช่น คณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมการสภาตำบล คณะกรรมการวัด ตลอดทั้งกลุ่มต่าง ๆ ที่อยู่ในท้องถิ่น เนื่องจากว่าองค์กรเหล่านี้คือสถาบันที่ทำหน้าที่ในการพัฒนาทางการเมืองแก่ประชาชน

1.3 วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ควรจะดำเนินการดังนี้

1.3.1 ควรส่งเสริม และสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรณรงค์ต่อต้านการซื้อสิทธิขายเสียงอย่างต่อเนื่อง

1.3.2 ทุกครั้งที่มีการเลือกตั้งทุกระดับ เทศบาลตำบลสงเปลือยควรอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับความสำคัญของการเลือกตั้ง

1.3.3 เทศบาลตำบลสงเปลือยควรจัดให้มีผู้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของประชาชนในทุกหมู่บ้าน

1.3.4 ควรส่งเสริม และสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรวมกลุ่ม เช่น การส่งเสริมอาชีพ

1.3.5 เทศบาลตำบลสงเปลือยควรจัดสถานที่การแสดงความต้องการของประชาชนในทุกหมู่บ้าน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรพิจารณาศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องนอกจากที่ได้ศึกษามาแล้วว่ามีปัจจัยอะไรบ้างที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เช่น สถานภาพทางเศรษฐกิจ การศึกษา เป็นต้น

2.2 ควรมีการวิจัยศึกษาเปรียบเทียบประชาชนในเทศบาลอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากเทศบาลตำบลสงเปลือย เพื่อเป็นการศึกษาเปรียบเทียบหรือศึกษาเปรียบเทียบระหว่างประชาชนที่อาศัยอยู่ในเทศบาลตำบลและประชาชนที่อาศัยอยู่ในเทศบาลเมือง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

- กัณยา หนูสาย. (2550). **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน**
ในองค์การบริหารส่วนตำบลเขาพระทอง อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช.
วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
กาฬสินธุ์, จังหวัด. (2556). [ออนไลน์]. **แผนที่จังหวัดกาฬสินธุ์.** [สืบค้นเมื่อ 23 สิงหาคม
2556]. จาก <https://www.google.co.th/search?q=ภาพแผนที่จังหวัดกาฬสินธุ์>.
คณะกรรมการการเลือกตั้ง, สำนักงาน. (2555). [ออนไลน์]. **สถิติข้อมูลการเลือกตั้ง**
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร. [สืบค้นเมื่อ 15 สิงหาคม 2556]. จาก
<http://www.ect.go.th/newweb/th/election/index4.php>.
เทศบาลตำบลสงเปลือย, สำนักงาน. (2555). **ข้อมูลประชากรผู้มีสิทธิเลือกตั้ง.** กาฬสินธุ์.
(ม.ป.พ.).
คมคาย อุดรพิมพ์. (2554). **ยุทธศาสตร์การพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีใน**
จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ
มหาสารคาม.
จันทิมา โคชะนันท์. (2544). **การดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานที่รับบริการที่คลินิกเบาหวาน**
โรงพยาบาลปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี. ปริญญาโทศึกษามหาบัณฑิต.
กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
จิรวุฒิ อนุสรณ์นรรการ. (2544). **ปัจจัยที่มีผลต่ออิทธิพลการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ**
ประชาชนในจังหวัดยะลา. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
ฉันทนา บรรพศิริ โชติ. (2541). **ความขัดแย้งในสังคมไทย : ช่องว่างของการรับรู้และความ**
เข้าใจ. กรุงเทพฯ : โครงการปริญญาโทสำหรับนักบริหาร สาขาบริหารรัฐกิจ
คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
ฉัตรระวี ปรีสุทธิญาณ. (2552). “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารท้องถิ่น : จาก
รัฐธรรมนูญ 50 สู่ร่างพระราชบัญญัติ”. **วารสารสถาบันพระปกเกล้า.** 5(3) : 12-13 ;
กันยายน – ธันวาคม, 2552.

- ชีวิต ไพรวรรณ. (2550). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชุติมา ตันนาราง. (2553). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการจัดการมูลฝอยชุมชนในเขตเทศบาลนครสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- เชาวนะ ไตรมาส. (2540). พรรคการเมืองไทย : ภูมิหลังทางโครงสร้าง – หน้าที่และพัฒนาการทางสถาบัน. สถาบันนโยบายการศึกษา, กรุงเทพฯ.
- เต็ม วิภาคย์พจนกิจ. (2515). ประวัติศาสตร์อีสาน เล่ม 1. กรุงเทพฯ : สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย.
- ถวิลวดี บุรีกุล. (2551). การมีส่วนร่วม : แนวคิด ทฤษฎีและกระบวนการ. เอกสารประกอบการศึกษาคูงานของคณะกรรมการพัฒนาการเมืองและการมีส่วนร่วมของประชาชน วุฒิสภา กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
- _____. (2552). พลวัตการมีส่วนร่วมของประชาชน : จากอดีตจนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550. กรุงเทพฯ : บริษัท เอ.พี. กราฟิเคิลดีไซน์และการพิมพ์ จำกัด.
- เทศบาลตำบลสงเปลือย, สำนักงาน. (2556). [ออนไลน์]. แผนที่อำเภอนามน. [สืบค้นเมื่อ 23 สิงหาคม 2556]. จาก https://www.77จังหวัด.com/1512_อำเภอนามน.html.
- ชนพล กุลเพชรโชติ. (2552). การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านกรวด อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ธีรยุทธ สุกเสมอใจ. (2550). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านตึก อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย. ปริญญาานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- นัญญิกาล ศรีจันทร์โท. (2552). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาภู อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

- นัทรทัตย์ ชันคุณจรูญรัตน์. (2552). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการพัฒนา
ประชาธิปไตย : กรณีศึกษาเทศบาลเมืองพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี.
 วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **วิธีการสร้างสถิติสำหรับการวิจัย.** พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ :
 สุวีริยาสาส์น.
- เบญจมาศ เมืองเกษม. (2548). **ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสมาชิก
 เครือข่ายแม่หญิงบ้านนา.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ประมวลศิลป์ โภคสวัสดิ์. (2552). **การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้ง
 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต 1 จังหวัดมุกดาหาร.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร
 มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ประยูร พุทธชาติ. (2552). **ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในการ
 ดำเนินงานตามโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนระดับหมู่บ้าน จังหวัด
 ชัยแดนภาคใต้ อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี.** วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ประสงค์ สาวเสน. (2551). **การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบล
 หลักเมือง อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี.** วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ราชบุรี
 มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- ประสิทธิ์ สันติกาญจน์. (2530). **การเข้าร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขต
 กรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์สาธาณสุขศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
 ธรรมศาสตร์.
- ประเสริฐ สะภา. (2554). **การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตพื้นที่
 องค์การบริหารส่วนตำบลมหาไผ่ อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์.** วิทยานิพนธ์
 รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- ปวีณา อุดมกัน. (2553). **การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน : กรณีศึกษาดำบลบาง
 ทรายใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

- ปัทมา สุปคำปัง. (2552). “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของไทยในรอบทศวรรษที่ผ่านมา : สภาพปัญหาและความท้าทายในอนาคต”. วารสารสถาบันพระปกเกล้า. 7(2) : 54-60 ; พฤษภาคม – สิงหาคม.
- ปิยพร ถิตย์ประเสริฐ. (2548). การศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน : กรณีศึกษาเฉพาะชุมชนในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์. การศึกษาค้นคว้าอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ. (2549). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในระดับการปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย ; โครงการศึกษาข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนร่วมโดยตรงต่อการมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของสตรีในประเทศไทย (กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลใน 4 ภาค) กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- พฤทธิสถาน ชุมพล, ม.ร.ว.. (2552). ระบบการเมือง : ความรู้เบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัฒนาข้าราชการพลเรือน, สถาบัน. (2550). การเรียนรู้รัฐธรรมนูญ 2540 ด้วยตนเอง : การมีส่วนร่วมของประชาชน. กรุงเทพฯ : บริษัท แอ็คทีฟ พริ้ง จำกัด.
- พิสิทธ์ศักดิ์ ห้วยหงษ์ทอง. (2553). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาในจังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ไพฑูรย์ ผิวผาง. (2549). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลตำบลเปือยน้อย อำเภอเปือยน้อย จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ยศวดี นนทรี. (2544). การศึกษาการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- รัชดาภรณ์ ทองหอม. (2551). ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตอำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ชลบุรี มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ฤทัยรัตน์ กากิ่ง. (2543). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลพระสมุทรเจดีย์ อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, สำนักงาน. (2551). **การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน.** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- วรทัศน์ วานิชอังกูร. (2534). **การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิม : ศึกษาเฉพาะกรณีใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้.** วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัชรี ด่านกุล. (2541). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชน อายุ 18 – 20 ปี : ศึกษากรณีอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วันชัย วัฒนศัพท์. (2552). **คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน การตัดสินใจที่ดีกว่าโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม.** กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
- วาโร เฟิงสวัสดิ์. (2553). **สถิติประยุกต์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์.** กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วิบูลย์ แซ่มชื่น. (2554). **ทางออกประเทศไทยต้องปฏิวัติประชาธิปไตย.** กรุงเทพฯ : ส.เอเชียเพรส.
- วีรพัชร พุดทอง. (2549). **ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วีระชัย เสงษฎีกุล. (2550). **ความรู้ความเข้าใจและปัจจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลห้วยอ้อ อำเภอคลอง จังหวัดแพร่.** วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- ศาลรัฐธรรมนูญ, สำนักงาน. (2552). **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับศาลรัฐธรรมนูญ.** กรุงเทพฯ : พี เพรส.
- ส่งเสริมการศึกษาตามอัธยาศัย, ศูนย์. (2548). [ออนไลน์]. **การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย.** [สืบค้นเมื่อ 2 กันยายน 2556]. จาก <http://dnge5.nfe.go.th/ilp.soc4/so31-4-4.htm>.
- สมพิศ คล้ายวงษ์. (2543). **ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองผู้มีสิทธิเลือกตั้งอายุ 18-20 ปี.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- สมพิศ สุขแสน. (2552). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมือง
อุตรดิตถ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- สัมพันธ์ พันธุ์พฤกษ์. (2540). สถิติประยุกต์เพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 3. ขอนแก่นการพิมพ์.
เสกสรร ประเสริฐกุล. (2552). การเมืองภาคประชาชนในระบอบประชาธิปไตย. พิมพ์ครั้งที่
2. กรุงเทพฯ : วิทยา.
- โสภา วงศ์ใหญ่. (2551). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับลักษณะการมีส่วนร่วม
ทางการเมืองของประชาชน กรณีศึกษา ตำบลแม่กรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย.
วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อภิไท สอนทอง. (2553). การรับรู้เกี่ยวกับพลวัตทางการเมืองและรากเหง้าทางความคิดของ
คนชนบทในไทยต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง : กรณีศึกษาประชาชนในเขตเลือกตั้ง
ที่ 1 และ 2 จังหวัดพิจิตร. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต พิษณุโลก
มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- อารีรัตน์ สุขผล. (2550). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขต
องค์การบริหารส่วนตำบลท่าจีน อำเภอเมืองสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตร
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อำนาจ โทบุราณ. (2533). ปัจจัยทางการสื่อสารที่มีผลต่อปัจจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับ
สภาพแรงงานของสมาชิกสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เอกวิทย์ ชีรวิโรจน์. (2553). ปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน : กรณีศึกษา
เทศบาลเมืองนางเรียง. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ สถาบันบัณฑิต
พัฒนบริหารศาสตร์.
- Cohe , J.M. and Uphoff , N.T. (1981). **Rural Development Participation : Concept and
Measures for Project Design Implementation and Evaluation.** Ithaca, NY : Rural
Development Committee Center for International Studies. Cornell University.
- Dahl, Robert A. (1971). **Polyarchy : Participation and Opposition.** New Haven, CT. :
Yale University Press.
- Huntington, Samuel P. and Nelson. Joan M. (1982). **No easy Choice : Political
Participation in Developing Countries.** Cambridge, MA : Harvard
University Press.

Milbrath, Lester W. and Goel, M.L. (1977). **Political Participation : How and Why Do**

People Get Involved in Politics. 2nd.ed. Chicago : Rand McNally.

Nie Norman. And Verba, Sidney. (1975). “Political Participation,” in **Handbook of**

Political Science. Pp.5-10 edited by Fred Greenstein and Nelson Polsby.

New York : Addison Wesley.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

เรื่อง : ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาล
ตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์
  2. แบบสอบถามมี 9 ตอน คือ
    - ตอนที่ 1 เป็นหมู่ที่ผู้ตอบแบบสอบถามอาศัยอยู่
    - ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง
    - ตอนที่ 3 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง
    - ตอนที่ 4 ทศนคติทางการเมือง
    - ตอนที่ 5 ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งทางการเมือง
    - ตอนที่ 6 การดำเนินงานของภาครัฐ
    - ตอนที่ 7 ผลตอบแทนจากกลุ่มการเมือง
    - ตอนที่ 8 การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน
    - ตอนที่ 9 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน
  3. ในการตอบแบบสอบถาม ขอความกรุณาตอบให้ครบทุกข้อ เพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และผู้วิจัยจะใช้คำตอบของท่านเพื่อการวิจัยเท่านั้น จะไม่กระทบต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ และสถานภาพของท่านแต่ประการใด แต่กลับจะให้ประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาการบริหารท้องถิ่นของท่านในอนาคตต่อไป
- ผู้วิจัยหวังจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัย

ฉันทกานต์ สอยโว

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่องว่าง หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง ที่เกี่ยวกับตัวท่านมากที่สุด

ท่านอาศัยอยู่หมู่บ้านใด

☐ หมู่ที่ 1	☐ หมู่ที่ 2
☐ หมู่ที่ 3	☐ หมู่ที่ 4
☐ หมู่ที่ 5	☐ หมู่ที่ 6
☐ หมู่ที่ 7	☐ หมู่ที่ 8
☐ หมู่ที่ 9	☐ หมู่ที่ 10
☐ หมู่ที่ 11	☐ หมู่ที่ 12
☐ หมู่ที่ 13	☐ หมู่ที่ 14
☐ หมู่ที่ 15	☐ หมู่ที่ 16

ตอนที่ 2 แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองระบอบประชาธิปไตย

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่องว่างที่ตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อที่	ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง	คำตอบ	
		ใช่	ไม่ใช่
1.	การปกครองระบอบประชาธิปไตยมีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุด		
2.	การจัดตั้งรัฐบาลของประเทศไทย จะมีพรรคการเมืองเป็นรัฐบาลได้เพียงพรรคเดียว		
3.	รัฐมนตรีจะต้องมาจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เท่านั้น		
4.	ผู้ที่ลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ไม่จำเป็นต้องสังกัดพรรคการเมืองก็ได้		
5.	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) จะต้องทำหน้าที่ควบคุมตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลและรักษาประโยชน์ของประชาชน		

ข้อที่	ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง	คำตอบ	
		ใช่	ไม่ใช่
6.	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้บัญญัติว่า ให้บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการรวมตัวกันจัดตั้งพรรคการเมืองเพื่อสร้างเจตนารมณ์ทางการเมืองของประชาชนเพื่อดำเนินกิจกรรมในทางการเมือง		
7.	ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่า 10,000 คน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภา เพื่อให้รัฐสภาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ		
8.	ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในท้องถิ่นมีสิทธิเข้าชื่อเพื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น		

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการเมือง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองของท่านมากที่สุด ประกอบด้วย

ทุกครั้ง หมายถึง ท่านได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองเป็นประจำทุกวัน

บ่อยครั้ง หมายถึง ท่านได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง 5-6 วัน ต่อ 1 สัปดาห์

บางครั้ง หมายถึง ท่านได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง 3-4 วัน ต่อ 1 สัปดาห์

นาน ๆ ครั้ง หมายถึง ท่านได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง 1-2 วัน ต่อ 1 สัปดาห์

ไม่เคย หมายถึง ท่านไม่เคยได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองเลย

ข้อที่	การรับข้อมูลข่าวสารทางการเมือง	ท่านได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเมือง				
		ทุกครั้ง	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคย
1.	วิทยุหรือเครื่องกระจายเสียง					
2.	โทรทัศน์					
3.	หนังสือพิมพ์					
4.	การเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน					
5.	ผู้นำในชุมชน					
6.	หน่วยงานของรัฐ					

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติทางการเมือง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อที่	ทัศนคติทางการเมือง	ความคิดเห็น				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	เฉย ๆ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง
1.	นายกรัฐมนตรีจำเป็นต้องมาจากการเลือกตั้งของประชาชนเท่านั้น					
2.	การไปใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นหน้าที่ของพลเมือง แม้ติดธุระสำคัญก็จำเป็นต้องไปใช้สิทธิ					
3.	การปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองที่ดีที่สุดเพราะเป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชน					
4.	เสียงส่วนน้อยควรเคารพและยอมรับการตัดสินใจของเสียงส่วนใหญ่					
5.	การเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตยทำให้ประชาชนมีโอกาสเลือกคนดีเป็นนายกรัฐมนตรี					
6.	เรื่องการเมืองทุกวันนี้เป็นเรื่องที่น่าสนใจไม่น่าเบื่อหน่าย					
7.	การปกครองที่ดี ต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการเปลี่ยนแปลงหรือถอดถอนผู้นำทางการเมืองได้					

ตอนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับการเป็นส่วนหนึ่งทางการเมืองของประชาชน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมาก

ที่สุด

ข้อที่	ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งทางการเมือง	ความคิดเห็น				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	เฉย ๆ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง
1.	ท่านเชื่อในความสามารถของตนเองที่จะช่วยพัฒนาให้ท้องถิ่นของท่านได้จริง					
2.	ท่านคิดว่าท่านมีวิธีการที่จะทำให้องค์กรท้องถิ่นในพื้นที่ของท่าน เช่น เทศบาลริเริ่มโครงการใด ๆ ตามที่ท่านต้องการได้					
3.	หนึ่งเสียงในการใช้สิทธิของตัวท่านจะมีผลต่อการได้รัฐบาลที่มีประสิทธิภาพ					
4.	การเมืองเป็นเรื่องสกปรก แต่ตัวท่านและคนอื่น ๆ สามารถที่จะแก้ไขให้ดีขึ้นได้					
5.	การวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของรัฐบาลในทุกเรื่องเป็นสิ่งที่สมควรกระทำอยู่เนืองนิตย์					

ตอนที่ 6 แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานของภาครัฐ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อที่	การดำเนินงานของภาครัฐ	ความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	รัฐบาลมีนโยบายที่ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมกิจกรรมทางการเมือง					
2.	การบริหารงานของเทศบาลตำบลที่ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับกิจกรรมทางการเมือง					
3.	รัฐบาลได้เชิญชวนประชาชนเข้าร่วมโครงการรณรงค์การมีส่วนร่วมการเมืองเป็นประจำ					
4.	ภาครัฐได้ให้ความรู้ความเข้าใจในการส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยให้แก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง					
5.	ภาครัฐมีมาตรการในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นประจำ					

ตอนที่ 7 แบบสอบถามเกี่ยวกับผลตอบแทนจากกลุ่มการเมือง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อที่	ผลตอบแทนจากกลุ่มการเมือง	การรับผลตอบแทน		
		เป็นประจำ	บางครั้ง	ไม่เคย
1.	ท่านเคยได้รับค่าตอบแทนจากตัวแทนพรรคการเมืองระดับชาติ			
2.	ท่านได้รับตำแหน่งจากพรรคการเมืองระดับชาติ			
3.	ท่านได้เป็นสมาชิกพรรคการเมืองและกลุ่มทางการเมืองระดับชาติ			
4.	ท่านได้รับค่าตอบแทนจากพรรคการเมืองระดับชุมชนหรือท้องถิ่น			
5.	ท่านได้รับตำแหน่งจากพรรคการเมืองระดับชุมชนหรือท้องถิ่น			
6.	ท่านได้เป็นสมาชิกพรรคการเมืองและกลุ่มทางการเมืองระดับชุมชนหรือท้องถิ่น			

ตอนที่ 8 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาล

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อที่	การมีส่วนร่วมทางการเมือง	การมีส่วนร่วม				
		ทุกครั้ง	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นานๆครั้ง	ไม่เคย
1.	1. ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกหรือนายกเทศมนตรี					
2.	ไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร					
3.	ติดตามข่าวสารการประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งอยู่เสมอ					
4.	เข้าร่วมในการแก้ปัญหาการซื้อสิทธิขายเสียงของประชาชนในเขตพื้นที่ของตน					

ข้อที่	การมีส่วนร่วมทางการเมือง	การมีส่วนร่วม				
		ทุก ครั้ง	บ่อย ครั้ง	บาง ครั้ง	นานๆ ครั้ง	ไม่ เคย
5.	ช่วยรณรงค์หรือเป็นอาสาสมัครต่าง ๆ เกี่ยวกับการเลือกตั้งที่มีขึ้นในชุมชน					
6.	ร่วมสังเกตการณ์การเลือกตั้งในเขตพื้นที่การเลือกตั้งของตน					
7.	ติดตามผลการเลือกตั้งในเขตพื้นที่ของตน					
2. ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง						
8.	ฟังคำปราศรัยของผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น					
9.	แนะนำให้บุคคลอื่น ไปลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครรับเลือกตั้ง					
10.	ฟังการแถลงนโยบายของไม่ว่าจะระดับชาติหรือท้องถิ่น					
11.	การแสดงความคิดเห็นทางการเมืองผ่านผู้รับฟังความคิดเห็นทางการเมือง ทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น					
12.	ร่วมแสดงความคิดเห็นต่อการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นในเขตพื้นที่ของตน					
13.	ร่วมแสดงความคิดเห็นต่อการดำเนินโครงการของคณะผู้บริหารท้องถิ่น					
14.	วิพากษ์วิจารณ์ เกี่ยวกับการปกครองหรือการบริหารงานระดับท้องถิ่นหรือระดับประเทศ ทั้งสนับสนุนหรือต่อต้าน					
3. การชุมนุมทางการเมือง						
15.	เข้าร่วมชุมนุมต่อต้านหรือประท้วงการดำเนินการของรัฐ ที่ท่านไม่พอใจและไม่ตรงความต้องการของท่าน					
16.	ท่านได้ทำการประท้วงด้วยการชุมนุม เดินขบวนรวมกลุ่มกดดันหรือแสดงปฏิกิริยาใด ๆ เพื่อให้รับทราบปัญหาหรือความต้องการของท้องถิ่น					
17.	เข้าพบปะพูดคุยกับ นักการเมืองท้องถิ่นหรือระดับชาติ เพื่อแจ้งให้ทราบถึงปัญหาและความเดือดร้อนของตนเองและคนในชุมชน					

ข้อที่	การมีส่วนร่วมทางการเมือง	การมีส่วนร่วม				
		ทุก ครั้ง	บ่อย ครั้ง	บาง ครั้ง	นานๆ ครั้ง	ไม่ เคย
18.	ร่วมสนับสนุนเงินหรือสิ่งของอื่นแก่บุคคลที่ร่วมชุมนุม					
19.	เข้าร่วมชุมนุมประท้วงเมื่อเห็นว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ					
20.	4. การจัดตั้งและเป็นสมาชิกกลุ่มการเมือง เข้าร่วมจัดตั้งกลุ่มการเมือง					
21.	เสนอตัวเข้ารับสมัครการเลือกตั้ง เช่น เป็นตัวแทนชุมชนในเรื่องต่าง ๆ					
22.	เสนอตัวเข้ารับสมัครการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น					
23.	เสนอตัวเข้ารับสมัครการเลือกตั้งระดับชุมชนหรือหมู่บ้าน					
24.	เคยร่วมบริหารงานดำเนินงานของกลุ่มการเมืองท้องถิ่น					
25.	5. การมีส่วนร่วมโดยตรงตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งทุกอย่างที่มีการประกาศรับสมัคร					
26.	เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในระดับท้องถิ่น					
27.	เข้าร่วมออกเสียงเพื่อลงนามต่อหน้าหรือสนับสนุนการปรับปรุงรัฐธรรมนูญ					
28.	เข้าร่วมลงบัญชีรายชื่อเพื่อถอดถอนนักรการเมืองในระดับท้องถิ่นหรือระดับประเทศ					
29.	เข้าร่วมลงบัญชีรายชื่อเพื่อถอดถอนเจ้าหน้าที่ของรัฐ					

ตอนที่ 9 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

โปรดให้ข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาล
ตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์

1. ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง.....
.....
.....
.....
2. ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง.....
.....
.....
.....
3. การชุมนุมทางการเมือง.....
.....
.....
.....
4. การจัดตั้งและเป็นสมาชิกกลุ่มการเมือง.....
.....
.....
.....
5. การมีส่วนร่วมโดยตรงตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ.....
.....
.....
.....

ขอขอบพระคุณทุกท่านในความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ข

ผลการวิเคราะห์ค่า IOC ของเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางภาคผนวกที่ 1 การวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของ
การศึกษา โดยวิธีการหาค่า IOC

คำถามข้อ	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ			รวมค่า IOC	ค่า IOC เฉลี่ย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	+1	+1	+1	3	1
2	+1	+1	+1	3	1
3	+1	+1	+1	3	1
4	+1	+1	+1	3	1
5	+1	+1	+1	3	1
6	+1	+1	+1	3	1
7	+1	+1	+1	3	1
8	+1	+1	+1	3	1
9	+1	+1	+1	3	1
10	+1	+1	+1	3	1
11	+1	+1	+1	3	1
12	+1	+1	+1	3	1
13	+1	+1	+1	3	1
14	+1	+1	+1	3	1
15	+1	+1	+1	3	1
16	+1	+1	+1	3	1
17	+1	+1	+1	3	1
18	+1	+1	+1	3	1
19	+1	+1	+1	3	1
20	+1	+1	+1	3	1
21	+1	+1	+1	3	1
22	+1	+1	+1	3	1

คำถามข้อ	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ			รวมค่า IOC	ค่า IOC เฉลี่ย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
23	+1	+1	+1	3	1
24	+1	+1	+1	3	1
25	+1	+1	+1	3	1
26	+1	+1	+1	3	1
27	+1	+1	+1	3	1
28	+1	+1	+1	3	1
29	+1	+1	+1	3	1

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ค

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางภาคผนวกที่ 2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

คำถามข้อที่	Scale Mean If Item Deleted	Scale Variance If Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
คำถาม 1	146.9000	207.9385	.6340	.9281
คำถาม 2	146.8500	210.0795	.5548	.9289
คำถาม 3	147.1000	210.5026	.5717	.9288
คำถาม 4	147.0750	216.4814	.2602	.9317
คำถาม 5	147.1250	213.0865	.4655	.9298
คำถาม 6	146.9000	207.9385	.6340	.9281
คำถาม 7	146.8500	210.0795	.5548	.9289
คำถาม 8	147.1000	210.5026	.5717	.9288
คำถาม 9	146.9750	219.1532	.1341	.9329
คำถาม 10	146.6500	215.6179	.2942	.9314
คำถาม 11	146.9000	207.9385	.6340	.9281
คำถาม 12	146.8500	210.0795	.5548	.9289
คำถาม 13	147.1000	210.5026	.5717	.9288
คำถาม 14	147.0250	216.3327	.3113	.9311
คำถาม 15	146.9000	207.9385	.6340	.9281
คำถาม 16	146.8500	210.0795	.5548	.9289
คำถาม 17	147.1000	210.5026	.5717	.9288
คำถาม 18	147.4500	220.1000	.1459	.9320
คำถาม 19	146.9000	207.9385	.6340	.9281
คำถาม 20	146.8500	210.0795	.5548	.9289

คำถามข้อที่	Scale Mean If Item Deleted	Scale Variance If Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
คำถาม 21	147.1000	210.5026	.5717	.9288
คำถาม 22	147.3500	218.8487	.2142	.9316
คำถาม 23	146.9000	207.9385	.6340	.9281
คำถาม 24	146.8500	210.0795	.5548	.9289
คำถาม 25	147.1000	210.5026	.5717	.9288
คำถาม 26	147.4500	218.6641	.2404	.9314
คำถาม 27	146.9000	207.9385	.6340	.9281
คำถาม 28	146.8500	210.0795	.5548	.9289
คำถาม 29	147.1000	210.5026	.5717	.9288

หมายเหตุ

1. N of Cases = 40
2. N of Items = 29
3. Alpha = .931

ภาคผนวก ง
หนังสือขอความอนุเคราะห์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล	นางณิชนันต์ สอยโว
วัน เดือน ปีเกิด	6 มกราคม 2528
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	37 ม.11 ตำบลคงพูน อำเภอคอนจาบ จังหวัดกาฬสินธุ์
ตำแหน่งหน้าที่การทำงาน	เจ้าพนักงานธุรการ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	เทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ 46230
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2550	บริหารธุรกิจบัณฑิต (บธ.บ.) สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
พ.ศ. 2558	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY